

Τὸ σωτὴρ τοῦ παιδιοῦ

dim i

94

Εἶδα τὴν ποίμνην μου ἐν βοσκῇ.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται από τριμελή 'Επιτροπή 'Εντεταλμένων
Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Ηρώδου 'Αττικού 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1953
ΕΤΟΣ Δ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 94 (22)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ :

Ὁργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρχ.	100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα	50.000

Παιδιά Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρχ.
τὸ χρόνο. Ἕξαιρέτως: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἕξαιρέτως
10.000. Τὰ εὐπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἕξαιρέτως
15.000.

Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Υπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθήναι.
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φρ. Μαλατιέστας, Μενελάου 9, Ἀθήναι.

Ὁ Κων. Θεοδώρου με ἐρωτᾷ: Μιὰ ἀγελάδα πόσα χρόνια μπορεῖ νὰ ζήσῃ;

Ἀπάντηση: Ἡ κατοικίδιος ἀγέλαδα μπορεῖ νὰ φθάσῃ σὲ ἡλικία 24 χρόνων. Ποτὲ ὅμως δὲν θάβει σὲ τόση ἡλικία γιατί ἀπλοῦστατα σφάζεται.

Ὁ Ἀλέξανδρος Γαγάτσης με ἐρωτᾷ: «Ἀπὸ ποῦ πῆρε τὸ ὄνομά του τὸ Ἴόνιον πέλαγος;»

Ἀπάντηση: Ἡ ὀνομασία αὕτη τοῦ Ἰονίου πελάγους εἶναι παλαιωτάτη. Καὶ γιὰ τὴν ἔτυμολογίαν τῆς δὲν ἔπαρχει συμφωνία. Ὁ Θεόπομπος ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ὀνομασία προῆλθε ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα τῆς νήσου Ἰάσης Ἰόνιον· ὁ Ἀρχεμαχος ἀπὸ τοὺς Ἰάσας ποὺ χάθηκαν σὲ πέλαιαρος. Ὁ Εὐρόστος Κούρτιους ἀποδίδει τὴν ὀνομασίαν εἰς τὰς ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς ἀκτῆς Ἰονίδας ἀποικίας καὶ ὁ Δημ. Σεμιτέλος εἰς τοὺς περιόικους Ἰάσας τοὺς ὁποίους ταυτίζει μὲ τοὺς Χάσας καὶ τοὺς Ἄσας.

Ὁ Χρῆστος Βλάσης με ἐρωτᾷ: «Τί σκοπὸ εἶχε ἡ Βαβυλωνιακὴ αἰχμαλωσία καὶ ποῖα τὰ ἀποτελέσματά της;»

Ἀπάντησις: Ἡ Βαβυλωνιακὴ αἰχμαλωσία ἦταν ἡ υποδούλωση τῆς πατρικῆς ἐξουσίας εἰς τὴν Γαλλίαν. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἦταν νὰ χάσῃ ἐπὶ μίαν περίπουν ἑκατονταετίαν ὁ Πάπας τὴν κοσμικὴν τοῦ ἐξουσίαν.

Ὁ Κων. Ἀγγελόπουλος με ἐρωτᾷ: «Εἶναι πραγματικά γεγονότα τὰ μυθιστορήματα τοῦ Ἰουλίου Βέρνυ;»

Ἀπάντηση: Ὅτι ἔγραψε ὁ Ἰούλιος Βέρν εἶναι ὑπόθεσις. Τίποτα δὲν εἶναι ἱστορικό, ἐκτός φυσικά ἀπὸ ὡς συνέβη πληροφορίες καὶ τόπους πού ἀναφέρονται σὲ ἱστορικά γεγονότα. Ἡ βάση ὅμως τοῦ μυθιστορηματοῦ του εἶναι παραμυθία.

Ὁ Μ. Κρεμνυδᾶς με ἐρωτᾷ: «Πότε ἡ Ἑλλάς
ἔγινε Βασιλείο καὶ ποῖος ἦτο ὁ πρῶτος Βασι-
λεὺς;»

[illegible]

που είναι και ο πρώτος βασιλέας είχε εκλεγεί ως ηγεμόνας από τις 13/2/1832. Στην Ελλάδα ήρθε στις 18/1/33.

Ὁ Ἰωάννης Βουκελάτος με ἐρωτᾷ: «Τί θὰ πῇ ἡ λέξη Σῦβρος, ποῦ εἶναι καὶ ἡ ὀνομασία τοῦ χωριοῦ μου;»

Ἀπάντησις: Συβροὶ εἶναι οἱ ἰσχυροὶ ταῦροι, Σῦβρος δὲ ὁ κάπρος. Συβαρίζω σημαίνει τρώω καλὰ καὶ τὴν περὶ αὐτὴν καλὰ. Συβαρίς ἦτο ἀρχαία ἑλληνικὴ πόλις στὴ Λευκανία τῆς Κάτω Ἰταλίας ποὺ γίνθηκε διάσπηση γιὰ τὴν καλοπέραση τῶν κατοίκων της. Δὲν ξέρω ἂν τὸ χωρίο σου ἔχει καμμιά σχέση με ὅλα αὐτά!

Ὁ Χρῆστος Κουφάκης με ἐρωτᾷ: «Διατί, ἀφοῦ ἡ θάλασσα εἶναι ὀλμυρή, τὰ ψάρια εἶναι ἀνά-
λστα;»

Ἀπάντησις: Τὰ ψάρια ζοῦν στὴ θάλασσα ἀλλὰ τὸ θαλάσσιο νερὸ δὲν διαποτίζει καὶ τὸ σῶμα τους ὅπως γίνεται μὲ τὸ παστὸ ψαμί. Καὶ τὰ ἄλλα που ἄπορροφοῦν διὰ τῆς τροφῆς κυρίως τὰ ἀποβάλλουν. Ἐν τῷ σῶμα τῶν ψαριῶν περιέχει βέβαια ἄλλα, ἀλλὰ ὄχι τόσα ὥστε νὰ γίνεται τὸ κρέας τους ἄλμυρό.

Ὁ Ἀλέξανδρος Βρατσάλης με ἐρωτᾷ: «Τί γνωρίζετε διὰ τὸν Τζέιμς Φένιμορ Κούπερ;»

Ἀπάνηση: Ὁ Ἰάκωβος Φενί-
μορ Κούπερ (Cooper) εἶναι Ἀμερικάνος
συγγραφέας ἔζησε ἀπὸ τὸ 1789 μέχρι τὸ
1851. Ἐγραψε πολλὰ μυθιστορήματα κυ-
ρίως περὶ περσιτετιῶδη. Ἀνάμεσα σ' αὐτὰ ξε-
χωρίζουν: «Ὁ Κατὰσκοπος», «Ὁ Τελευ-
ταῖος τῶν Μοϊκανῶν», «Ὁ Ἀνιχνευτής»,
«Ὁ Πλοηγὸς» κ.λ.π.

Ὁ Ἐπαμ. Ἰωάν. Καλογερόπουλος με ἐρωτᾷ:
«Δυνάμεθα να βλάψουμε ἢ να ὠφελησουμε τινὰ
ἀπλῶς διὰ τῆς σκέψης μας; Τί ἐστὶν ὁρατὸς
καὶ ἀόρατος ἄνθρωπος ὡς ὁρατὴ καὶ ἀόρατος φύ-
σις; Θὰ δυνηθῇ ποτὲ ὁ ἄνθρωπος να ἐννοῇ τὴν
δαιμονικὴν κατάστασιν καὶ ἐπίδρασιν ἐν τῶν
ἀλλ.»

Ἀπάντηση: "Ὅλες αὐτὲς οἱ ἐρω-
τήσεις, ποὺ ὁ φίλος μου δὲν ἐννοεῖ ἁ-
πολύτως, θίγουν θέματα ποὺ δὲν μποροῦ-
ν ἀναπτύξῃ γιατί δὲν ἔχουν τὴ θέση τους
στὴ σελίδα αὐτή, οὔτε οἱ σχετικὲς θεωρίες
εἶναι γιὰ τὴν ἡλικία του.

Ο Παν. Κανελλόπουλος με έρωτά: «Όταν μᾶς δίδεται μία άσκηση ή οποία λέγει: εἰς τὸ ἐπιπέδον ἑνὸς τριγώνου Α Β Γ γὰ ὀρίσθητε ἕν σημεῖον Δ κ.π. κ.π., πού πρέπει νά εἶναι τὸ σημεῖον Δ. Μᾶς εἰς τὸ τρίγωνον ή καί εἰς ἄλλο μέρος τοῦ ἐπιπέδου πού εἶναι τὸ Α Β Γ.»

Α πα τ η σ η : "Αν ήθελε ή άσκη-
ση να πάρτε σημείον έκτος του τριγώνου
θα σας το έλεγε: Λαμβάνομεν σημείον
έκτος του τριγώνου κείμενον, και επί του
αυτού έπιπεδού». Έτσι όμως όπως σας
το λέει έννοει ασφαλώς έντός του τριγώ-
νου.

Ὁ Βασίλειος Σιφνιάτης με ἐρωτά: «Υπῆρχον
ὁ Ρομπέν τῶν Δασῶν καὶ ὁ Μάρκο Πόλο;»

Ἄπαντες ἡσυχάζετε. Ὁ πρῶτος ἀνήκει
εἰς τὴν περιουσίαν τῶν θυλῶν. Ἐποὶ ὁ Ρομπέν

τῶν Δασῶν δὲν εἶναι ἱστορικὸ πρόσωπο. Φυσικὰ ὁ Ριχάρδος ὁ Λεοντόκαρδος καὶ ὁ ἀδελφός του ὁ Ἰωάννης ὁ Ἀκτῆμων εἶναι ἱστορικὰ πρόσωπα. Γύρω ὅμως ἀπὸ τὴν ἐπιστροφή τοῦ Ριχάρδου εἰς τὸν θρόνον τοῦ ἔχουν γραφῆ πολλοὶ θρύλοι ποὺ δὲν ἔχουν ὁπλοῦτο σχέση μὲ τὴν ἱστορία. Ὅσο γιὰ τὸ Μάρκο Πόλο, αὐτὸς βέβαια, εἶναι καὶ παρὰ εἶναι ἱστορικὸ πρόσωπο. Ὁ Μάρκο Πόλο, τοῦ ὁποίου μερικοὶ συγγραφεῖς ὑποστηρίζουν τὴν ἑλληνικὴ καταγωγή, εἶναι ἰταλὸς ἐξερευνητὴς καὶ ὁ πρῶτος Εὐρωπαῖος ποὺ ἔφτασε στὴν Ἀνατολικὴ Ἀσία. Γεννηθῆκε στὰ 1254 καὶ πέθανε στὰ 1323. Νέος ἀκολούθησε τὸν πατέρα του Νικόλαο Πόλο, ἔμπορο στὴ Βενετία, σὲ ταξιδί του στὴν Ἀνατολὴ καὶ ἐκεῖ γινώρισε τὸν αὐτοκράτορα Κουμπλάι Χάν. Ὁ Μάρκο Πόλο τοκράτορα τὴν εὐνοία τοῦ Κινέζου αυτοκράτορα. Ποῦ τοῦ ἐμπιστεύθηκε πολλὰ ἀποστολὰς στὴ Μογγολία. Στὰ 1292 ἐναγυρίσθη διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Ὀρμούζ, τῆς Τραπεζούντος καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῆς Βενετίας ὅπου τιμήθηκε μὲ μεγάλα ἀξιώματα. Στὰ 1298 συνελήφθη αἰμαλῶτος ἀπὸ τοὺς Γενουάτας. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς αἰμαλῶσις του ὑπάκουσε εἰς τὸν λόγιο Ρουστίσανο τὴν ἀφήνηση τῶν ταξιδιῶν του.

Ὁ Ἡλίας Ἰωάννου Παπακωνσταντίνου με-
ρωτᾶ: Ὑπῆρξε ποτὲ τὸ Βασίλειον τῆς Βασιλίσ-
σης τοῦ Σοῦ: Καὶ ἂν ναί, ποῦ ὑπῆρξε;

Ἄπαν τὴ σ η : Οἱ Σαβὰ ἢ Σα-
βαῖοι ἦταν λαὸς καὶ χώρα τῆς λεγομένης
Εὐδαίμονος Ἀραβίας. (Ἀρχαῖον ὄνομα
τῆς Νατίου Ἀραβίας). Ὁ λαὸς αὐτὸς
βρισκόταν στὴν ἀκμὴ τοῦ γύρω στὰ
2.500 — 2.000 χρόνια προτοῦ γεννηθῇ ὁ
Χριστὸς. Πολλοὶ ὑποστηρίζουν πὼς ἡ ἀκ-
μὴ τῆς βρισκεται γύρω στὸν 80 π. Χ.
αἰώνα. Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ἀναφέρει πὼς
ἡ Βασιλίσσα τῶν Σαβὰ ἐπισκέφθηκε στὰ
Ἱεροσόλυμα τὸν Σολομῶντα.

Ὁ Σ. Τσιγγιλιφής με ἐρωτᾷ: Τί ἦταν ὁ
Κλώντ Μονέ Μαρσέλ Προύστ, καὶ ὁ
μυσκ; Ὁθων Βίσα

Ἀπάντηση : 1) Ὁ Κλώντ Μονὲ εἶναι Γάλλος ζωγράφος καὶ ὁ σπουδαιότερος ἀντιπρόσωπος τῆς ἱμπρεσιονιστικῆς σχολῆς (1840—1926). 2) Ὁ Μαρσέλ Προυστ εἶναι Γάλλος συγγραφεὺς (1871—1922) ἔγραψε μυθιστορήματα. Ἀνάμεσα σ' αὐτὰ καὶ τὸ «Εἰς ἀναζήτηση τοῦ χαμένου καιροῦ». 3) Ὁ Ὁθων Έδουάρδος Λεοπόλδος Πρίγκιψ Βισμαρκ ἦταν πρωθυπουργὸς τῆς Πρωσσίας καὶ τῆς Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας, ποὺ ὑπῆρξε καὶ ὁ ἱδρυτὴς τῆς. Ἐζήσε 1815—1898. Θεωρεῖται σὰν ἕνας ἀπὸ τοὺς διασημότερους ἀνδρας τῆς Εὐρώπης κατὰ τὸν 19^ο αἰῶνα.

Ὁ Ἀχιλλεύς Ἀντ. Γρίβας με ἐρωτᾷ: Βλάπτουν
τὰ οἶνοπνευματώδη ποτά;

Ἀπάντησις : Ἡ ἀπλή χρῆσις
τοὺς δὲν βλάπτει. Ἡ κατάχρησις εἶναι κα-
ταστρεπτικὴ γιὰ τὸν ἄνθρωπον.

από *ζήν* ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ *

‘Η Νύχτα

Τα τρία αδέρφια, ο Κωστάκης, η Τασία και ο μεγαλειότερος, ο Γιώργος, ρίχτηκαν έπειτα από το φαγητό τους στη μελέτη. Και δεν ήταν λίγα τα μαθηματά τους εκείνη την ημέρα. Μά δεν προκάμαν καλά-καλά να τα αρχίσουν και σκοτείνιασε.

— ‘Η νύχτα ήρθε απόψε βιαστική με τα μαύρα της πέπλα είπε παίρνοντας σπουδαίο ύφος ο Κωστάκης. Έγώ δεν τελειώσα ακόμη ούτε τα μισά μου μαθήματα. Έχω ακόμα και γραμματική και αριθμητική.

Και πραγματικά η ώρα ήταν εξη και είχε κιόλας νυχτώσει. ‘Η Τασία που ήταν σπουδαία νοικοκυρά άναψε τη λάμπα και ξανακάθισε για να συνεχίσει το γράψιμό της.

Στό μεταξύ ο παπούς καθισμένος στη συνηθισμένη του θέση παρακολουθούσε αμίλητος μά και εύχαριστημένος τα παιδιά που μελετούσαν. Μά μόλις άναψε το φως ξαναπήρε στα χέρια του ένα βιβλίο και διάβαζε σιγά.

Δεν πέρασε και πολλή ώρα και τα παιδιά, τὸ ένα ύστερα από τὸ άλλο τελειώσαν τη μελέτη τους και βρέθηκαν γύρω από τὸν άγαπημένο τους παπού που τούς φώναζε κοντά του.

‘Η νύχτα είπε παιδιά μου μεγάλωσε πιά. Και θά μεγαλώση ακόμα περισσότερο.

— Άλήθεια παπού, ρώτησε ο Κωστάκης. Ποιά μέρα τὸν χρόνον έχουμε τη μεγαλειότερη νύχτα;

— Στις 21 Δεκεμβρίου, άπάντησε ο παπούς έχουμε τη μεγαλειότερη νύχτα όπως και στις 21 ‘Ιουνίου έχουμε τη μικρότερη. Στις 21 τοῦ Δεκεμβρίου η άνατολή τοῦ ‘Ηλιου γίνεται στις 7 και 41 και η δύση του στις 5 και 7. Έτσι η νύχτα εκείνη την ημέρα είναι 14 ώρες και 34, και η μέρα 9 και 26. Στις 21 ‘Ιουνίου ο ‘Ηλιος βγαίνει στις 5 και 5, και δύει στις 7 και 48. Έτσι η μέρα έχει 14 ώρες και 43, και η νύχτα μόνο 9 και 17.

Από τις 21 Δεκεμβρίου η μέρα αρχίζει να μεγαλώνει και να μικραίνει ανάλογα η νύχτα άσπου στις 21 Μαρτίου που έχουμε ισημερία.

— Δηλαδή, είπε διακόπτοντας ο Γιώργος η μέρα έχει 12 ώρες και η νύχτα άλλες 12.

— Μπράβο, είπε με κάποια ειρωνεία ο παπούς για τη μεγάλη... ανακάλυψη τοῦ εγγονοῦ του. Από τις 21 Μαρτίου η ημέρα μεγαλώνει μεγαλώνει κα φθάνουμε, όπως είπαμε, στις 21 ‘Ιουνίου που φτάνει στην κορυφή τοῦ μεγαλώματός της. Από τις 22 ‘Ιουνίου η μέρα παίρνει, σιγά σιγά φυσικά, τὸν κατήφορό της για να φτάσει στις 23 Σεπτεμβρίου στην φθινοπωρινή ισημερία...

— Την άλλη του Μαρτίου τη λέμε άρνη έξηγήσε διακόπτοντας και πάλι ο Γιώργος.

— Ξέχασα να σας τὸ πὼ παρατήρησε ο παπούς. Έτσι από τη φθινοπωρινή ισημερία αρχίζει η μέρα να μικραίνει για να φτάσει στο μεγαλειότερό της μικρέμα...

— ...στις 21 Δεκεμβρίου συμπλήρωσε ο Κωστάκης.

— Άλήθεια παπού, ρώτησε η Τασία. Σε όλα τὰ μέρη της γῆς έχουμε τις ίδιες διαφορές της ημέρας και της νύχτας;

— Πολύ καλή η έρώτησή σου Τασία είπε ο παπούς. Όχι σου άπάντω, Σε όλα τὰ μέρη της γῆς δεν έχουμε τις ίδιες δια-

φορές της μέρας και της νύχτας. Στὸν ισημερινό τη νοητή, δηλαδή γραμμή που χωρίζει τη γῆ στα δύο ημισφαίρια, τὸ βόρειο και τὸ νότιο, όλες τις ημέρες τοῦ χρόνου η μέρα είναι ίση με τη νύχτα. Έχουν δηλαδή από 12 ώρες η καθεμιά. Όσο προχωρούμε πρὸς βορρᾶν ή προς νότον τόσο και οί διαφορές γίνονται πὼ μεγάλες. Μικρότερες όσο βρίσκμαστε κοντά στὸν ισημερινό και μεγαλειότερες όσο άπομακρυνόμαστε άπ’ αυτόν. Και συμβαίνει σε περιοχές που βρίσκονται κοντά στοῦς πολικούς κυκλους η ημέρα ή η νύχτα να φτάνη τις 24 ὁλόκληρες ώρες. Ποτέ όμως στις περιοχές αυτές η μέρα ή η νύχτα δεν είναι μεγαλειότερη από τις 24 ώρες. Στις περιοχές όμως τὸν πολικὼν κυκλῶν τὰ πράγματα διαφέρουν. Στὸν 90ὸ παράλληλο π.χ. τοῦ βορείου ημισφαιρίου η πολική ημέρα φτάνει στὰ 189 εικοσιτετράωρα. Δηλαδή επί 189 ημερονύκτια δικά μας ο ήλιος δεν δύει καθόλου. Αντίστοιχα η νύχτα φτάνει τις 176 ημέρες.

Στὸν 90ὸ παράλληλο τὸν νοτίου ημισφαιρίου η πολική μέρα κρατάει 182 μερονύχτα και η πολική νύχτα 183. Στὸν 70ὸ βορειο παράλληλο η πολική μέρα φτάνει τὰ 70 εικοσιτετράωρα και η πολική νύχτα τὰ 55. Και στὸν αντίστοιχο νότιο η ημέρα 65 εικοσιτετράωρα και η νύχτα 59.

— Μά με τη φορά που πήραμε είπε παραπονιάρικα η Τασία δεν θά μάς πῆτε τίποτα και για τη μυθολογία. Με τις πολικές νύχτες και τούς ισημερινούς δεν βρήκαμε την ευκαιρία να πούμε και τίποτα για τούς τόσο προσφιλείς μας μύθους.

— Γελάστηκες μικρή μου είπε γελώντας ο παπούς. Δεν σας ύποσχεθῆκα την άλλη φορά πὼς θά σας μιλήσω για τη Νύχτα...

— Μά ήταν κι’ αυτή θεά; ρώτησε ο Κωστάκης...

— Και η νύχτα άνήκει είπε ο παπούς σ’ αυτούς που λέμε συμβολικούς θεούς. Οί αρχαίοι την έφαντάζοντο γυναίκα που φορούσε κατάμουρη φορεσιά με τὸ κεφάλι της σκεπασμένο με μαύρο πέπλο. Καθόταν σε άμαξα που την έσερναν δύο ή και τέσσερα άλογα. Της τὰ είχε χαρίσει ο Δίας για να την άνταμείψει που τὸν είχε προσφέρει με τὰ σκοτάδια της τόσες υπηρεσίες και τὸν είχε προφυλάξει από τὰ άγρυπνα μάτια της ‘Ηρας όταν έκανε τούς φιλικούς του περιπάτους με την ‘Αλκμήνη. Γύρω από την άμαξα της Νύχτας άκολουθούσαν συνοδοί τὰ άστρα. Όπως σας είπα έτσι την φαντάζονταν οί αρχαίοι και έτσι την ζωγράφιζαν. Πολλές φορές όμως την έφτιαχναν με φτερά και κάποτε να κρατῇ στα χέρια της τὸν ‘Υπνο και τὸ Θάνατο. Υπάρχουν όμως και άλλες παραστάσεις της νύχτας. Την έχουν ζωγραφισμένη με φορεσιά πάνω στην ὅποιαν φαίνονταν κεντημένα άστρα. Στα χέρια της κρατούσε λαμπάδα.

Σύμφωνα με ένα μύθο όταν η νύχτα ήτανε ακόμα νέα ο Φάνης, ο ‘Ηλιος δηλαδή, πήγε και την ζήτησε σε γάμο. ‘Ηθελε βέβαια η νύχτα να παντρευτῇ αλλά πὼς να πάρη έναν άντρα που δεν είχε ποτέ της δῆ;

— Δεν τὸν είδα ποτέ μου, είπε στο Δία. Πὼς να πάρω έναν άντρα που δεν γνωρίζω;

Και προτίμησε να πάρη τὸν ‘Ερεβο που

*Από θεοσκευτικής σκοπιάς

Τὸ πνεῦμα τῆς 28ης ‘Οκτωβρίου

Θά σταθοῦμε κι’ ἐμεῖς μπροστά στο μέγαλο γεγονός, που μάς θυμίζει αὐτὴ ἡ ἔνδοξη μέρα. Ἀς προσπαθήσουμε νὰ πάρουμε ἀπὸ αὐτὸ ὅση μπορούμε πὼς πολλὴ δύναμη. Ἐτσι θὰ γίνουμε ἀντάξιοι κληρονόμοι ἐκείνων, που μὲ τὸ αἷμα τους χάραξαν πάνω στὶς σελίδες τῆς ἱστορίας τὰ φωτεινὰ αὐτὰ παραδείγματα.

Ἐκείνη τὴν ἀλησμόνητη μέρα τῆς 28ης ‘Οκτωβρίου τοῦ 1940 ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εἶπε τὸ θρυλικὸ καὶ ἑκακομένο τοῦ «ΟΧΙ». Αὐτὸ ὅμως τὸ «ΟΧΙ» δὲν ἀποτελοῦσε ἀπλῶς μιὰ τυχαία ἀρνήση στὸν ξένο εἰσβολέα, που ἐρχόταν νὰ καταπατήσῃ τὰ ἱερὰ χῶματα τῆς πατρίδας μας καὶ ν’ ἀρπάξῃ τὴν ἐθνικὴν μας ἐλευθερία. Τὸ «ΟΧΙ» ἐκεῖνο εἶχε ἕνα βαθύτερο νόημα: ἐσημαῖνε τὴν προθυμία ὅλων μας νὰ θυσιασθοῦμε γιὰ νὰ ὑπερασπίσουμε τὴν ἀνεξαρτησία μας καὶ τὴν πατρίδα μας. Ἦταν τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας. Ὅλοι μας εἶχαμε παραδεχθῇ, πὼς γιὰ νὰ ὑπερασπίσουμε τὰ σπιτία μας, τὶς ἐλευθερίες μας, τὴν πίστη μας, ἀξίζει νὰ θυσιάσουμε καὶ αὐτὴ τὴ ζωὴ μας. Καὶ γι’ αὐτὸ ὅλοι, ἀκόμα καὶ οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά, ἔτρεξαν πρόθυμα νὰ προσφέρουν ὅτι μπορούσαν γιὰ τὸν ἀγῶνα. Ὅχι μόνον χρήματα καὶ ἄλλα ὑλικά ἀγαθὰ, ἀλλὰ καὶ κόπους, καὶ προσπάθειες, καὶ ἰδρώτα, καὶ αἷμα καὶ πολλὲς φορές καὶ αὐτὴ τὴ ζωὴ τους.

Τὸ πνεῦμα αὐτὸ τῆς θυσίας ἦταν ἡ ἐμπρακτὴ ἐφαρμογὴ ἐκείνων που εἶπαμε στὴν ἀρχὴ αὐτοῦ τοῦ χρόνου: Ὅτι, γιὰ νὰ κατορθώσουμε μεγάλα πράγματα στὴ ζωὴ μας, πρέπει νὰ προσφέρουμε μεγάλες θυσίες. Ὅσο μεγαλύτερη εἶναι ἡ θυσία που θὰ κάνουμε, τόσο καὶ πὼς μεγάλο θὰ εἶναι ἐκεῖνο που θὰ δημιουργήσουμε. Ἀν λοιπὸν θέλουμε νὰ κάνουμε κατὶ ὥραῖο καὶ μεγάλο, πρέπει νὰ θυσιάσουμε ὅτι ἔχουμε πὼς πολὺτιμο, ὡς καὶ αὐτὴ τὴ ζωὴ μας.

Ἐτσι τώρα που βρίσκεσθε ἀκόμα στὸ σχολεῖο καὶ εἰσθε νέοι: Ἀν θέλετε νὰ μείνετε μέτριοι καὶ ἀσήμαντοι, τότε κοιτάξτε μόνο τὴν ἐαυτοῦ σας καὶ τὶς μικροπολαύσεις σας. Ἀν, ὅμως, θέλετε ἀπὸ τώρα, ἀπὸ τὰ μαθητικά σας θρανία ἀπ’ τὴν πρώτη σας νεότητα, κατὶ νὰ δημιουργήσετε, νὰ ἀφίσετε μιὰ γραμμὴ φωτεινὴ ἀπ’ ὅπου θὰ ἔχετε περάσει, τότε νὰ εἰσθε ἔτοιμοι νὰ ἀκολουθήσετε τὸ παράδειγμα ἐκείνων, που ἐδημιούργησαν τὴν 28 ‘Οκτωβρίου. Θὰ πρέπει, με ἄλλα λόγια, νὰ βάλετε βαθεῖα μέσ’ στὴν ψυχὴ σας τὸ πνεῦμα τῆς 28 ‘Οκτωβρίου, δηλαδή τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας. Χωρὶς αὐτό, ὡς μὴ ξεγελιώμαστε δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ τίποτε που ν’ ἀξίξῃ τὸν κόπο ν’ ἀναφέρῃ κανεὶς. Ἐνῶ, ὅμως αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπάρχει, τότε, καὶ ὅλα τὰ ἄλλα νὰ λείπουν, θὰ ἐξοικονομηθοῦν, θ’ ἀναπληρωθοῦν. Γι’ αὐτό, ὁ καλύτερος ἑορτασμός τῆς μεγάλης ἐκείνης μέρας θὰ εἶναι νὰ προσπαθήσουμε, ὁ καθένας στὸν τομέα του νὰ προσφέρῃ κάποια θυσία καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ δημιουργήσῃ κατὶ ἀληθινὰ μεγάλο, κατὶ που νὰ εἶναι ἀνάλογο μὲ αὐτό, που αἰσθάνθηκε τότε ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Μ’ αὐτὸν τὸν τρόπο, ὅπως καὶ τότε, κοντὰ στὰ ἄλλα θὰ ἔχουμε ὁλόκληρη καὶ ὁλόψυχη τὴν εὐλογία καὶ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ.

‘Ο πατὴρ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

τὸν γνώριζε πολὺ καλά.

— Καὶ τί ἦταν ὁ ‘Ερεβος, ρώτησε τώρα ἡ Τασία.

— Ὁ ‘Ερεβος ἀνήκει στοῦς καταχθονίους θεούς, δηλαδή στοῦς θεούς που ζοῦν στὰ ἔγκατα τῆς γῆς. Εἶναι θεὸς τοῦ σκοταδίου καὶ τοῦ Ἀδῆ.

Μόλις ὁ Φάνης ἔμαθε πὼς ἡ νύχτα δὲ

Η Σελίδα των Μικρών

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Το γατάκι μας

Αγαπητά μου παιδιά,

Μιά που ξέρετε όλη μου την οικογένεια, τα εγγονάκια μου ένα ένα, με τα προτε-
ρήματα και τις τόσες αδυναμίες τους, εί-
ναι νομίζω καιρός να γνωρίσετε κι' ένα
άλλο μέλος του σπιτιού μας, το μικρό μας
γατάκι.

Αν δήτε τις πόζες που παίρνει, τότε
πάνω στις πολυθρόνες, τότε στα ράφια
της βιβλιοθήκης, τότε στα περβάζια των
παρθυριών, είμαι βέβαιη πως θα σας
υποθέψω. Σάν αντικρύσετε μάλιστα το
παχουλό συμπαθητικό μουτράκι του, την
ωραία του μαλακή γούνα και το ευλύγιστο
μικροσκοπικό του κορμάκι, ασφαλώς θ'
απορήσετε με το όνομά του: Γιατί, το γα-
τάκι μας, το λέμε «Σαραβαλάκι». Σας
φαίνεται παράξενο; Κι' όμως αληθινό σα-
ραβαλάκι ήταν το καύμενούλι όταν υτύπη-

σε την πόρτα μας. Μά ακούστε τη συγκι-
νητική του ιστορία.

Ένα βραδάκι, καλοκαιρινό, — πριν ά-
πο δυό μήνες — που καθόμαστε στη δρο-
σούλα, άκούσαμε ένα παραπονιάρικο νια-
ούρισμα. Μιά ξεψυχη φωνούλα ζητούσε έ-
λεος. Πήγαμε κατά κεί και τότε ένα ζωάκι
κατατρομαγμένο πετάχτηκε μέσα από τα
πόδια μας. Μόλις προφτάσαμε να δούμε
πώς ήταν ένα κοκαλιάρικο γατάκι. Έφυγε
μακριά, μά για λίγο μονάχα. Ή πείνα ή-
ταν πιο δυνατή απ' το φόβο. Νά το πάλι
που νιαουρίζει κλαψιάρικα: «Πάρτε με, το
δύστυχο, πάρτε με, θα φοβήσω από την
πείνα. Τρείς μέρες γυρίζω νηστικό. Κά-
ποιοι άσπλαχνοι με πέταξαν στους δρό-
μους, έτσι μικρούλι κι' άνημπορο. Δέστε
πώς με κατάντησαν τα κακά παιδιά, που
με κυνηγούσαν με πέτρες». Του ρίξαμε λί-
γο τυράκι και μερικά ψιχούλα ψωμί. Δεν
είχε δύναμη να τ' άφαι. Του βάλουμε ένα
κουπάκι με γάλα, εκεί στο δρόμο, και φύ-
γαμε να μην το τρομάσουμε. Νά το βλέ-
πατε με πόση λαιμαργία ρουφούσε το γά-
λα. Έτσι, ξεθάρρεψε, λίγο, λίγο, κι' ήρθε

κοντά μας. Το πήραμε στα χέρια και το
χαϊδέψαμε να μερέψη. Και τότε είδαμε
πόσο ήταν αλήθεια... σαραβαλάκι. Πετσί
και κόκκαλο από την αδυναμία και πλη-
γωμένο από πετρίες. Κι' η ουρίτσα του
ήταν κορμένη, ποιος ξέρει από ποιά κακο-
μεταχείριση.

Δέ μπορούσε να πιστέψη στην καλή του
τύχη πως άνοιξε μία πορτίτσα να το δε-
χτή.

Τώρα, έχει παχύνει, πηδάει σαν άκρο-
βάτης, σειέται, λυγίεται και γεμίζει χαρά
και ζωή το σπίτι. Είναι μία όμορφη. Μόνο
η κορμένη ουρίτσα του μάς θυμίζει τη θλι-
βερή του ιστορία. Και, καθώς τη σηκώνει
περήφανα, κι' άς είναι μισητή, η ουρίτσα
αυτή μοιάζει να κατηγορεί τους κακούς άν-
θρώπους και τα σκληρά κακομαθημένα παι-
διά. Έλπίζω, παιδιά μου, πως συμφωνείτε
μ' αυτή την παραπονιάρικη ούρα που ψάλ-
λει τον έξαφאלμο στη σκληρότητα και ζη-
τά τη συμπόνια για κάθε ζωντανό πλάσμα
του Θεού.

Με αγάπη
Η γιαγιά ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

η καλή συναναστροφή

Μιά φορά κι' έναν καιρό καθώς
ένα μικρό και πολύ έξυπνο παιδί,
ό Τάκης, περπατούσε στα χωράφια
και στους κήπους, είδε — φθινόπω-
ρο ήταν — πολλά κιτρινισμένα φύλ-
λα, να στρώνονται κάτω στη γη.

Μά ένα από τα φύλλα αυτά του
έκαμε περισσότερη εντύπωση. Λές
και ξεχώριζε από όλα τα άλλα. Έ-
σκυψε και το σήκωσε.

— Σ' εύχαριστώ πολύ, καλέ μου
μικρέ φίλε που με πήρες στα χέρια
σου, άκουσε ξαφνιασμένος ό Τάκης
να του μιλή το όμορφο εκείνο φυλ-
λαράκι. Και καθώς το φυλλαράκι μι-
λούσε σκορπούσε και μία εύχαιστη
μυρουδιά που θύμιζε τριαντάφυλλο.

— Μά τί είσαι σύ ρώτησε τότε
το παιδί που δεν είχε ακόμα συνέλ-
θει από το πρώτο του ξάφνιασμα.
Μήπως είσαι κανένα ζωτικό ρόδο
και μυρίζεις τόσο ωραία και έχεις
τόσο εύγενικούς τρόπους;

— Όχι είπε τότε το φυλλαράκι.
Δεν είμαι τριαντάφυλλο. Είμαι κι'
εγώ ένα ταπεινό φυλλαράκι που έ-
ζησα ένα πολύ εύχαιστο καλοκαίρι
σ' αυτό τον διπλανό κήπο του κυ-
ρίου Λουλουδή. Ήμουν και εγώ κα-
λά κολλημένο σ' ένα κλαρί στο
δεντράκι του κήπου. Κάθε πρωί μάς
περιποιόταν ό κύρ Πέτρος ό κηπου-
ρός του άφεντικού μας. Μας έρριχνε
το νερό σαν βροχή επάνω μας. Κι'
έτσι κάθε πρωί κάναμε το ντους μας

και είμαστε όλη την ημέρα δροσερά
και πεντακάθαρα.

Μά εγώ ξεχωριστά, με κάτι άλλα
άδελφια μου του μικρού μας δέν-
τρου, στάθηκα πολύ τυχερό γιατί
είχα καλή συντροφιά. Δίπλα μας ή-
ταν μία πολύ όμορφη κι' εύγενική
τριανταφυλλιά που τα φύλλα της
και τα λουλούδια της είχαν καλούς
τρόπους. Φαντάσου, μικρέ μου καλέ
φίλε...

— Τί καλό και γλυκόλογο φυλ-
λαράκι, σκέφτηκε το αγρόρι που το
κρατούσε χωρίς να το διακόψει.

— Πώς ποτέ, συνέχισε το φύλλο,
δεν τσίμπησε τον κηπουρό του για-
τί ήξερε πολύ καλά πως λίγο πολύ
την όμορφη του σ' αυτόν την χρω-
στούσε. Καθώς λοιπόν μεγάλωνε το
δικό μας το κλαρί και μεγάλωνε και
το κλαρί της τριανταφυλλιάς, σμί-
ξαμε... Έγώ τί να σου πώ; Δεν
είχα και πολύ καλούς τρόπους.
Και να την πρώτη κι' όλας μέρα
άρχισα να κάνω τον καμπόσο στο
μπουμπουκάκι που ήταν σιμά μου.
Και μάλιστα καθώς πίστεψα πως μ'
ένοχλούσε σαν μ' άγγιζε του άσχη-
μομιλούσα. Δεν θύμωσε. Με πήρε
με το καλό και μου μίλησε με τόσο
καλό τρόπο που μ' έκαμε να ντρα-
πώ για την κακή μου διαγωγή. Α-
πό κείνη την ημέρα γινήκαμε με το
τριαντάφυλλο φίλοι. Ξυπνούσαμε
κάθε πρωί και κάναμε την προσευ-
χή μας στο Θεό, γιατί, ξέρεis, έ-
μεις τα φυτά πιστεύουμε στο Θεό
κι' άς μάς λένε κουτόνορτα. Έπει-
τα πίάναμε την κουβέντα. Και τί
δεν λέγαμε. Κι' εγώ προσπαθούσα
να είμαι πάντα εύγενικό. Και σε λί-
γο μου φαίνεται πως πραγματικά
έγινα ένα καλομαθημένο φυλλαράκι!
Πείστηκε γι' αυτό μία μέρα που

άκουσα κάτι παλιά φύλλα να μιλού-
νε σιγά για μένα.

— Βλέπεις αυτό το φυλλαράκι
που είναι κοντά μ' αυτό το τριαντά-
φυλλο; Είπε το πρώτο. Είναι το πιο
εύγενικό φύλλο από το δέντρο μας.

— Αλήθεια είπε το άλλο φύλλο.
Είναι κι' εύγενικό και πρόσχαρο.

— Είναι το καύχημα και το κα-
μάρι του δέντρου μας!

— Και ξέρεis γιατί; ρώτησε το
άλλο φύλλο.

— Πώς δεν το ξέρω; Οι καλές
συναναστροφές. Με την συντροφιά
του εύγενικού τριαντάφυλλου είδες
τί φυλλαράκι έγινε;

— Και πραγματικά, συνέχισε το
φυλλαράκι. Ή μυρωδιά μου δεν εί-
ναι δική μου, την χρωστάω, όπως
σου είπα στο τριαντάφυλλο. Και
τους εύγενικούς μου τρόπους σ' αυ-
τό τους όφειλα.

Το πήρε μαζί του το φύλλο ό Τά-
κης. Το έβαλε μέσα σε ένα ωραίο
βιβλίο και το φύλαξε. Μά ποτέ του
δεν ξέχασε τί μεγάλη εύλογία είναι
για ένα νέο ή καλή συναναστροφή.
Και έζησε και έγινε ό Τάκης έ-
νας καλός και τίμιος άνθρωπος.

Η ΑΝΕΜΗ

— Μ' ἀρέσεις Βάρθακα γιατί είσαι ξυπνός, τού είπε. "Όμως χρέος μου είναι να σε δικάσω τίμια και δίκαια. "Αν είναι τρόπος ν' αποδείξεις την αθωότητά σου, πέστον!

— Κάλεσε τὸν Καρασεϊδαλή με δυο τρεῖς Πηλιώτες δίνοντας τὸν λόγο σου πῶς δὲν θὰ τοὺς πειράξεις να ἔρθουν ἐδῶ μπροστά μου να τοὺς ρωτήσω ἐγὼ ὅπως πρέπει καὶ τότε θὰ δῆς τὴν ἀλήθεια νὰ φέξῃ. Ἐπειδὴ ὅμως φοβάμαι ὅτι ὁ Καρασεϊδαλὴς θὰ σκιαχτῇ νὰ παρουσιαστῇ, καλλίτερα νὰ στείλῃς ἑμένα με τρία τέσσερα παλληκάρια σου στὸ Κάστρο γιὰ νὰ μιλήσω ἀτὸς μου στὸ Καρασεϊδαλή. Κι' ἂν ἐκεῖνος ἐπιμένῃ πῶς ἐγὼ τοὺς πῆγα στὸν Πύργο τοῦ Δημογέροντα, κρέμασέ με!

Ὁ Λόντος συλλογίστηκε γιὰ λίγο, κι' ὕστερα ἔδωσε τὴν ἀδεια νὰ πάῃ ὁ Βάρθακας στὸ Κάστρο με τέσσερις καπετανέους.

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Πηλιωτῶν καὶ οἱ Τούρκοι πρόκριτοι κάθονταν διπλοπόδι καπνίζοντας. Ὅλοι χαρήκανε γιατί πίστεψαν πῶς οἱ Ἕλληνες ἔρχονταν γιὰ νὰ προτείνουν εἰρήνη.

Τοὺς χαίρετσαν λοιπὸν εὐγενικά καὶ τοὺς τράταραν καφέ καὶ σερμπέτια. Ὁ Βάρθακας τότε προχώρησε καὶ εἶπε:

— Ἐφέντη μου Καρασεϊδαλή, ἐγνώριζες τὴν κόρη τοῦ Ἀθανασιάδη;

— Ναὶ τὴν θυμάμαι τζουτζέ! Καὶ θυμάμαι πῶς ἐκείνη μ' ἔσπρωξε καὶ δὲν σὲ τέλειωσα μὲ τὸ σπαθί μου!

— Ἐγὼ ἐφέντη μου σὰς πῆγα ἐκεῖ;

— Μὰ τὸν κουτὸ κάνεις τζουτζέ, γιὰ τὸν τρελλό; Δὲν θυμάμαι λὲς ποῖος μὰς πῆγε ἐκεῖ;

— Θαρρῶ πῶς ἡ ἀφεντιά σου δὲν θυμάται καλά!

Καὶ γυρίζοντας στοὺς Ἕλληνες ποὺ τὸν συνόδευσαν, τοὺς εἶπε:

— Αἰῆστε με νὰ τὸ πῶ δυὸ λόγια στὸ αὐτὶ νὰ τοῦ θυμήσω κάτι ποὺ θὰ τοῦ φέρῃ στὸ μνημονικὸ ἐκεῖνα ποὺ λησμόνησε!

Ἀνυποψίαστοι οἱ Ἕλληνες τὸν ἄφησαν, κι' ἐκεῖνος ζυγώνοντας στὸ αὐτὶ τοῦ Καρασεϊδαλή τοῦ εἶπε:

— Μὴν εἶσαι μπουνταλὰς ἐφέντημ! Δὲν καταλαβαίνεις πῶς ἐπίτηδες ἔφυγα ἀπὸ τὸ Κάστρο γιὰ νὰ κατασκοπέψω τὰ σχέδια καὶ τίς ἐτοιμασίες τῶν γκιαουρήδων; Μάθε ἂν δὲν τὸ ξέρῃς πῶς τὸ Κάστρο σὲ καμμιὰ δυὸ μέρες θὰ πέσῃ στὰ χέρια τους καὶ δὲν θὰ γλυτώσῃ ἀπὸ σὰς οὐδὲ ψυχὴ! Οἱ πολιορκητὲς ἔχουν σκαμμένο αὐλάκι ἀπὸ κάτω σας, κι' ἔβαλαν πολὺ μπαρούτι νὰ σὰς τινάξουν στὸν ἀέρα. Ἐγὼ ξέρω ὅμως τὸ σχέδιο καὶ σὰς σώζω ἂν θέλω. Ἄν δὲν με πιστεύεις, στείλε καὶ ρώτησε καὶ τὸν κυρ - Φίλιππο Γκράν, τὸν Ἀγγλο πρόξενο ποὺ εἶναι φίλος σας. Τώρα, γιὰ νὰ μὴν υποψιαστοὺν οἱ γκιαουρήδες θὰ πῶ πῶς εἶμαι παιδί τοῦ Μωάμεθ, κι' ὅτι τοὺς γέλασα γιὰ νὰ με φέρουν ἐδῶ μέσα. Μὴ χάνεις καιρό. Διῶξε τους καὶ θὰ στὰ πῶ ὅλα. . .

Ὁ Ἀλβανὸς ἔμεινε μετ' τὸ στόμα ἀνοιχτό. Ἀλλὰ μὴ χάνοντας τὴν ψυχραιμία του, ἄρπαξε τὸν Βάρθακα καὶ τὸν ἐφίλησε.

— Μπα! Μπα! Μπα! εἶπε. Τί πῆγα νὰ πάθω! Κι' ἐγὼ ποὺ νόμιζα πῶς ὅλα τοῦτα εἶναι χωρατά! Καὶ βέβαια Βάρθακα ἐφέντημ εἶσαι φίλος κι' ἀδερφός, καὶ δὲν θ' ἄφηνα κανέναν νὰ πειράξῃ μῆτε καὶ τρίχα τοῦ κεφαλιού σου!

Οἱ Ἕλληνες καπετάνιοι κοίταζαν καὶ δὲν πίστευαν στὰ μάτια τους.

— Τί κοιτᾶτε ὁρὲ σὰν καὶ νὰ βλέπετε τὴν Λάμια νὰ χόρευῃ; τοὺς εἰρωνεύτηκε ὁ Ἀρβανίτης. Ποῦ νὰ τὸ ξέρω τί σκοποὺς εἴχατε γιὰ τὸ ἀδέρφι μου! Ἐξω ἀπὸ δῶ γκιαουρήδες μὴν σὰς διῶξω μετὰ τσαρούχια μου!

Ὁ Βάρθακας παρακολουθοῦσε τὴν σκηνὴ κατευχαισθημένος.

— Κύριοι, εἶπε στοὺς καπετάνιους, σὰς εὐχαριστῶ ποὺ με βοηθήσατε νὰ γυρίσω στοὺς ὁμοθρήσκους μου. Γυρίστε νὰ πῆτε στοὺς γκιαουρήδες τί ἀξίζει ἓνα ἀρβανίτικο κεφάλι. Καὶ σὰς ἐπαναλαμβάνω ὅτι εἶπε κι' ὁ ἄξιος ἀδερφός μου. Ἐξω ἀπὸ ἐδῶ! Καὶ γρήγορα!

Ἀφῶνοι καὶ ντροπιασμένοι οἱ Ἕλληνες ἔφυγαν. Ὅσο γιὰ τὸν Βάρθακα ἔδειξε ἀμέσως στοὺς Ἀρβανίτες ποὺ εἶχαν σκάσει τὸν ὑπόγειο ὑπόνομο οἱ Ἕλληνες. Ἐτσι τὸ σχέδιο ἀπότηχε καὶ τὸ Κάστρο δὲν ἔπεσε.

Οἱ Ἀρβανίτες ὁμῶς ποὺ εἶχαν πειστή ὅτι ὁ Βάρθακας τοὺς εἶπε τὴν ἀλήθεια, τοῦ ἔκαναν τιμὲς μεγάλες.

Στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων ἐπικρατοῦσε θλίψη. Ὁ Λόντος πρὸ παντὸς ἦταν ἀπαρηγόρητος.

— Νὰ τὸν ἔχω στὰ χέρια μου τὸν ἄτιμο καὶ νὰ μὴ τὸν σκοτώσω! εἶπε. Ἐτσι τὴν παθαίνουν ὅσοι ἀντὶ νὰ κρίνουν ἀπὸ τὰ ἔργα ἀφήνονται νὰ πιαστοῦν ἀπὸ τὰ λόγια. — Ἐγνία σου καὶ κάποτε θὰ τὰ πληρώσω μαζεμένα! εἶπε ἓνας γέρος καπετάνιος. Ξέρεις τί εἶπε ἓνας σοφός; «Πολλοὶ ἀγαποῦν τὴν προδοσίαν ἐνὸς ἐχθροῦ, γιατί φέρνει ὠφέλη στὸ στρατόπεδό τους. Μὰ τὸν προδοτὴ ὅλοι τὸν συχαίνονται!» Πίσω ἔχει ἡ ἀχλάδα τὴν οὐρά. . .

ΛΑΣΚΑΡΙΝΑ ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ

Σὰν τὴν πυρκαγιὰ στὸ δάσος ὅταν φυσᾷ ὁ ἀνεμὸς ἀναψε ἡ Ἐπανάσταση στὴν Ἑλλάδα κι' ἀπλώθηκε καὶ φούντωσε. . . Ἀλλὰ ἡ Ἐπανάσταση δὲν εἶναι μοναχὰ φωτιά καὶ λαύρα. Ἐχει ἀνάγκη ἀπὸ μυαλά, ἀπὸ ἓνα κεφάλι, ἓναν ἀρχηγὸ γιὰ νὰ στερεωθῇ καὶ νὰ μὴ σβύσῃ. Ἀρχηγὸ ποὺ νὰ εἶναι ἀπ' ὅλους σεβαστός, τέτοιοι δὲν εἶχε ἀκόμη κανέναν ἡ Ἐπανάσταση. Ἀρχηγὸ μὲ νοῦ καὶ μετὰ ψυχῇ. Καὶ νὰ ὅμως ποὺ ἦταν γραφτὸ νὰ τάβρῃ καὶ τὰ δυὸ — νοῦ καὶ ψυχῇ — ὄχι σ' ἓναν ἀλλὰ σὲ δυὸ ἀρχηγούς.

Τὸν Ἰούνιο τοῦ 1821 δυὸ ἄντρες, ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος κατέβηκαν στὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ βοηθήσουν τὴν Ἐπανάσταση.

Ὁ πρῶτος, ἀδελφὸς τοῦ Ἀλέξανδρου Ὑψηλάντη, ἀπὸ τὴν Τεργέστη πέρασε στὴν Ὑδρα ἔχοντας πληρεξούσιο ἔγγραφο τοῦ ἀδελφοῦ του. Ὁ δεύτερος, ἄφησε τὸ Λιβόρνο, πῆγε

στὴν Μασσαλία κι' ἐκεῖ ἀφοῦ φόρτωσε ἓνα καράβι ὅπλα, πολεμοφόδια καὶ τρόφιμα κατέπλευσε στὸ Μεσολόγγι.

Ὁ Μαυροκορδάτος κατάλαβε πρῶτος τὴν μεγάλη στρατηγικὴ σπουδαιότητα τοῦ Μεσολογγίου, κι' ἔδωσε στοὺς Μεσολογγίτες τὴν συμβουλὴ νὰ τὸ ὀχυρώσουν καὶ ν' ἀνοίξουν γύρω του μιὰ τάφρο.

Ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης συνάντησε σοβαρὲς ἀντιδράσεις μόλις πάτησε τὸ πόδι του στὴν ἀγωνιζόμενη Ἑλλάδα.

Οἱ Μωραῖτες καπετάνιοι δὲν ἐννοοῦσαν νὰ ὑποχωρήσουν καὶ νὰ τοῦ ἀναθέσουν τὴν ἀρχηγία, κι' ἔτσι ἔχασε ἀρκετὸ πολῦτιμο καιρὸ μαλώνοντας μαζί τους, ὡς τὴν πολιορκία τῆς Τριπολιτσᾶς.

— Οἱ πολιορκηταὶ ἔχουν σκαμμένο ἓνα αὐλάκι. . .

Πρὶν ἀπὸ τὴν πολιορκία, ἡ Τριπολιτσά — ἡ Τρίπολις ὅπως εἶναι γραμμένη στὸν χάρτη, — ζήτημα ἂν εἶχε δεκαπέντε χιλιάδες κατοίκους. Ὅταν ὁμῶς ἄρχισε ἡ Ἐπανάσταση καὶ οἱ πλοῦσιοι Τούρκοι ἐνοίωσαν τὸ ἔδαφος νὰ βράξῃ καὶ νὰ σαλεῖται κάτω ἀπὸ τὰ πόδια τους, τὰ χρειάστηκαν καὶ πῆγαν καὶ κλείστηκαν με ὅλα τους τὰ πλοῦτη καὶ τίς οἰκογένειες τους στὴν Τριπολιτσά ὅπου ἀνόητα νόμιζαν πῶς θὰ ἦταν πιὸ ἀσφαλισμένοι.

Ἐτσι ὁ πληθυσμὸς τῆς ἔφτασε στὶς τριάντα χιλιάδες, ἀριθμὸ τεράστιο γιὰ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς σιρρατιώτες.

Ἐνα τεῖχος πλατὺ δυὸ μέτρα καὶ ψηλὸ πέντε, προστάτευε τὴν πόλη.

Βορειοδυτικὰ ὑψώνονταν τὴν πόλη. Βορείως ἦταν ξύλινα, ἀθλια καὶ οἱ δρόμοι τῆς στενοὶ καὶ βρώμικοι. Τὸ μόνο σπίτι ποὺ ἀξίζει ἦταν τοῦ Βεζύρη. Ἐξ αἰσυγκεντρώθηκαν σ' αὐτὴν τὴν πόλη, ξέριζαν τοὺς κατοίκους.

Οἱ Ἕλληνες ποὺ εἶχαν περιζώσει τὴν Τρίπολη καὶ τὴν πολιορκοῦσαν δὲν ἦταν περισσότεροι ἀπὸ ἔξη χιλιάδες, καὶ εἶχαν γιὰ ἀρχηγούς τὸν Πέτρο Μαυρομικᾶλη, τὸν Θεόδωρο Κολοκοτρώνη τὸν Νικητάρη καὶ τὸν Γιατράκο. Κοντὰ σ' αὐτοὺς τοὺς λεβέντες καπετάνιους, ξεχώριζε μοναδικὴ κι' ἐξαιρετικὴ, ἡ Σπετσιώτισσα Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα. (Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Τύρω 'απ' τόν 'Αθλητισμό

ΘΑ ΑΠΑΓΟΡΕΥΘΗ ΤΟ «ΤΖΑΡΤΖΑΡΙΣΜΑ» ΤΩΝ ΓΚΟΛΚΗΠΕΡ

Υπάρχει ένας κανονισμός στο ποδόσφαιρο που επιτρέπει στον επιτιθέμενο να μαρκάρη τόν αντίπαλο τερματοφύλακα όταν αυτός κατέχει την μπάλλα και βρίσκεται μέσα στην μικρή περιοχή, αρκεί το μαρκάρισμα να είναι κανονικό. Ωστόσο, λόγω της άσφαλείας που επικρατεί, όσον αφορά τόν όρον «κανονικό», οι διαιτητές στις διάφορες χώρες δεν ακολουθούν ρετικό τρόπο.

Οι Άγγλοι ακολουθούν μέ... θρησκευτική ευλάβεια τόν κανονισμό και αφήνουν τούς κυνηγούς να παρενοχλούν τόν αντίπαλο τερματοφύλακα, μέχρις ότου αυτός διώξη τήν μπάλλα. Αντιθέτως σε όλα σχεδόν τὰ κράτη τής Ηπειρωτικής Ευρώπης, οι διαιτητές «ανάκαλύπτουν» πάντα κάποιο σφάλμα για να καταλογίσουν «φάουλ» εις βάρος τού επιτιθεμένου, που μαρκάρει τόν τερματοφύλακα. Η αντίθεση αυτή δημιουργεί πολλά προβλήματα σε διεθνείς συναντήσεις, όπου οι διαγωνιζόμενοι έχουν συνηθίσει να παίζουν κατά διαφορετικό τρόπον.

Οι Άγγλοι, λοιπόν, «ειδικοί», που σαν «πατέρες» τού «φούτ—μπάλλ» θέλουν να ύπαρξη ομοιομορφία στους κανονισμούς σε όλο τόν κόσμο, συζητούν σοβαρά να απαγορευθή τὸ «τζαρτζαρίσμα» τών τερματοφύλακων ὑπὸ οἰασδήποτε συνθήκας.

Τὸ γεγονός ὅμως εἶναι ὅτι καὶ ἄλλος λόγος ἀναγκάζει τούς Ἀγγλους νὰ ζητοῦν αὐτὴ τὴν μετατροπὴ τών κανονισμῶν. Τὸν τελευταῖο καιρὸ ἔχουν συμβῆ πολλά δυστυχήματα σε παίκτες ἐξ αἰτίας τών συγκρούσεων ἐπιτιθεμένου καὶ τερματοφύλακα διὰ τὴν κατάκτηση τῆς μπάλλας.

Πιο χαρακτηριστικὸ εἶναι τὸ παράδειγμα τοῦ γνωστοῦ «σέντερ—φόρ» τῆς ομάδος «Σέφιλντ Γουέστνταϊν» Ντέρεκ Ντούλεϋ, ποὺ συνεκρούσθη μετὰ τόν τερματοφύλακα τῆς «Πρέστον» καὶ ἔσπασε τὸ πόδι του, μετ' ἀποτέλεσμα νὰ ὑποστῇ γάγγραινα καὶ νὰ χάσῃ τὸ πόδι του! Ἐπίσης, κατὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ κυπέλλου μεταξὺ τών ὁμάδων «Μπλάκπουλ—Άρσεναλ» ὁ «σέντερ—φόρ» τῆς πρώτης Μπράουν, ἔσπασε τὸ πόδι του διεκδικώντας τὴν μπάλλα ἀπὸ τόν γκολκίπερ τῆς δευτέρας.

Ἐξ ἄλλου, οἱ γκολκίπερ Ἀπράιτσαρντ (Τσέλζυ) καὶ Πέρρυ (Μιντελσμπρό) ὑπέστησαν κάταγμα τοῦ βραχίονος καὶ ὁ τερματοφύλακας τῆς «Στόουκ—Σίτυ» Ρόμπερτσον κάταγμα τῆς κνήμης. Πραγματικῶς, λοιπόν, ἐπιδημία ποὺ ἔχει φέρει σὲ δύσκολη

λὴ θέση τοὺς τεχνικοὺς τών διαφορῶν συλλόγων.

Ἡ θέση τοῦ γκολκίπερ ἔχει γίνῃ ἀκόμη πλεονεκτήματα ἀπὸ τότε ποὺ καθιερώθηκε ὁ κανονισμὸς τοῦ «Ὄμπστράκσιον», ποὺ ἀπαγορεύει στοὺς μπάκ—καὶ γενικά στοὺς ἀμυνομένους—νὰ ἐμποδίζουν μετὰ τὸ σῶμα τοὺς ἐπιτιθεμένους, ὅταν ἡ μπάλλα βρίσκεται μακριὰ ἀπὸ αὐτοὺς.

Δηλαδή, οἱ τερματοφύλακες δὲν εἶναι δυνατόν πιά νὰ ὑποστηρίζονται ἀπὸ τοὺς συμπαίκτες τών κατὰ τὰς ἐπιθέσεις τών ἀντιπάλων.

Ἡ καθολικὴ ὅμως κατάργηση τοῦ κανονισμοῦ ποὺ ἐπιτρέπει τὸ μαρκάρισμα τών γκολ-

τῶν συγκρούσεων—τὰ ἀτυχήματα εἶναι συχνότερα. Αντιθέτως, στὸ ὑπόλοιπο μέρος τῆς ἐπανορθωτικῆς περιοχῆς ἡ παρενόχληση τών τερματοφύλακων ποὺ «παίζουν» τὴν μπάλλα, θὰ εἶναι ἐλευθερία.

Τὸ γεγονός ὅμως εἶναι ὅτι ἡ πρόταση αὐτὴ τών Ἀγγλῶν θὰ συναντήσῃ ζωνὴν ἀντίδραση στὴν Διεθνή Ποδοσφαιρικὴ Ὁμοσπονδία. (Φ.Ι.Φ.Α.) ἀπὸ τοὺς εκπροσώπους τών ἄλλων κρατῶν—κυρίως τών Νοτιοαμερικανῶν—ποὺ ὑποστηρίζουν ὅτι ἂν καταργηθῇ τὸ μαρκάρισμα τών τερματοφύλακων τὸ ποδόσφαιρο θὰ χάσῃ ἓνα μεγάλο μέρος τῆς θεαματικότητάς του.

Ἀσφαλῶς ἡ ἀποψη τών Νο-

Ὁ τερματοφύλακας πηδᾷ γιὰ νὰ μπλοκάρῃ τὴν μπάλλα, ἐνῶ συγχρόνως, τρέχει ὁ «σέντερ—φόρ» γιὰ νὰ τὸν «τζαρτζάρῃ». Ποιὸς ξέρει. Μπορεῖ νὰ συμβῇ ἀτύχημα!

κίπερ δημιουργεῖ ἓναν ἄλλον κίνδυνον.

Οἱ τερματοφύλακες, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἐνοχλοῦνται πιά ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους τών, θὰ εἶναι ἐλεύθεροι νὰ δημαρτίζουν μέσα στὴν περιοχή τών ὁρῶν θέλουν—γιὰ σκόπιμη καθυστέρηση—χωρὶς νὰ εἶναι δυνατόν νὰ σταματήσῃ κανεὶς τὸ κωμικὸ αὐτὸ θέαμα.

Ἔτσι, ἡ πρόταση τών Ἀγγλῶν περιορίζεται στὸ ν' ἀπαγορευθῇ τὸ «τζαρτζαρίσμα» τών τερματοφύλακων, ὅταν κατέχουν τὴν μπάλλα μόνον μέσα στὴν μικρὴ περιοχή. Ἐκεῖ δηλαδή ποὺ—λόγω τῆς διαιότητος

τιοαμερικανῶν εἶναι ὀρθή, ἀλλὰ περισσότερο δίκαιο ἔχουν οἱ Ἀγγλοι ποὺ παραβλέπουν κάθε ἄλλο γεγονός γιὰ νὰ διασφαλίσουν τὴν σωματικὴ ἀκεραιότητα τών γκολκίπερ.

ΟΙ ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ ΠΥΓΜΑΧΟΙ

Πολλά παιδιά μᾶς ζήτησαν νὰ γράψουμε ποιοὶ εἶναι σήμερὰ οἱ καλύτεροι πυγμάχοι τοῦ κόσμου. Ἰκανοποιώντας αὐτὴ τὴν ἐπιθυμία τοὺς παραθέτουμε τὸν κατάλογο ποὺ δείχνει τοὺς δυναμικότερους σημερινοὺς ἄσους τοῦ μπόξ.

ΒΑΡΕΩΝ : ΡΟΚΥ ΜΑΡΤΣΙΑΝΟ (πρωτοπυγμάχος). 1) Ρ.

Λὰ Στάρζα. 2) Ἐτζαρτζ Τσάρλς. 3) Ντὸν Μπουτερόνι. 4) Νίνο Βαλντέζ. 5) Τόμ-μυ Χάρισσον κ.λ.π.

ΗΜΙΒΑΡΕΩΝ : ΑΡΤΣΙ ΜΟΥΡ (πρωτοπυγμάχος). 1) Τζὸε Μάξιμ, 2) Χάρολντ Τζόνσον. 3) Γιολάντο Πουμπέι. 4) Ντάννυ Ναρντίκο. 5) Τζίμμου Σλέντ κ.λ.π.

ΜΕΣΩΝ : Ὁ τίτλος χηρεῖ. 1) Ράντολ Τάρπιν. 2) Κάρλ Ὀλσον. 3) Πάντυ Γιο-ούγκ, 4) Σάρλ Ὑμέζ. 5) Τζὸε Γκιαντέλλο κ.λ.π.

ΗΜΙΜΕΣΩΝ : ΚΙΝΤ ΓΚΑΒΙΛΑΝ (πρωτοπυγμάχος). 1) Τζόννυ Μπράττον. 2) Γκιλ Τάρνερ. 3) Τζόννυ Σάξτιν. 4) Κάρμεν Μπαξίλιο. 5) Μπίλλυ Γκράχαμ κλπ.

ΕΛΑΦΡΩΝ : ΤΖΙΜΜΥ ΚΑΡΤΕΡ (πρωτοπυγμάχος). 1) Τζόννυ Γκονζάλβες. 2) Τζὸρτζι Ἀραούλιο. 3) Πάντυ Ντε-μάρκο. 4) Ἀρθουρ Κίγκ. 5) Οὐάλλας (Μπάντ) Σμιθ κλπ.

ΠΤΕΡΟΥ : ΣΑΝΤΥ ΣΑΝΤΛΕΡ (πρωτοπυγμάχος). 1) Βίλλυ Πέν. 2) Ρέντ Νταϊνδς. 3) Πέρσου Μπάσσετ. 4) Μπέ-ϊμπε Ὀρτίξ. 5) Ντέιβυ Γκ-λάρντο κλπ.

ΠΕΤΕΙΝΟΥ : ΤΖΙΜΜΥ ΚΑΡΟΥΔΕΡΣ (πρωτοπυγμάχος). 1) Ρομπέρ Κοέν. 2) Μπίλλυ Πήκοκ. 3) Χένρυ (Πάπ) Γκῶλτ. 4) Πήτερ Κήναν. 5) Μωρίς Σαντεϋρόν, κ.λ.π.

ΜΥΓΑΣ : ΓΙΟΣΙΟ ΣΙΡΑ-Ι-ΜΥΓΑΣ (πρωτοπυγμάχος). 1) Τζάκ Τούλι. 2) Τόννυ Κάμπα. 3) Τέρρυ Ἀλλεν. 4) Λουί Σκ-νά. 5) Λέο Ἐσπίνος.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΡΓΕΝΤΙΝΩΝ ΠΑΙΚΤΩΝ

Μιά θαυμασία πρωτοβουλία τοῦ στρατηγοῦ Περὸν προκάλεσε τὸν δικαιολογημένο ἐνθουσιασμό καὶ τὴν πλήρη ἱκανοποίηση ὅλων τών Ἀργεντινῶν φιλάθλων ποὺ ἀναγνώρισαν τὰ πραγματικὰ φίλαθλα αἰσθήματά του.

Συγκεκριμένως ὁ στρατηγὸς Περὸν διέταξε νὰ ἐφαρμοσθῇ νόμος διὰ τὴν ἀσφάλιση ὅλων τών φιλάθλων ποὺ θὰ παρευρίσκονται στὰ διάφορα γήπεδα τῆς χώρας. Ἔτσι τώρα ὅποιοσδήποτε φίλαθλος ὑποστῇ τὸ παραμικρὸ σὲ ἀγωνιστικὸ χώρο κατὰ τὴν διάρκειαν ἀγῶνων θὰ ἀποζημιώνεται ἀπὸ τὸν εἰδικὸ ὀργανισμό ποὺ θὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀσφάλιση ὅλων τών φιλάθλων.

Οἱ πόροι τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ασφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ θὰ συγκεντρώνονται ἀπὸ εἰδικὸ ποσοστὸ, ποὺ θὰ τεθῇ ἐπὶ τών εἰσιτηρίων ὅλων τών ἀγῶνων.

Τὴν ἀπόφαση γιὰ τὴν ἵδρυση ασφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ ἔλαβεν ὁ στρατηγὸς Περὸν μετὰ τὸ τελευταῖο ἀτύχημα ποὺ συνέβη στὸ Στάδιο Μπόκα-Τζούινιερς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀποχωρήσεως τών φιλάθλων σὲ μιά ἀπὸ τὰς ἐξόδους.

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ο Θάνατος μαθαίνει για το Υπουργείο Εθνικής Αμύνης

—Μιλήσαμε, είπε ο παπούς για το υπουργείο Εσωτερικών και για το υπουργείο Θρησκευμάτων και Παιδείας. Είναι βέβαια και τα δυο πολύ σπουδαία και πολύ σημαντικά υπουργεία. Αλλά τώρα έχει σειρά, το υπουργείο εκείνο που καθώς δείχνει και τ' όνομά του, εξασφαλίζει την άμυνα της χώρας μας. Την εθνική μας άμυνα δηλαδή. Το υπουργείο που ασχολείται με το στρατό μας στην ξηρά, στην θάλασσα και στον αέρα...

—Μά νόμιζα πως τον στρατό τον διευθύνει ο Αρχιστράτηγος.

—Και βέβαια τον διευθύνει ο Αρχιστράτηγος! Αλλάς με τους βοηθούς του, (το επίτελείο του, όπως λέγεται, που το αποτελούν αξίοι και μεγάλοι στον βαθμό αξιωματικοί), κάνει τα στρατιωτικά σχέδια, και σε και-πολέμου διευθύνει τις μάχες, τις «επιχειρήσεις» όπως λέμε, και τοποθετεί επί κεφαλής διαφόρων τμημάτων του στρατού αξιωματικούς αξίους, στους οποίους έχει εμπιστοσύνη. Ναι. Ο στρατός διευθύνεται από τους αξιωματικούς. Αυτή είναι η δουλειά τους... Γι' αυτό έχουν εκπαιδευθεί, κι' αυτό τον όρκο έδωσαν στην πατρίδα. Να είναι επί κεφαλής του μαχημένου έθνους σε καιρό πολέμου, και να εκπαιδεύουν το έθνος στρατιωτικά σε καιρό ειρήνης. Όμως τον στρατό σαν σύνολο, κάποιος πρέπει να τον γνιάζεται και να τον φροντίζει σε όλα εκείνα τα ζητήματα που δεν είναι τεχνικά, στρατιωτικά. Κι' εκείνος που γνιάζεται το στρατό, είναι το υπουργείο Εθνικής Αμύνης...

—Αρχίζω να μπαίνω στο νόημα! είπε ο Θάνατος.

—Βλέπεις; Δεν είναι δύσκολο... Τά παλιά τα χρόνια, κάθε ελεύθερος άνθρωπος όταν γινόταν πόλεμος φορούσε τον θώρακα και την περικεφαλαία του, έπαιρνε την ασπίδα του και το δόρυ, και νάτον έτοιμος για πόλεμο! Ο πιδ πλούσιος, είχε και δορυφόρο να του κρατάη το δόρυ. Η είχε άλογο. Η είχε την υποχρέωση όταν τον καλούσε η πατρίδα, να δώσει ένα άλογο και τσους δούλους για τον πόλεμο. Ήταν όλοι γυμνασμένοι από την παλαίστρα, είχαν κάποια πειθαρχία. Κι' ο πόλεμος εκείνες τις εποχές, ήταν πάλαι-μα σώμα με σώμα... Σήμερα, τα πράγματα έχουν αλλάξει... Τα όπλα είναι δύσκολα και πολυπλοκά. Ο στρατιώτης πρέπει να γυμναστή χρόνια για να μάθη καλά τον χειρισμό τους... Η στρατιωτική τέχνη είναι εξαιρετικά δύσκολη, μία δλόκληρη επιστήμη, που οι αξιωματικοί μας για να την μάθουν, παρακολουθούν για πολλά χρόνια ανώτερες και ανώτατες στρατιωτικές

σχολές. Και οι στρατοί σήμερα είναι μεγάλοι... Έμεις βλέπεις Θάνατο μου στην Ελλάδα έχομε τόσο μεγάλα σύνορα, τσους πολλούς γείτονες, που είμαστε υποχρεωμένοι να τα φρουρούμε αδιάκοπα, και να είμαστε αδιάκοπα έτοιμοι να υπερασπιστούμε το ιερό χώμα της πατρίδας έναντιον του καθενός που θά ήθελε να μās αφαιρέση την ελευθερία μας. Γι' αυτό όμως παιδί μου δεν φτάνει η φιλοπατρία και ο ήρωϊσμός των παιδιών της Ελλάδας. Γι' αυτό χρειάζεται ένας καλά γυμνασμένος στόα-τός, ένα ναυτικό με άφθονα καρόδια που να διαθέτουν τα σύγχρονα όπλα, και μία συγχρονισμένη ισχυρή αεροπορία... Και όλ' αυτά να έχουν για αρχηγούς καλά εκπαιδευμένους και αξίους αξιωματικούς. Να έχομε δηλαδή ένα στρατό έτοιμο να άμυνθή αν χρειαστή.

—Και γι' αυτό φροντίζει το Υπουργείο Εθνικής Αμύνης;

—Και γι' αυτό φροντίζει το Υπουργείο Εθνικής Αμύνης. Έχει την έγνοια των τριών Επίτελειών, των τριών αρχηγείων δηλαδή: Αυτά τα τρία αρχηγεία, τα τρία καπετανάτα να πούμε, είναι το Γενικό Επίτελείο του Στρατού, το Γενικό Επίτελείο του Ναυτικού, και το Γενικό Επίτελείο Αεροπορίας... Είναι ε-ρήνη, και θά νόμιζε κανείς πως εκείνοι που διευθύνουν τον Στρατό, δεν έχουν και πολλά πράγματα να κάνουν... Κι' όμως. Πόσα πράγματα πρέπει να γίνονται συνέχεια, για να είναι ο στρατός μας έτοιμοπόλεμος!

Πρώτα πρώτα να λειτουργούν οι στρατιωτικές σχολές που βγάζουν αξιωματικούς: τεχνικούς και μαχήμους. Η Σχολή των Εύελπίδων για την ξηρά, η

Σχολή των Δοκίμων για την θάλασσα, η Σχολή των Ικάρων (Αεροπορίας) για τον αέρα.

—Στις εθνικές μας γιορτές, τούς είδα να παρελαύνουν παπού... Τους εύελπιδες, τους δοκίμους και τους ικάρους... Τι λεβεντιά που είχαν! Και τί διαφορετικές στολές! Αυτοί λοιπόν είναι οι μέλλοντες αξιωματικοί μας... Αϊ;

—Ναι αυτοί... Και υπάρχουν φυσικά και σχολές για τούς υπαξιωματικούς όπως και διάφορες μικρότερες σχολές για τούς τεχνίτες των διαφόρων όπλων, γιατί σήμερα χρειάζεται ο στρατός πολλούς τεχνίτες. Και η στρατιωτική ιατρική σχολή. Κι' ακόμη είναι και οι ανώτατες σχολές, εκεί που φοιτούν αξιωματικοί που θά γίνουν οι επί κεφαλής στην ειδικότητά τους. Τέτοιες ανώτατες στρατιωτικές σχολές είναι η Σχολή Επίτελών, η Σχολή τακτικής, η Σχολή Αμύνης κλπ.

—Μά... Μόνο οι αξιωματικοί εκπαιδεύονται παπού;

—Φυσικά όχι παιδί μου. Γυμνάζονται, «υπηρετούν» όπως λέμε όλοι οι νέοι της Ελλάδας που έκλεισαν τα είκοσι τους. Κάνουν το στρατιωτικό τους καθώς λέμε. Είναι ένα από τα μεγαλύτερα και τα ιερότερα χρέη του Έλληνα... Πάνε στα διάφορα στρατολογικά γραφεία, κι' εκεί τούς κατατάσσουν. Στον στρατό της ξηράς, όπου μπορούν να πάνε στο πεζικό, στο ίππικό, στο πυροβολικό, στο μηχανικό, κλπ. Η στον στρατό της θάλασσας, το ναυτικό, όπου γίνεται μάχιμοι ή τεχνίτες. Η στον στρατό του αέρα, την αεροπορία, όπου κι' εκεί γίνονται ίπτά-μενοι ή τεχνίτες...

Όσον καιρό υπηρετούν οι νέ-

οι της Ελλάδας, γυμνάζονται και εκπαιδεύονται... Κι' όταν η πατρίδα βρεθή σε κίνδυνο και τούς καλέσει, θά ξέρουν να κάνουν ότι πρέπει για να την υπη-ρετήσουν σωστά: στο κανόνι, στο πολεμικό, στο αεροπλάνο...

Μά πόσα άλλα χρέη έχει το Υπουργείο Εθνικής Αμύνης!... Να εκπαιδεύη και τούς εφέδρους αξιωματικούς (εφέδρος είναι ο νέος που όσο κάνει τη θητεία του, εκπαιδεύεται σε ειδικές σχέλες για να γίνει αξιωματικός, δεν είναι όμως στρατιωτικός στο έπάγγελμά του. Εφεδρεί αξιωματικοί γίνονται οι πιδ μορφω-μένοι νέοι) να παρακολουθή ό-λες τις προόδους που γίνονται στο στρατιωτικό, να συντηρή διάφορα στρατιωτικά νοσκομεία, να μεριμνά για τούς τιμη-μένους μας αναπήρους, να φτιά-νη διάφορα στρατιωτικά και ά-μυντικά έργα, να συντηρή τούς φάρους, την μετεωρολογική υπη-ρεσία κλπ., να φροντίζει να φτιάνη καινούργια καράδια, και-νούργια αεροπλάνα κλπ., να ά-νανεώνη κάθε τόσο τα όπλα του στρατού, να έχη ναυπηγεία, ναύσταθμο, πλωτή δεξαμενή, και μύρια άλλα πράγματα που δεν μπορώ να τα θυμηθώ όλα να στα πώ... Να ποια είναι τα έρ-γα και οι ευθύνες του Υπουρ-γείου Εθνικής Αμύνης...

—Βιάζομαι να μου μιλήσης παπού και για τ' άλλα υπουρ-γεία...

—Όταν μās δοθή εύκαιρία, Θάνατο μου... Ευχαρίστως!

ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΛΚΑΝΗ

Σύντομα αναγνωστών

ΔΑΦΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΤΑ
Λ. Ντά Βίντσι

ΝΤΟΛΟΡΟΣ
Ε. Αγγελίδου

ΝΥΧΤΕΡΙΝΗ ΓΑΛΗΝΗ

Ιωάννου Κ. Μπαξεβάνη

Προσωπογραφία
Σ. Τσιγγιλίδη

ΦΑΤΑΟΥΛΑΣ
(ο πεννός)

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΡΑΦΟΥΝ

ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ ΣΤΗ ΤΖΕΝΑ

Ο ήλιος συνεχίζοντας την τροιά του σε λίγο χάνεται πίσω από τις παυήλες κορφές της αιματοποτισμένης Τζένας. Αφήνει πίσω τους τη νύχτα, και βαδίζει γοργά για άλλα μέρη, για άλλους τόπους, για να σκορπίσει κάτω εκεί το πολύτιμο φως του. Και νά, σε λίγο χάνεται, γέρνει, σβύνει. Δεν τον χάσαμε όμως για πάντα. Πάλι θα ξεπροβάλλει την αυγή για να σκορπίσει το φως του. Γι' αυτό δοξάζουμε τον Παντοδύναμο που μας τον χάρισε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΛΑΖΑΡΟΥ
(Κωνσταντία Πέλλης)

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Τώρα που είμαι μακριά
σε ξένες χώρες και χωριά
ώ πόσο νοσταλγώ
τ' αγαπημένο μου χωριό.

Όλημερίς το σκέπτομαι
στά όνειρα το βλέπω
θυμούμαι τα σπιτάκια του,
που σκορπισμένα ήταν
σαν τα άρνικια που βοσκούν
στά πράσινα χορτάρια.

Μά θάρη ή μέρα
ή στιγμή, την ξενητιά θ' αφήσω
και στο χωριό μου τις κορφές
ξανά θ' αγγιξώ.

ΑΘ. ΝΙΚ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
(Μαθητής Γυμνασίου Θέρμου)

ΣΤΗΝ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ

(Χαρισμένο στις αγαπημένες μου 'Αρτεμι, 'Ε-
λόνη και Νίκη...)

Αφήσαμε για λίγο τα κουτιά και με συγκίνηση αγναντέψαμε το τραγουδημένο «λαλού-
δι της Μονεμβασίας», τ' όνομαστό το κά-
στρο... Αράξαμε τη βάρκα σ' ένα λιμανάκι
και προχωρήσαμε. Ολόκληρη πολιτεία βρι-
σκειται πίσω απ' τις βاریες καστρόπορτες.
Και τα στενά κληνερία ταραζούνται παρά-
ξυνα απ' το διασπαστικό βήμα μας... Δέος
σε πιάνει σαν μπαινεις μέσα στο νεκρό κά-
στρο. Η ψυχή σφίγγεται παράξενα σαν δια-
βαίνεις την μεγάλη καστρόπορτα. Προχω-
ρείς... Και λες ότι ανασταίνονται στο διά-
βα σου ίσκιοι, λες ότι ζει το «άλλοτε». Και
βρεθής στην κορυφή, καθισμένος στον βραχο
μπροστά απ' την 'Αγία - Σοφία, κι' αγναν-
τέφεις κάτω το καταγάλανο πέλαγος, που
θαρρείς κι' είναι μαρμαριμένο, σαν θαυμά-
σεις την φινά δαντέλλα που κεντάει το κύμα
πάνου στην ακτή τα απότομα βράχια, σαν
πιστεύεις ότι στο βάθος ούρανος και θάλασ-
σα σχιταγκυλιάζονται και γίνονται ένα, θαρ-
ρείς πως βρίσκεισαι στο όνειρο τα χρυσά
φτερά, και πετάς πάνω από παραμυθένια χώ-
ρα. Ξεχνάς τον εαυτό σου, ξεχνάς τις πίκρες
και τα βάσανα που σου δίνει η καθημερινή
ζωή, ξεχνάς την φευτιά του κόσμου και δε
βλέπεις παρά του Δημιουργού σου το άφθα-
στο το μεγαλείο. Βλέπεις του Πλάστη σου
το υπέροχο δημιούργημα και στηλώνοντας την
ματιά σου στ' ουρανού τ' ατλάζι, δοξάζεις
τ' όνομά Του...

Οι νεανικές μας φωνές λές και βεβηλώνουν
το περιβάλλον... Η γαλήνη η νεκρική του κά-
στρου έπαναστάτισε κι' ήρθε της ίδιας μας
της φωνής ο αντίλογος τρομερός να μας έπι-
ηλξη για την άσβεστη. Ντροπισμένοι σιω-
πήσαμε. Και σαν βγήκαμε απ' την τελευταία
καστρόπορτα, ανασάνουμε βαθειά το θαλασσι-
νό αέρα κι' ατρίσαμε κατά την ακτή να δρο-
σίσουμε τα ήλιοκαμένα μας κορμιά μέσα στα
σμαραγδένια κύματα του πέλαγος. Η άρμυρα
και το κουπί γεροδένουν το κορμί... Πήραμε
τραγουδώντας στα χέρια τα κουτιά, και ρί-
χνοντας μια στερνή ματιά στον Γουλά, τον
βράχο με την τόσο ιστορία, ξεμακρύνουμε και
τραβήξαμε κατά την Γέφυρα. Μαζί με το βρά-
χο, σε λίγο, ξεμακρυνε και το μακρινό πα-
ρελθόν που τόσο το πλησιάζαμε για λίγες
ώρες... Ξαναγύρισαμε πάλι στη ζωή τη ση-
μερινή μέσα απ' τους αιώνες τους τυλιγμέ-

νους στον μυστηριώδη πέπλο του παρελθόν-
τος....

ΔΑΦΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΤΑ
(Σπάρτη)

ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ ΓΙΑ ΑΜΑΡΑΝΤΟ

Ήταν ένα γλυκό πρωινό του 'Απρίλη.
Από καιρό μια παρέα παιδιών είχαμε α-
ποφασίσει μια έκδρομη ως το βουνό για να
μαζέψουμε άμαραντο. Ο ήλιος ακόμη δεν εί-
χε ανατείλει όταν ξεκινήσαμε.

Προχωρήσαμε ανάμεσα στους καταπράσι-
νους αγρούς που απλώνονταν μπροστά απ'
το χωριό, και σε λίγο πείσαμε σε μια ρεμα-
τιά που μια πηγή ανάβλυζε άφθονο και γάρ-
γρο νερό.

Εκεί βρήκαμε τον μάρμπα Σπύρο που πό-
τιζε τα πρόβατά του.

— Καλημέρα μάρμπα Σπύρο, του είπαμε.
— Καλώς τα καληκάρια, απαντά ο άνοι-
χτόκαρδος γέρος. Για που βρέ παιδιά;

— Για άμαραντο στο βουνό, του λέμε.

Γεμίσαμε τα παγούρια μας νερό, χαιρετή-
σαμε το μάρμπα Σπύρο και ξεκινήσαμε.

Είχαμε ανέβει ψηλά στο βουνό όταν ο Βαγ-
γέλης που ήταν φίλος του τραγουδιού άρχισε
το τραγούδι που ο καλός μας δάσκαλος μάς
είχε μάθει.

«Τά ελάτια μάς χαρίζουν
την ψηλή κορμωστασιά...»

Ανεβαίναμε τραγουδώντας ενώ το μυρι-
μένο αέρακι του 'Απρίλη μάς έλουζε τα πρό-
σωπα σ' α νάθελε να διώξει κάτι από πάνω μας.

Τα πουλάκια του λόγγου τραγουδούσαν ένα
πρωτάκουστο τραγούδι που σε μάγευε και
σε έκανε εύτυχισμένο μέσα στην όμορφη της
φύσης. Το τραγούδι είχε τελειώσει όταν φτά-
σαμε στην πλαγιά του βουνού. Σταθήκαμε λί-
γο να ξεκουραστούμε ενώ κοιτάσαμε γύρω!

Κάτω στον κάμπο βλέπαμε τα καταπράσι-
να άμπελα και την αγροτιά να εργάζεται.

Άλλω έσκاذαν, άλλοι ράντιζαν, κι' άλλοι
πηγαινοέρχονταν. Στο χωριό ο ήλιος είχε ά-
νατείλει και το έκανε σαν σωστή ζωγραφιά.

Ξεκινήσαμε πάλι και προχωρούσαμε χαρού-
μενοι με γέλια κι' άστεια. Κάτω στη ρεμα-
τιά άκουγόταν ο κρότος των νερόμυλων, και
κάπου - κάπου γαυγίσματα και κουδούνια
προβάτων.

Σε λίγο φτάσαμε στην κορφή, καθήσαμε
κάτω από ένα δέντρο κι' αφήσαμε τη ματιά
μας έλεύθερη. Το θέαμα ήταν μαγευτικό. Κά-
τω δεξιά φαινόταν ο Λευκάδας άγρια πωός που
προχωρούσε μέσα στη γαλάζια ήρεμη θάλασ-
σα σαν νάθελε να την ρουφήξει.

Αριστερά τα βουνά της Κεφαλληνίας, που
ο ήλιος τα φώτιζε και τα έκανε να φαίνον-
ται σαν μαργαριτάρια μέσα στο γαλάζιο πέ-
πλο του 'Ιονίου.

Πέρα κατά την 'Ανατολή, το 'Αρκούδι πε-
ρήφανο επιβλητικό που σε γοήτευε και σε μά-
γευε. Πιο πάνω τα Σταυρωτά στέκονταν σαν
ακόιμητος φρουρός της άβραϊας Λευκάδας.

Μαζέψαμε όλοι από ένα μπουκέτο άμαραν-
το και ξεκινήσαμε για το χωριό.

Σε κάθε έναν που συναντούσαμε του χαρί-
σαμε από λίγο άμαραντο. Ομά που μείνι άξε-
χαστη ή πρώτη αυτή έκδρομη μά πιο πολύ σί
γοητευτικές όμορφιές του 'Ιονίου.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΝ. ΒΟΥΚΕΛΑΤΟΣ
(Σύβρος Λευκάδος)

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΟΥ ΤΑΞΙΔΙ

Γνωστοί και φίλοι με φέρνουνε στο γραφικό
κι' μ' αγκαλιάζουν, με φιλούν με κλάμα σί
(γυνείς μου!...)
Μπαίνω στο πλοίο, χαιρετώ, μου λένε στο
κι' όσο αυτό φεύγει, σβύνει, και η φωνή μου!
(καλό)

Από μακριά τους βλέπω, ίσως για στερνή
και ξαναζώ σαν όνειρο την κάθε θύμησή
(μου!...)

Τα δάκρυά μου, στάζουνε, στ' άρμυρα νερά
και λέω ξαναφέρε με, Θεέ μου, στο νησί μου!

Ι. Φ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ
(Κατερίνη)

ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΨΥΧΗ...

(Για τα πληγωμένα νησιά μας)

«Απλώς» ο πόνος τα φτερά στα όμορφα νησιά
(μας),
στά μαύρα ντύθηκε γοργά η γαλανή 'Ελλάδα
ή λύπη θρόνο έσκησε βαθειά μέσ' την καρ-
(διά μας)
παντού χαμός και όλεθρος! Τί μέρα απο-
(φράδα!

Τα γέλια γίναν κλάματα, σβύσανε τα τρα-
(γούδια,
ώ, ποιός μπορεί να το σκεφθή, του φαίνεται
(σαν φέμμα,
τρία νησιά που ήτανε πνιγμένα στα λουλού-
(δια
τώρα μαζί με τη χαρά, πνίγηκαν μέσ' το αίμα.

Εκεί όπου βασιλευε άλλοτε η γαλήνη
και κελαιδούσαν τα πουλιά χαρούμενα στους
(κλώνους
τώρα ο τρόμος στις καρδιές, άσπληχνα άργο-
(χύνει
θλίψη, απογοήτευση, πικρά φαρμάκια, πό-
(νους!...

«Ω Έλληνες τ' αδελφία μας εβοήθεισα μάς
(φωναζούν.
Λίγη αγάπη και στοργή να δείξουμε ποθούνε,
χιλιάδες μάτια γύρω μας με δάκρυα μάς κοι-
(τάζουν
κι' όλου έμεις τον πόνο τους να διώξουμε ζη-
(τούνε.

Κανείς δεν πρέπει άδιφορος να δει τη συμφορά
(τους),
κι' όλοι, μεγάλοι και μικροί, μαζί ως όρκι-
(σθούμε
πως θα βοηθήσουμε να δούν και πάλι τη χαρά
(τους),
ώ! τη χαρά που μόνοι τους ποτέ δεν θα τη
(βρούνε...

Μάνα 'Ελληνίδα, που πονείς πιότερο απ' τους
(άλλους,
έσύ που ξέρεις στις καρδιές το βάλαμο να
(χύνεις
σκέψου με τί άπελπισία και τί πόνους μεγα-
(λους)
θα γέμισε ή άμοιρη καρδιά της μάνας κείνης,

«Όταν θ' άντίκρις» ή φτωχή το σπλάχνο το
(παιδί της
χωμένο στα έρείπια με πέτρες πλακωμένο
κανε να βρη άνακούφιση ή δύστυχη ψυχή της,
στά χείλη της κάνε να ρθή το γέλιο το χα-
(μένο!

Και μείς, ώ 'Ελληνόπουλα, κορίτσια και άγό-
(ρια),
στ' αδελφία μας ως δώσουμε πρόθυμα τη στορ-
(γή μας
και μ' έργα ως τους δείξουμε την τόσο στε-
(νοχώρια
που έφερε ο πόνος τους βαθειά μέσ' την ψυ-
(χή μας.

Και ως τους πούμε όλοι μαζί με πίστη αύτά
(τα λόγια:
«Μήν κλαίτε αγαπημένοι μας, έμείς πάντα μα-
(ζί σας
λέμεις θα διώξουμε μακριά πόνους και μοι-
(ρολόγια
έμείς θα γειάουμε, έμείς, τη φοβερή πληγή
(σας).

»Διαμάντια του 'Ιονίου μας, τόσο χαροκα-
(μένα,
»πάντα έναν πόθο ιερό θάχουμε στην καρδιά
(μας:

»να ξαναθίστε σαν και πρίν νησιά όνειρεμένα
»στολίδια: ΙΘΑΚΗ, ΖΑΚΥΝΘΟΣ, γλυκεινά
(ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑ μας».

ΖΗΛΙΑΡΑ

(Άγγελική Π. Σταυροπούλου)
'Αθήναι

Γιά νά γνωρίσωμε τὴν ΕΛΛΑΔΑ

Μὲ τὰ φτερά τοῦ Ἰκάρου

Αὐτὴ τὴ φορά, ἔχουμε φτερά καὶ πετοῦμε πάνω ἀπ' τὴν Ἑλλάδα. Τὴ βλέπουμε σὰν ἀνέγλυφο χάρτη, ἀπ' τ' ἀεροπλάνο πού μᾶς πηγαίνει στὰ Γιάννενα. Ὁ Φάνης κάθεται δίπλα μου καί, κάθε τόσο, φωνάζει ὅσο πὶδ δυνατὰ μπορεῖ, γ' αὐτὴ νὰ νικήσῃ τὴ βουὴ πού μᾶς ξεκουφαίνει. Ὁ Λεωνίδας μὲ τὴ Μυρτώ κάθονται μπροστὰ καὶ συχνὰ γυρίζουν καὶ μᾶς κάνουν νουήματα νὰ κοιτάξουμε κάτω. Μὰ τί πανόραμα ἀλήθεια! Πῶς νεκρώθηκαν κι' ἀκινήτησαν ὅλα. Λές καὶ πάγωσε ἡ θάλασσα κι' ἡ στεριά, λές κι' ἡ ζωὴ σταμάτησε πάνω στὸν πλανήτη. Αὐτὴ τὴν ἐντύπωση μᾶς δίνει τὸ ὕψος. Ἄν ἔλειπε ἐκεῖνο τὸ ἀφόρητο βούϊσμα, θὰ πιστεύαμε πὼς κι' ἐμεῖς ἔχουμε πετρώσει. Γιατὶ τὸ ἀεροπλάνο, γιὰ κείνους πού μεταφέρει, δὲ δίνει τὴν αἴσθησιν τῆς κινήσεως. Λές καὶ κάθεσαι σ' ἓναν ἐξώστη ἐναέριο καὶ κοιτάξεις κάτω, ὅπου ξετυλίγεται μιὰ βουβὴ ταινία, μὲ ὅλες τὶς ποικιλίες τῆς φύσεως: Κάμποι, ψηλάματα, πεδιάδες, βουνά, χαράδρες, ποτάμια, ἀκτές! Καί, κάθε τόσο, ἓνα χωριὸ ἀποδεχασμένο λές ἀπὸ κάποια παμπάλαιη ἐποχὴ, ὅταν ζούσαν ἀκόμα ἄνθρωποι πάνω στὴ γῆ. Θὰ τὴ βρίσκατε ἴσως αὐτὴ τὴν ἐντύπωση ὑπερβολικὴ, ὅσοι δὲν ἔχετε δανειστῇ ποτὲ τὰ φτερά τοῦ Ἰκάρου. Κι' ὅμως, ἔτσι εἶναι. Ἀκολουθεῖτε μᾶς καὶ θὰ δῆτε:

Φεύγουμε ἀπὸ τὴν Ἀττικὴ. Ἡ πολὺπλευρη ἀκτὴ τῶν Φαλῆρων καὶ τοῦ Πειραιᾶ σβύνει ἀπὸ τὰ μάτια μας. Νὰ ἡ Σολομῖνα καὶ τὸ στενὸ τῆς, πού ἔχει ἀποθανατισθῇ μὲ μιὰ νίκη πανάρχαια. Ἐδῶ νίκησαν τὰ παιδιά τῆς θάλασσας τὸν τριπλάσιο στόλο τοῦ Ξέρξη. Νὰ τὸ νησὶ τῆς Ψητάλειας, πούχε πλημμυρίσει ἀπ' τὰ ναυάγια καὶ τὰ πτώματα τῶν Περσῶν.

Μιά καταχνιά τὰ σκεπάζει, στὸ βάθος, ὅλα μὰ σιγὰ - σιγὰ οἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου τὴ διαπερνοῦν. Διαλύεται σὰν καπνός.

— Ποιὸ εἶναι αὐτὸ τὸ μεγάλο χωριὸ μέσ' στὴν πεδιάδα; ρωτᾷ ὁ ἀνήσυχος παραστάτης μου.

— Εἶναι τὰ Μέγαρα, Φάνη. Εἶδες πότε φτάσαμε ἐδῶ; Οὔτε πέντε λεπτά δὲν εἶναι πού φύγομε. Μὲ τ' αὐτοκίνητο θὰ θέλαμε περισσότερο ἀπὸ ὥρα. Στὸν κάμπο τῆς Μεγαρίδας, δουλεύουν ἄνθρωποι: Πάνε κι' ἔρχονται ζῶα, ἀμάξια. Περνᾷ σιδηρόδρομος. Μὰ ἐμεῖς ὅλα αὐτὰ τ' ἀντικρύζουμε σὰν σταματημένα. Τί χάσμα ὁ γαλάζιος Κορινθιακός, μὲ τὶς δαντέλλες του τὶς ἀφρόλουστες καὶ τὰ σκόρπια νησάκια του. Μιὰ κλειστὴ φαρφουρένια λεκάνη πού μέσα τῆς ἔχει πῆξῃ ἡ θάλασσα. Κι' ὅμως, τώρα τὸ φθινόπωρο αὐτὸ τὸ κομμάτι τοῦ πόντου, δὲ γνωρίζει ποτὲ ἡσυχία. Μὰ πού νὰ μᾶς φτάσουν ἐδῶ οἱ ἀησιυχίες κι' οἱ ταραχές τῆς γῆς! Μοιάζουμε ἀλήθεια, σὰν μεταρσιωμένοι.

Ἀεχωρία στὰ ἀδέρφια, ὁ Κίθαιρὸν μὲ τὸν Ἐλικῶνα, μᾶς υποδέχονται, μὲ τὸ χαρακτήρα του ὁ καθένας. Κάπου διάβασα πὼς ὑπάρχει ἓνας χαριτωμένος θρύλος γι' αὐτὰ τὰ βουνά. Ἦταν, λέει, ἀδελφία, μὰ τόσο πολὺ διαφορετικὰ στὴν καρδιά καὶ στὸ χαρακτήρα πού δὲ μονιάζουν ποτὲ τους. Ὁ Κίθαιρὸν ἦταν ἀγριὸς καὶ σκληρὸς μὲ κατωφύριο πρόσωπο. Τὸ πιστεύω, βλέποντας τὶς ἐλαττωσκειπασμένες κορφές του, χαμένες μέσα στὰ σύννεφα καὶ στὴν καταχνιά. Ἀντίθετα, τ' ἄλλο ἀγόρι, ὁ Ἐλικῶν, ἦταν τό-

σο καλόκαρδο πού ποτὲ δὲ συννέφιαζε τὸ πρόσωπό του. Τὸ βλέπω κι' ἐγώ. Εἶναι τόσο ποιητικὸ, τόσο πρᾶο βουνό! Ἐδῶ κατοικοῦσαν ἐξ ἄλλου οἱ Μούσες, ἐνῶ στὰ φαράγγια τοῦ Κίθαιρῶνα γύριζαν στοιχεῖα. Τί ἀπόγιναν; θὰ μὲ ρωτήσετε ἴσως. Ὁ ἀγριὸς Κίθαιρῶνας σκότωσε, ἀπ' τὸ φθόνο του, τὸ γλυκὸ Ἐλικῶνα κι' ὁ Δίας τοὺς μεταμόρφωσε σὲ βουνὰ πού στὴν ὄψη τους ἔμεινε ἡ ψυχὴ τους.

Μὰ νὰ κι' ἄλλα βουνὰ πίσω μας καὶ πλάι κι' ἔμπρός. Τί πολλὲς κορυφές! Δὲν προφταίνομε νὰ μετράμε. Ὁ Φάνης ξελαρυγγίζεται νὰ ρωτᾷ τὰ ὀνόματά τους. Κυλλήνη, Ἐρύμανθος, Παρνασσός, Γκιῶνα, Οἶτη! Ἄλλα κατάφυτα, ἄλλα ἀγρία καὶ γυμνά. Μερικὰ ἔχουν κιάλας δεχτὴ τὸ φιλὶ τοῦ χιονιοῦ. Μὲ τὴν ποικιλία τους, σοῦ μαγεύουν τὴν ὄραση. Μὲ τὸ ἴσιο κι' ἀλύγιστό τους παράστημα, δίνουν τὴν ἐντύπωση πὼς τὰ ἔστησε ἐκεῖ ὁ θεὸς γιὰ φρουροὺς τῆς Ἑλλάδας: «Δὲ θὰ σοῦ δώσω», τῆς εἶπε, «ἀπλοχεριὰ γιὰ νὰ βγάξης μεγάλη πλοῦτη. Μὰ θὰ πετρώσω τοὺς γίγαντές μου, ἀνάμεσα στὶς μικρὲς πεδιάδες σου, γιὰ νάναι ἀπεραντο φράγμα γιὰ τοὺς ἐχθρούς σου».

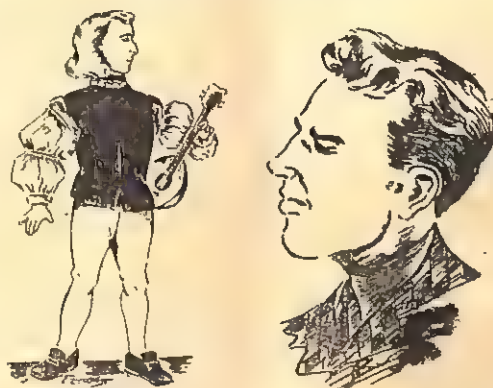
— Τί εἶναι, θεῖα; Τίποτε δὲ βλέπω! Τὰ μάτια μου ἔχουν θαμπώσει.

— Μπήκαμε στὰ σύννεφα, Φάνη...

Ὁ Λεωνίδας γυρίζει καὶ μᾶς κάνει νουήματα νὰ κοιτάξουμε πρὸς τὰ κάτω. Ἐνα πελώριο ἄσπρο σύννεφο, ἴδιο πάπλωμα πουπουλῆνιο, μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὴ γῆ. Ταξιθεύουμε πάνω ἀπὸ τὰ σύννεφα. Παράξενη αἴσθησις κι' αὕτη. Αὐτὸ μᾶς λείκει ὁ Ὀμηρὸς γιὰ τοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου. Ζούσαν, λέει, στὶς αἰψικάρηνες κορυφές, πού τὶς ἐκρυβε ἀπ' τὰ μάτια τῶν θνητῶν, μιὰ κατάλευκη ζώνη ἀπὸ πυκνὰ σύννεφα. Τί ἰδέες πού δίνει τὸ πέταγμα! Κοντεύουμε νὰ πιστέψουμε πὼς ἔχουμε κι' ἐμεῖς κάτι τὸ θεῖο.

Ἀεφανα, βγαίνουμε πάλι στὸ φῶς. Ἀστραποβολὰ στὴ γαλάζια φωλῆά του, τὸ Γαλαξίδι. Ὁμορφὴ κι' ἀπλὴ πολιτειοῦλα! Φτωχεῖα φαίνεται γύρω τῆς ἡ γῆ. Μὰ, ἂς μὴν τὸ ξεχνῶμε, πὼς ζῇ ἀπ' τὴ θάλασσα, τὰ καράβια τῆς, τοὺς ἐφοπλιστές τῆς, τοὺς καπετάνιους τῆς, πούναι ἐσκαυμένοι. Ψηλότερα μαντεύουμε τοὺς Δελφούς. Στέλνου-

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

Τροβαδούρος

Π. τοῦ Ἀμερικανοῦ

(Σκίτσα τοῦ Α. καὶ ΒΙΝΤΣΙ)

με τὴ σκάφη μας στὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸ σεβαστὸ του μαντεῖο καὶ δεχόμεστε τὸ χρῆσμά του. Τὸ ταξίδι μας θάναι ἐξοχο καὶ μαγευτικὸ. Δὲ χρειάζεται δὲ Πυθία νὰ μᾶς τὸ πῇ. Κρεμόμαστε ἀπ' τὰ παράθυρα. Ὁ Φάνης πηγαίνει μπροστὰ, ἀρχίζει νὰ ἐνοχλῇ μ' ἐρωτήσεις καὶ τὸν πιλότο. Ἡ ἱπταμένη συνοδὸς τοῦ χαμογελᾷ καὶ μ' εὐγένεια μοῦ τὸν ξαναφέρειν στὴ θέση του.

— Καθίστε νὰ δῆτε τὴ Ναύπακτο, τοῦ λέει. Νάτην π' ἀσπρογαλίζει κεῖ κάτω.

Τὸ μικρὸ γραφικὸ λιμανάκι τῆς Ναυπάκτου ξεχωρίζει μὲ τὰ ψηλά του κατάρτια. Ἰδια φωλίτσα γιὰ νελιδόνια π' ἀραξαν ἐκεῖ γιὰ νὰ φυλαχτοῦν ἀπὸ τὸ φθινόπωρο. Κι' ὅμως, αὐτὸ τὸ λιμάνι, τὸ βενετσιάνικο, πού τὸ ξέρομε τόσο καλά ἀπὸ ἄλλο μας ταξίδι, χάνει, σὰν τὸ κοιτάξεις ἀπὸ ψηλά. Εἶναι τόσο κουκλίστικο πού τὸ ζημιώνει ἡ ἀπόσταση.

Τώρα, ἐκεῖνη πού σηκώνεται ἀνήσυχη, εἶναι ἡ Μυρτώ. Τί θέλει; Μήπως ζαλίστηκε; Ἡ συνοδὸς τῆς προσφέρει μιὰ καραμέλα καὶ κουβεντιάζει μαζί της. Πηγαίνουν κοντὰ στὸν πιλότο καὶ σαβδουν μαζί, περιμένοντας κάποιο ὄραμα. Κι' ἄεφανα μιὰ φωνὴ δυνατὴ ἀντηχεῖ στὸ πολυδύνο ἀεροπλάνο.

— Τὸ Μεσολόγγι!

Ναί, βρισκόμαστε πάνω ἀπ' τὴν ἀθάνατη ἱερὴ πόλη. Νὰ τὰ νησάκια τῆς. Μέσα στὴ λιμνοθάλασσα. Τὸ ἄλωνακι αὐτὸ τῆς ἀνδρείας εἶναι λουσμένο ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἱστορικῆς περηφάνειας του. Λές καὶ βγήκε αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἀπ' τὰ βάθη τῆς μνήμης. Λές καὶ δὲν εἶναι πραγματικὸ. Τ' ἀκολουθοῦνε τόσα ὀράματα, τόσοι ἥρωες, τόσοι θῦλοι. Ἡ ψυχὴ τοῦ Βύρωνα φτερουγίζει στὸ γαλανὸ οὐρανὸ του. Τὶς νύχτες φωτίζεται ἀπ' τὸ δαυλὸ τοῦ Καψάλη, οἱ ἥρωες πού θυσίασαν τὴ ζωὴ τους στὰ χεῖρά του, εἶναι ἡλιοι κι' ἀστέρια γιὰ νὰ τὸ λούζουν αἰώνια μὲ φῶς. Μεσολόγγι! Σὲ προσπερνᾶμε, ἀφήνοντας ἀπ' τὰ μάτια μας ἓνα δάκρυ κι' αὐτὸ φωτεινὸ ἀπ' τὴν περηφάνεια πού νοιώθουμε στὴν ἱστορικὴ σου ἀνάμνηση.

Ἡ βοὴ τοῦ ἔλικα μεγαλώνει. Τραβοῦμε πὶδ γρήγορα κατὰ τὸ βορρᾶ. Πάνω ἀπ' τοὺς κάμπους τοῦ Ἀγρινίου. Ὁ Ἀχελῷος ξετυλίγει τὴ γαλάζια κορδέλα τῶν κυρτοαλλένιων νερῶν του. Μόνον πού ἐπινιξε κι' αὐτός. Πὼς νὰ τὸ πιστέψης πὼς ἐπινιξε κάποτε στὴν ὁρμὴ του τ' ἀσκέρι τῶν Τούρκων; Πὼς κάποτε πλημμυρίζει καὶ καταστρέφει τὰ σιττὰ καὶ τὴ βλάστηση πού στολίζει τὶς ὄχθες του! Οἱ ἀρχαῖοι τὸν εἶχαν θεοποιήσει γιὰ νὰ τὸν καλοπιάνουν, νὰ μὴν τοὺς κάμῃ κακὸ. Εἶναι ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς τῆς ἐλληνικῆς γῆς.

Χορεύουμε πάλι στὴν ἀγκαλιὰ τῶν βουνῶν. Ἀνεβαίνουμε πὶδ ψηλά, γιὰ νὰ μὴ χτυπήσουμε στὶς κορφές τους. Νὰ ὁ Τυμφρησκίος, ὁλο ἔλατα, μὲ φαράγγια γεμάτα ἱδρὸς. Τὸ ἐσκαυμένο Βελοῦχι! Πόσα βουνὰ δὲ γνωρίζουμε μέσα σὲ μιὰ ὥρα. Καθένα ἔχει τὸ χρῶμα του, τὴ δική του μορφή, τὴ δική του θάλεγα, ψυχὴ. Στὶς πλαγιές τους φαίνονται στάνες, χωριά, βοσκοτόπια. Μὰ πιά γιὰ τὰ χειμαδιά. Σὲ λίγο ὅλα αὐτὰ ἀπὸ τὸ χιόνι.

Τώρα ἀντικρύζουμε τὸν Ἀμβροσσικό. Νὰ ἡ Ἄρτα μὲ τὸ γεφύρι τὸ πολυεσκαυμένο. Μὰ ἂς μὴ μιλήσουμε ἀκόμα, γι' αὐτὸ τὸ νοῦμε ἐπίσκεψιν στὸ γυρισμὸ πού δὲ θάχουμε τὰ φτερά τοῦ Ἰκάρου στοὺς ἄμους.

Ὁ Ἀραχὸς ξεχωρίζει ἀπὸ μιὰ κίτρινη φιδωτὴ γραμμὴ, πού τὸν συνοδεύει. Εἶναι δέντρα μὲ φύλλα φθινοπωριάντικα. Μὰ, πρὶν ἀράξουμε στὴν πρωτεύουσα τῆς Ἡπείρου, ἂς σταθοῦμε λίγο πάνω ἀπὸ τὸ Σούλι. Ἡ ἀγρία καὶ περήφανη κατατομή του μᾶς δίνει τὴν ἐρμηνεία τῆς ἱστορίας του. Νὰ τὸ Ζάλογγο, νὰ ἡ Κιάφα. Σ' ἐτοῦσαν νὰ ζήσουν. Μὰ, γι' αὐτοὺς, θὰ μιλήσουμε στὸ ἐρχόμενο. Θάνατι ἀνιέρο νὰ τοὺς προσπεράσουμε βίαια.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

Είναι η εποχή που έτοιμάζομαστε για τον χειμώνα σιγασίγα...

Το σπίτι δεν έχει ακόμη στρωθεί με τα χειμωνιάτικα στρωσίδια του και δεν έχουν ακόμη τιναχτεί οι κουβέρτες.

Αλλά από τα ντουλάπια και τα σεντούκια, κάνουν την εμφάνισή τους οι πρώτες έφεδρες. Και φυσικά, πρώτα πρώτα τ' αδιάβροχα, απαραίτητο... συμπλήρωμα στα πρωτοβρόγια.

Πώς καθαρίζονται ωστόσο τ' αδιάβροχα; (δχι οι καμπαρνίτες).

Δεν πρέπει να χρησιμοποιούμε ποτέ βενζίνη νέφτι ή αίθερα.

Οι ουσίες αυτές καταστρέφουν το καουτσούκ και διαλύουν την κόλλα με την οποία συγκολλούνται οι ραφές των αδιάβροχων. Οι λάσπες στο αδιάβροχο καθαρίζουν εύκολα χωρίς ν' αφήνουν λεκέδες, αν τις άφηνουμε πρώτα να στεγνώσουν ύστερα τις βουρτσίσουμε με σκληρή στεγνή βούρτσα να φύγουν, κι' ύστερα πλύνουμε λιγάκι το μέρος που ήταν με νερό και ξύδι. Όταν θέλουμε να καθαρίσουμε ολόκληρο το αδιάβροχο, βάζουμε στην σκάφη χλιαρό νερό, ρίχνουμε μέσα λίγη σόδα και λυνουμε σαπούνι κοινό ως να γίνει μία καλή σαπουνάδα.

Εκεί βουτάμε ολόκληρο το αδιάβροχο, και το αφήνουμε εικοσιτέσσερες ώρες.

Ύστερα από το εικοσιτετράωρο αυτό μούσκεμα, σε μία λεκάνη έχουμε ετοιμάσει άλλη χλιαρή σαπουνάδα λίγο πιο πυκνή, και με μία σκληρή βούρτσα αφού βγάλομε το αδιάβροχο από την σκάφη και το απλώσωμε στην σανίδα του σιδερώματος, το τρίβουμε μ' αυτή την βούρτσα και το βουτάμε στην καινούργια σαπουνάδα. Επιμένουμε και τρίβουμε ιδιαίτερα τα μανίκια και τον γιακά.

Ύστερα το ξεπλένουμε με σφουγγάρι που το βουτάμε σε άφθονο καθαρό χλιαρό νερό, το σκουπίζουμε καλά καλά με φλοκωτή πετσέτα για ν' απορροφηθί το νερό, και το κρεμάμε χωρίς φυσικά να το στήσωμε, στην σκιά να στεγνώση.

Αν είναι το μέσο μέρος από καουτσούκ θα το τρίψουμε καλά μ' ένα κουρέλι από φανέλλα πρώτα κι' έπειτα με τάλκ για να φύγν όλη η υγρασία πριν το βάλομε να στεγνώση.

Τα αδιάβροχα από καουτσούκ γίνονται καινούργια αν τα βουτήξωμε μέσα σε βρόχινο νερό όπου ρίχνωμε λίγη άμμωνία.

Προηγούμενως όμως γεμίζωμε τις τσέπες με καθαρά κουρέλια για να μην κολλήσουν.

Για να στεγνώση το κρεμούμε στον αέρα και στη σκιά.

Αδιάβροχες σόλες.
Τα χειμωνιάτικα παπούτσια των παιδιών αν είναι από χον-

τρό δέρμα, τ' αλείφωμε πριν ξαναφορεθούν με λίγο μουρουνέλαιο, ή βούτυρο γάλακτος ή και κοινό λάδι εικοσιτέσσερες ώρες πριν φορεθούν για να μαλακώσουν. Για να κάνωμε τις σόλες τους αδιάβροχες, τ' αφήνωμε εικοσιτέσσερες ώρες σ' ένα δίσκο όπου χύσαμε ζεστό (δχι ζεματιστό) λινόλαδο.

Καθάρισμα με βενζίνη.

Η χρήση της βενζίνης για καθάρισμα κηλίδων από τα φορέματα, είναι πολύ διαδεδομένη.

Όσο που δεν είναι πάντοτε αποτελεσματική γιατί ενώ εξαλείφει την κηλίδα, σχηματίζει ή βενζίνη μία νέα και μεγαλύτερη μάλιστα.

Το καλύτερο λοιπόν είναι να βουτάμε ολόκληρο το φόρεμα στη βενζίνη.

Αγοράζωμε καθαρή βενζίνη. Σιδερώνωμε προηγουμένως καλά το φόρεμα, τρυπώνωμε τους πλισσέδες ή τις πιέτες αν υπάρχουν και το βουτάμε στην λεκάνη με την βενζίνη.

Έπειτα χωρίς να το τρίψωμε, το περνάμε σε μία κρεμάστρα και το αφήνωμε να στεγνώση σε ανοιχτό μέρος, στον αέρα.

Λέμε ότι πρέπει να σιδερωθί από πριν, γιατί αν είναι τσαλακωμένο οι ζωματιές μένουν και φύγουν ύστερα πολύ δύσκολα. Ξαναθυμίζωμε ότι η δουλειά αυτή πρέπει να γίνει μακριά από την φωτιά.

Διατήρηση και καθαρισμός επίπλων.

Τα κοινά βερνικωμένα έπιπλα, γυαλίζουν ωραιώτατα αν τριφτούν μ' ένα μίγμα από ίσια μέρη οινόπνευμα λάδι του φαγητού και νέφτι.

Τα κερωμένα έπιπλα θέλουν καλό τρίψιμο με μία φανέλλα κάθε τόσο, όποτε γυαλίζουν ωραιώτατα.

Το καλύτερο μίγμα για κέρωμα είναι να τρίψωμε κίτρινο κερί μέσα σε νέφτι και να το αφήσωμε 2 - 3 μέρες να λυώση. Με αυτό, με την βοήθεια ενός πινέλου αλείφωμε τα έπιπλα να στεγνώσουν κι' ύστερα τα τρίβωμε δυνατά.

Αν τα έπιπλα έχουν λεκέδες από λίπος, τα καθαρίζωμε τρίβοιτάς τα με λίγο νέφτι.

Έπιπλα δερμάτινα (καθαρισμός).

Για να βγάλομε τους λεκέδες από τα πέτσινα έπιπλα μας, χτυπάμε καλά ως να γίνουν αφρός δύο τρία άσπράδια αυγού, και τρίβωμε το πετσά με μία τσόχα βουτηγμένη σ' αυτά τα αυγά.

Άλλος τρόπος είναι ο εξής: να τρίψωμε τους λεκέδες γερά με μία τσόχα που θα την βουτάμε σ' ένα μίγμα από 9 μέρη οινόπνευμα κι' ένα μέρος γλυκερίνη.

Διατήρηση παλιών επίπλων.

Ανακατεύωμε 100 δράμια λινόλαδο. Εικοσιπέντε δράμια χυμό λεμονιού και είκοσι δράμια πατατάλευρο.

Το απλώνωμε στα παλιά έπιπλα με μία φανέλλα, και το σκουπίζωμε με στεγνό κουρέλι. Το μίγμα αυτό το φυλάμε σε βάζο που κλείνει καλά.

Ψάθινα έπιπλα (καθαρισμός).

Τα ψάθινα έπιπλα ή τα έπιπλα από καλάμι καθαρίζονται ωραιά αν τα τρίψω κανείς με λάδι και νέφτι σε ίσια μέρη.

Έπιδιόρθωση παλιών επίπλων.

Πολύ συχνά τα πόδια ενός παλιού κομψού ή άλλου παλιού έπιπλου τρώγονται από τα παράσιτα, και το έπιπλο φαίνεται έτοιμο να σπάση. Για τα πιθανά πόδια, κόβομε το χαλασμένο πόδι σε σφήνα, και στη θέση του κολλάμε άλλη σφήνα του ίδιου σχήματος από καλό καινούργιο ξύλο.

Γιατί όμως κόβομε το χαλασμένο πόδι σαν σφήνα; Γιατί στο μέρος που ή σφήνα του έπιπλου έρχεται κι' εφαρμόζει στην σφήνα του καινούργιου ξύλου βάζωμε δυο τρείς βίδες που συγκρατούν πολύ καλύτερα από την ψαρόκολλα το νέο πόδι.

Στα μπροστινά όμως πόδια που φαίνονται, δε μπορούμε να κάνωμε το ίδιο πράγμα. Νά τι κάνωμε γι' αυτά! Βάζωμε σ' ένα δοχείο ίσια μέρη ψαρόκολλα και ζελατίνα πολύ ζεστά δχι όμως πολύ πηχτά. Βυθίζωμε το πόδι του έπιπλου μέσα σ' αυτό το λουτρό και το αφήνωμε να μουσκέψν όσο είναι δυνατόν. Μόλις ή κόλλα και ή ζελατίνα στεγνώσουν πάνω στο έπιπλο, θα σχηματίσουν ένα γερό στρώμα πάνω στο σάπιο ξύλο. Αν υπάρχουν παράσιτα, πριν κάνωμε αυτά που είπαμε, με μία σπριγγα κοινή των ενέσεων χύνωμε στίς τρύπες φωνικό οξύ και νέφτι σε ίσια μέρη.

Έπιπλα κουζίνας.

Στην κουζίνα δεν έχωμε βερνικωμένα έπιπλα φυσικά. Το τραπέζι της κουζίνας είναι από γερή σανίδα που την σφουγγαρίζωμε με την βούρτσα τακτικά με κρύα σαπουνάδα και άφθονο νερό.

Στην κουζίνα φροντίζωμε να έχωμε άπλά σκαμνιά (έτσι

κι' ένα) αρκετά ψηλά, πιο ψηλά από τα συνηθισμένα. Μας εύκολύνει να κάνωμε ένα σωρό δουλειές καθιστές: όπως σιδερώμα, επίβλεψη φαγητού που βράζει, καθάρισμα χόρτων κλπ.

Στην κουζίνα είναι πολύ πρακτική μία σανίδα πίσω από την πόρτα που σηκώνεται και γίνεται τραπεζάκι. Έπίσης στο μεγάλο ντουλάπι της κουζίνας είναι πολύ πρακτικό μέσα στο κάθε του διαμέρισμα να σχηματίσωμε άλλα, μικρότερα. Έτσι τοποθετούμε μικρά και μεγάλα αντικείμενα χωρίς να μας πιάνουν πολύ τόπο.

Ετοιμάζεται ήθερμάστρα.

Για τις θερμάστρες που έχωμε ξεβάψει, αυτή ή συνταγή δίνει πολύ καλά αποτελέσματα.

Παίρνωμε
Θεικό σίδηρο (καρμπονιά) 10 γραμ.
Ζωικό άνθρακα 5 »
Σκόνη γραφίτη ... 5 »
Στύψη 1 »

κι' ανάλογο νερό ώστε να κάνωμε μία πάστα όμοια σαν βερνίκι. Μ' αυτήν την πάστα περνάμε την θερμάστρα που ξαναβρίσκει το παλιό ωραίο της χρώμα.

Άλλη συνταγή, είναι:
Ρετσίνα σε σκόνη .. 5 γραμ.
Σαπούνι κοινό, τριμμένο 10 »
Νερό βραστό 40 »

Τ' ανακατεύωμε καλά και προσθέτωμε και λίγον ζωικό άνθρακα.

Αν είναι πυκνό το άραιώνωμε με λίγο ζεστό νερό.

Και στίς δυο περιπτώσεις, αλείφωμε την θερμάστρα με πινέλο.

Θερμάστρα σκουριασμένη.

Αγοράζωμε σκόνη γραφίτη ανάλογα με τις διαστάσεις της θερμάστρας.

Την ανακατεύωμε σ' ένα νεκεδένιο κουτί με ξύδι ώστε να σχηματισθί ένας πυκνός πολτός.

Βγάζωμε την θερμάστρα στην αλύη ή στην ταράτσα.

Την ξεσκονίζωμε, την τρίβωμε και την ξύνωμε.

Ύστερα την αλείφωμε με τον μαύρο πολτό με την βοήθεια ενός πινέλου, και την αφήνωμε ως την άλλη μέρα χωρίς να την άγγιζωμε καθόλου.

Όταν στεγνώση καλά, την βουρτσίζωμε με μία σκληρή βούρτσα έτσι ώστε να πέση ό γραφίτης που πλεονάζει να γυαλίση ή θερμάστρα και να γίνη σαν καινούργια. Όταν κάνωμε αυτήν την δουλειά πρέπει να έχωμε σφιχτοδεμένα τα μαλλιά μας με ένα μαντήλι για να μη λερωθούν από την μαύρη σκόνη.

Η θεία ΜΑΡΙΑΝΑ

127 — Να σδυστή, από τούς βωμούς, τὸ ἱερὸ πῦρ, πρόσταξε ἀμέσως, καὶ νὰ σταματήσει κάθε γιορτὴ καὶ χαρὰ.

Βαρὺ ἔπεσε τὸ πένθος. Γύρισε στὴ Βαβυλώνα, νὰ θάψῃ τὸ φίλο του. Δέκα χιλιάδες ἱερὰ σφάγια ἔγιναν θυσία στὴν πυρὰ, ὅπου θὰ καιγόταν τὸ σῶμα τοῦ Ἡφαιστῖωνα. Γκρέμισε μέρος τοῦ τείχους τῆς Βαβυλώνας γιὰ νὰ κτίσῃ πελώριο πεντάωροφον τύμβον στὸ φίλο του, ποὺ τιμοῦσε σὰν ἥρωα καὶ ἡμίθεο. Καὶ τὸν στόλισε μὲ πορφύρα, ἀγάλματα καὶ εἰκόνες. Στὴν κορυφὴ του σειρήνες ὀλόχρυσες, ξέχυναν στὸν ἀντίκαλον, τὸν ἐπικήδειο θρήνο...

128 Ἡ Κύναι, παράσταξε τὸν ἀπαρηγόρητο ἀδερφό της, ἀμίλητη καὶ γεμάτῃ ἀπόγνωση. ἤξερε πῶς ὁ ἐρχομός του στὴ Βαβυλώνα, δὲν ἦταν πιά γιὰ νὰ βασιλέψῃ, παρὰ γιὰ νὰ πεθάνῃ... Κι' ἄς μιλούσε γιὰ νέα σχέδια, καὶ γιὰ νέες πνευματικές ἐξορμήσεις. Ἀς ἐτοιμάζε γιὰ ἐξερευνησεὶς τὸ στόλο του, κι' ἄς ἔβαλε, γιὰ πρηγορία στὴν ἀδελιανὴ θέση τοῦ Ἡφαιστῖωνα, ἕνα νέο φίλο, τὸ Μήδιο... Ἡ Κυνάνη τόβλεπε πῶς δὲν εἶχε ζωὴ. Τότε, ἔρχισε νὰ γυρᾷ ἀπὸ μάγο σὲ μάγο, νὰ συμβουλευεταὶ ἀστρολόγους καὶ σίβυλλες...

Κι' ἐπιτέλους, ἕνας σοφός, ὅπως λέει ὁ θρύλος, τῆς ἔδωσε ὅ,τι ζητοῦσε.

129 Ἦταν ἕνα ἑλιξήριο κατὰ τοῦ θανάτου, «τ' ἀθάνατο νερὸ» ποὺ ποθοῦσε ἡ Κύναι.

— Θὰ τοῦ τὸ δώσης μὲ μιὰς, ἀνακατεμένο μὲ κρασί, τῆς εἶπε ὁ ἀστρολόγος. Ἄν δὲν τὸν κάμῃ ἀθάνατο, ὅπως λένε οἱ ἀστερισμοὶ ποὺ συμπίπτουν μὲ τὴ γέννησή του, θὰ τὸν καταστήσῃ πάντως μακρόβιο, καὶ θὰ τοῦ χαρίσῃ τὴ λήθη...

Κι' ἡ Κυνάνη φύλαξε ζηλότυπα τὸ ληκύθιο.

Ἦταν 30 Μαΐου τοῦ 323. Ὁ βασιλιάς ἔδινε συμπόσιο πρὸς τιμὴν τοῦ Νεάρχου, ὅταν ἐνοίωσε τὰ πρῶτα ρίγη. Τὴν ἄλλῃ μέρα, ζύπνησε μὲ πολὺ πυρετό. ἤξεραν τὴ γερὴ κράση του καὶ δὲν ἀνησύχησαν οἱ γιατροί.

130 Ἀπομεσήμερο, 11 Ἰουνίου, οἱ γιατροὶ ἀκοίνωσαν στὴν Κυνάνη, ποὺ εἶχε γίνει πραγματικὸ φάντασμα ἀπὸ τούς κόπους καὶ τὴν ἀγρύπνια, πῶς εἶχαν χάσει κάθε ἐλπίδα. Ὁ Ἀλέξανδρος θὰ πέθαινε, προτοῦ πῶς ἡ νύχτα.

— Τώρα εἶναι ἡ δική μου σειρά, συλλογίστηκε ἡ ἀδερφή καὶ παρὰκάλεσε νὰ τὴν ἀφήσουν μόνη, μὲ τὸν ἄρρωστο.

— Διψῶ! Δώσε μου λίγο κρασί, Κυνάνη, μουρμούρισε μὲ σδυμένη φωνή, ὁ ἐτοιμοθάνατος. Βάλε καὶ στὸ δικό σου ποτήρι, νὰ πιοῦμε μαζί... Εἶχε ναιῶσι τὸ θάνατο, ποὺ περίμενε τὴν ὥρα του. Κι' ἤθελε ν' ἀποχαιρετήσῃ αὐτὴ τὴν πιστὴ κι' ἀφωσιωμένη ψυχὴ.

131 Μέσα ἀπὸ τὰ μισόκλειστα μάτια του, ποὺ τὰ φλόγιζε ὁ πυρετός, τὴν παρακολούθησε π' ἄδειασε στὸ ποτήρι του, τὸ μικρὸ ληκύθιο ποῦχε βγάλει μὲς ἀπ' τὰ πέπλα τῆς.

Χαιμονέλασε μὲ πικρία.

— Ποῖος ξέρει μὲ τί ἀθάνατο νερὸ θέλει πάλιν νὰ μὲ ποτίσῃ, σκόφθηκε ὁ Ἀλέξανδρος. Μὰ ἐγὼ θέλω ἀνόθευτο τὸ κρασί μου.

Καὶ, καθὼς ἡ Κύναι εἶχε ἀποθέσει δίπλα του τὶς δυὸ κοῦπες καὶ γύρισε νὰ σκουπίσῃ τὰ μάτια τῆς, ὁ Ἀλέξανδρος ἔλλαξε τὶς θέσεις τους. Ἡ ἴδια τὸν πότισε μὲ τ' ἀνόθευτο κρασί, ἀδειάζοντας ὑπερὰ στὴν ὑγείᾳ του, τὸ δικό της ποτὶ μὲ τὸ φίλτρο.

132 — Θὰ ζῆς καὶ θὰ βασιλεύς στοὺς αἰῶνες, τοῦ εἶπε χαρούμενη.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἀκούστηκε θόρυβος ἔξω ἀπ' τὴ σκηνή... Οἱ στρατηγοὶ κι' οἱ σωματοφύλακες δὲ μπόρεσαν νὰ κρατήσουν τὸ στρατὸ ποῦ, σπάζοντας τὴ γερὴ ἀλυσίδα τους, ἔρριψε μέσα στὴ σκηνή, γιὰ νὰ δῇ τὸ βασιλιά τὸν.

Ἡ Κύναι εἶπε νὰ τοὺς ἀφήσουν νὰ μποῦνε, γιατί ὁ Ἀλέξανδρος ἦταν καλλίτερα. Μὰ, ἐκείνος ἔσθινε πιά, μαζί μὲ τὸ φῶς τῆς μέρας.

Ἀφῶνος, σήκωσε λίγο τὸ χέρι κι' ἔβλινε τὸ κεφάλι του, ἀποχαλινώντας τοὺς φίλους καὶ συμπολεμιστὰς του. Ὑστερὰ ἔβαλε τὰ μάτια κι' ἀπόμεινε δίχως πνοή.

(Συνεχίζεται)

Ο ΠΙΛΟΤΟΣ ΤΟΥ ΔΑΡ-ΜΠΟΥΓΑΖ

του αγώνος και σύνταξη εξήντα δραχμές και τραδήχτηκε στο Γαλαξείδι.

Ήτανε η ζωντανή ιστορία της Έπαναστάσεως.

— Πότε έκαψε, καπτάν Κύρκο, ο Κανάρης τόν Καραλή;

— Εξη 'Ιουνίου 1822.

— Πότε ο 'Ισμαήλ Γκιπραλτάρ πήρε την Κάσσο;

— Στα 24.

Απ' αυτόν λοιπόν, τὰ είχε μάθη ο γιός του, ο καπτάν Χαραλάμπης χιλιάδες λεπτομέρειες και χιλιάδες ανέκδοτα, μόνη κληρονομία από τόν πατέρα του, τὰ έλεγε και τὰ ξανάλεγε, τὰ έκλωθογύριζε αιώνια στο κεφάλι του. Είχαν γίνη τόσο πολύ δικά του, πού νόμιζε κι' ο ίδιος πώς τὰ είδε, πώς ήτανε παρών και αυτή την έντύπωση τού έκανε. Δεν ήταν ψέμματα, δεν ήταν παραμύθια!

Είμαστε τώρα καταμεσής στον άπέραντο κόλπο της σκάλας Νόβας, πάντα πλώρη στο Κουσάντα-

Κατεβαίναμε από την Πόλη. Είχαμε περάσει τὰ μπουγάζια, την Τένεδο, και τώρα βγαίναμε από τὸ Κανάλι της Χίου, πλώρη κατά τὸ Κουσάντασι. Ήτανε μιὰ νύχτα μοναδική. Τὸ μελτέμι είχε πέσει από νωρίς· ἡ θάλασσα ήτανε λάδι, τὰ άστρα έλαμπαν σάν μπριλλάντια στὸν οὐρανό. Έπηγαίναμε με δέκα μίλλια. Ὅ,τι χρειαζόταν!

Ἡ «Άργώ» έπαράδβαινε στὰ χρόνια με τὸν καπετάνιο της, τὸν καπετάν Χαραλάμπη με τὸ ὑπογένιο τὸ ἀρειμάνιο, τὸ ψαρό, μισὸ άλάτι και μισὸ πιπέρι. Βαπόρι τού «Πάλμερ», είχε γεράσει στην Άγγλία πρὶν ακόμα έλθη στὰ νερά μας. Μὰ ἄς εἶναι καλά ἡ μπογιά της Μουράμπιας πού τώκανε καινούργιο.

Είμαστε στὸ κάτω πόστο τού Κομαντάντε. Ὁ δεύτερος κυβερνοῦσε άπάνω. Ήτανε ἡ ώρα πού ο καπτάν Χαραλάμπης τραβούσε τὸ ναργιλέ του. Ἦρθε μπρὸς αὐτὸς και πίσω ο καμαρώτος με τὸ ναργιλέ, και ξαπλώθηκε στη συνηθισμένη θέση του:

— Φέρε και τὴ φωτιά. Έλα έλα γιὰ τὸ ὄνομα της Παναγίας! Κουνήσου... Καὶ τὸν καφέ! Ὅλα θὰ σὰς τὰ λένε!

Μαζευτήκαμε τριγύρω του, ποιὸς στὸν πάγκο, ποιὸς στὸ σκαμνί, τυλιγμένοι καλά στὰ καπὸτα μας. Μιὰ ψυχρίτσα σέ τρυπούσε, ὡς τὸ κόκκαλο! Ἐπὶ ἓνα τέταρτο μιλιὰ. Δεν άκουγες παρὰ τὸ γουργουρητὸ τού ναργιλέ. Χωρὶς αὐτὸ τὸ προοίμιο ο καπτάν Χαραλάμπης δεν άρχιζε ποτὲ τὸ διήγημά του. Ὅταν εἶχαμε μπουνάτσες, μὰς έλεγε κάθε βράδυ σχεδὸν από ἓνα! Ήτανε πάντα μιὰ ιστορία της Έπαναστάσεως τού 21. Ὅχι ὅτι τὰ είχε δῆ. Γιατί είχε γεννηθῆ στὰ τριάντα ἓνα. Ἀλλὰ τὰ είχε άκούσει από τὸν πατέρα του, τὸν καπετάν Κίρκο Σαή.

Ὁ Κίρκος Σαῆς ἡ Γκαϊβός, μ' ἓνα μάτι, πούδλεπε περισσότερο από δύο, ὀνομαστός, έστάθη έπιστάτης τῶν κωραδιῶν τού Ἄλῃ - Πασσά, πού είχε στη σκάλα τῶν Σαλώνων. Ὁ Τεπενελῆς, κοντός, τοσοδούλης, αὐτὸς και τὸ μακρὺ γιαταγάνι πού είχε στὸ σελάχι του, σχηματίζανε ἓνα σταυρό. Ήτανε ὁ φόβος και ὁ τρόμος στη Σκάλα τῶν Σαλώνων και στὸν Ἐπαχτο.

Στὸν πόλεμο κυβερνοῦσε ἓνα μίστικο ¹. Ἐκανε δέκα μάχες, έχασε τὸ χέρι του από σμιδράλι έπήρε τὸ άριστείο

σι. Ἀριστερὰ ο κάβο - Κόρακας, δεξιὰ ἡ Ἰκαριὰ και ἡ Σάμος κι' ανάμεσα νησιού και στεριάς άρχίζει νὰ ξεχωρίζη ἡ μπουκά του Δάρ - Μπουγάζ. Τὸ φανάρι, πούναι άπ' ὄξω άπ' τὸ πόρτο Βαθύ, φέγγει πιὰ καλά!

— Τὸ φανάρι τού Κότσικα! λέει ο καπτάν Χαραλάμπης κι' έτράβῃξε δυνατὰ και γλήγορα - γλήγορα και πολλές φορές τὸ ναργιλέ του. Ἡ ώρα της διηγῆσεως ζῶγανε:

— Για σὰς τὸ φανάρι τού Κότσικα, εἶπε, εἶναι ἓνα φανάρι, ὅπως τὸ φανάρι της Παραπόλας, και ὁ Κότσικας ἓνας κάβος, ὅπως ο κάβο Σκρόφες και ὁ κάβο - Πάπας. Για μένα, ὅμως εἶναι διαφορετικό! Εἶναι ὁλόκληρη ιστορία!

Δέ θὰ μπόρέσω ποτὲ νὰ ξεχάσω τὸν Νικόλα τὸ Φραγγιό, άπ' τὸ Κουσάντασι και τὴν φεργάδα τού Πατρονάμπη, πού βούλιαξε μπροστὰ στὸν Κότσικα. Χωρὶς τὸ Φραγγιό, μιὰ βραδυὰ τού 24, Σάμος και Ἑλληνικὸς Στόλος πέφταν στὰ χέρια τού Καπουδάν πασά.

Καπτάν Νικόλας! Ήτανε Κουσαντασιανός. Μικρὸ ἡ φτώχεια τὸν έκανε νὰ πάη μεροκαματιάρης, μέσα, βαθεῖα στὴν Ἀνατολή. Ἰσαμε τὸ Ἀφιὸν - Καρὰ-Χισάρ. Φαντάσου.

Γύρισε με κάτι παραδάκια, πήρε βάρκα, πήρε γυναικα και έχτισε τὴν καλύβα του στὸ γιαλό, κοντὰ τοὺς ψαράδες, στὸ Ἀσλάν Μπουρνου, ὅχι μακριὰ από τὸ Κουσάντασι. Ψάρας κι' αὐτὸς στὴν άρχή. Με τὴν ψαρική ὅμως δεν έκανε μεγάλα πράμματα, ἀλλὰ τού χρησίμεψε νὰ μάθη ὅλα τὰ νερά, ὅλες τὶς ἔзерες, ὅλες τὶς κακοτοπιές, τὰ ρέματα από τὸ Τσεσμέ γύρω - γύρω, ὡς τοὺς Φούρνους και μέσα στὸ Δάρ - Μπουγάζ, ὡς κάτω στὸ Μπουδρουμί. Σιγὰ - σιγὰ δεν περνοῦσε ξένο καράβι, χωρὶς νὰ πάρη πιλότο τὸν καπτάν Νικόλα! Γιατί ήταν και γλυκομίλητος. Δεν ήταν άγρίμι σάν τοὺς ἄλλους! Ἐτσι λοιπόν ο Φραγγιός έκανε τὴ δουλειά του, έχτισε σπίτι, και στὴν καλύβα πού της ἔθαβε ὁ ἄμμος τὰ παράθυρα, ἔβαλε τὸν ὑποταχτικό του τὸ Γιωργή. Κι' ὅλο πήγαινε μπροστὰ! Ὁ Ναύαρχος ο Φραντσέζος δεν ἔδβαινε από τὴ Σμύρνη, χωρὶς νὰ ζητᾷ τὸν καπτάν Νικόλα. Καὶ τὸ «Καραβάνι της Ἀνατολής» πού έρχόταν δυὸ φορές τὸ χρόνο από τὴ Μαρσίλλια στη Σκάλα - Νόβα, τὸν Φραγγιό ζηταγε γιὰ Κάπο - πιλότο! Καὶ δούλευε, δούλευε ο Νικόλας, γιὰτ' είχε δυὸ άγόρια και δυὸ κορίτσια ν' άναστήση, και τὸ χειμῶνα πού χαλοῦσαν οἱ καιροί, βγαίναν οἱ

¹ Μίστικο: Μικρὸ πλοίαριο με παινιὰ Ἰσπανικοῦ τύπου.

Φούστες, οί Γαλιώτες καί οί Ταρτάνες ² μέ τούς κουρσάρους καί λιγότευαν οί δουλειές, στό σπίτι του όλοι δουλεύανε, μικροί μεγάλοι, πλέκανε δίχτυα, κιούρκους ³, καλάθια καί πουλούσαν στό Κουσάντασι, στά Σώκια, καί στη Σάμο άκόμα μέσα, στό Τηγάνι. "Όλα, λοιπόν, πήγαιναν καλά!

Καί όμως ή κυρά Ρήνη, ή γυναίκα του μουρμούριζε πάντα λιγάκι. Δέν ήταν κουτή ή κυρά Ρήνη μέ τό καλεμκερί ⁴ καί τό γαρούφαλο στ' αὐτή, πάντα άνασκουμπωμένη, πού δέν καθότανε ποτέ ήσυχη σάματι νάχε τό καρφί!

"Όταν ό καπτάν Νικόλας έγύριζε άπό τό Τηγάνι, άπ' τό Βαθύ, άπ' τό Καρλόδασι, καί τώρα κάμποσο καιρό όλο στη Σάμο βρισκότανε, ήτανε σάν διαφορετικός, ξαναμμένος!

"Η κυρά Ρήνη έκανε τό σταυρό της. Σιγά - σιγά ξεσκεπάστηκε περισσότερο! Άρχισε νά βγανη λόγο στα παιδιά, καί τόν ύποταχτικό του τό Γιωργή, πού τόν κοίταξε μέσ' στό στόμα.

— Ραγιαῖς, έλεγε, τί θα πή ραγιαῖς; Ραγιαῖς δέν θα πή τίποτε. Μη σ' άκούσω, μωρέ Γιωργή, καί πής πιά ραγιαῖς, γιατί θα σου φέρω μέ τη ματσουκα στό κεφάλι. "Έλληνας νά λές! Εἶσαι "Έλληνας! Εἶμαστε "Έλληνες!

— "Επειτα τραβούσε άπό τόν κόρφο του κάτι τυπωμένα χαρτιά καί μέ μεγάλη δυσκολία άλλά καί έπιμονή έσυλλάδιζε!

Κεραυνόλαμπον σπαθί μου τρομεράν κροτεῖ σφαγήν
θύελλαν καί καρυφύλι πότε φρίκην καί φυγήν.

Κι' έπειτα τό μάθαινε καί στα παιδιά. Την κυρά Ρήνα την έπιασε τρομάρα!

— Τί είναι αὐτά Χριστιανέ μου; Τρελλάθηκες στα γεροντάματα; Θέλεις νάρθουν τά Ζεϊμπέκια ⁵ νά μάς σφάξουν;

"Ο καπτάν Νικόλας έθύμωσε:

— Τό μυαλό σου καί μιὰ λίρα καί του μπογιατζή ό κόπανος! Δέν κοπιάζουνε άπό δώθε τά Ζεϊμπέκια. Αὐριο θ' άκούσης τά σαμιώτικα σπαθιά καί τούτα πού σάς διαδάζω είναι άγια πράγματα. Τά τραγούδια του κυρίου Κλεάνθη ⁶ του ποιητή της Σάμος. Πού ξέρεις έσύ τί σου γίνεται;

Καί δός του όλοένα στη Σάμο, νά τρέχη μέ τά παιδιά του σχολείου άπό πίσω άπό τόν Κλεάνθη.

Σέ λίγες μέρες πραγματικά ήρθε στη Σάμο ό Λυκούργος ⁷ ό Λογοθέτης, ό Λαχανάς ⁸ ύψωσε τη σημαία της "Ελευθερίας, έφτιαξαν στρατό, όχρωςαν τόν μέρος καί έπειτα έδυγήκαν στη στεριά καί άνέθηκαν στό βουνό της Μηκάλης, πήγαν ως τά Σώκια σφάζοντας Τούρκους καί κάνοντας πλιάτσικο. Δέν έμεινε Τέντζερης, άλέτρι, βόδι, άρνί, πού νά μνη πάη στη Σάμο καί φωτιά, στη φωτιά. Οί Τούρκοι στη πρόγγιξαν πέρα καί φεύγανε σάν τά γίδια κατά τόν Άγιά Σουλούκ. Τότε πιά ό καπτάν Νικόλας πήγε νά τρελλαθῇ. Πήδαγε ως εκεί πάνω καί φώναζε:

— Τσάπ - τσάπ, τσάπ. Πάνε στην Κόκκινη Μηλιά.

— Χασάν τὸ πού σου! νά μὴ μάς φτιάξῃ καμμιά δουλειά ὁ Γιουνάν...

² Φούστα: Μακρόστενο πλοίαριο μέ κουτιά καί πανιά πού τό χρησιμοποιοῦσαν οἱ πειρατές. Γαλιέα: Καταδρομικό καί πειρατικό πλοίο της Μεσογείου, μικρότερο άπό τή γαλέρα μέ δύο κατάρτια καί πανιά. Ταρτάνες, θά πή άνδρόμαρες.

³ Κιούρκοι: Γούνες. "Ο γουνοποῖός: Κισυρκτης.

⁴ Καλεμκερί, φακιόλι, τσεμπέρι. Δηλαδή κάλυμμα του κεφαλιού των γυναικών μέ διάφορα σχεδίσματα.

⁵ Ζεϊμπέκης: "Ατακος στρατιώτης ή χωροφύλακας της παλιάς Τουρκίας. "Ήταν άπό τούς "Έλληνες της Μικράς "Ασίας πού άλλάξαν την πίστη τους καί άποτάσθηκαν τόν Μωαμεθανισμό.

⁶ "Ο Κλεάνθης Γεώργιος είναι ποιητής πού γεννήθηκε στό Καρλόδασι της Σάμου στό 1801. Πέθανε στό 1839. "Ήταν ναυτικός, έγινε μέλος της Φιλικής "Εταιρείας καί έδυσπρέτησε την "Επανάσταση καί μέ τά όπλα, άλλά καί σάν Γραμματέας του θείου του Λυκούργου Λογοθέτου. Επίσης την "Επανάσταση την έδυσπρέτησε μέ τά ποιήματά του. Στά 1834 έγκαταστάθηκε στην Κόκκινη της Εύβοίας, όπου πέθανε ή γυναίκα του. Στη θλίψη του για τή χαμή της γυναίκας του όφείλονται τά καλύτερα ποιήματά του. Τό "Αποντάς

ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΡΑΔΟΣ

"Ο Κωνσταντίνος Ν. Ράδος, έγγονος του άγωνιστού της "Επανάστασης του 21 Κωνσταντίνου κατάγεται άπό την "Ηπειρο. Γεννήθηκε όμως στην "Αθήνα στό 1862. Πέθανε στό 1931. "Αφού σπούδασε στό Πανεπιστήμιο των "Αθηνών άσχολήθηκε μέ τή δημοσιογραφία, τόσο στην "Αθήνα, όσο καί στό Βουκουρέστι, όπου εργάστηκε ως άρχισυντάκτης της «Πατρίδος» καί διευθυντής των «Συλλόγων».

Στά 1891 διορίστηκε γραμματέας της "Υπουργικού Συμβουλίου, έπειτα δέ καθηγητής της Ναυτικής "Ιστορίας στη Σχολή των Δοκίμων καί της "Ιστορίας του "Εμπορίου στην έμπορικη καί βιομηχανική "Ακαδημία. Στά 1917 διορίστηκε έκτακτος καθηγητής εις τό "Εθνικόν Πανεπιστήμιον. "Ήτο άπό τούς ιδρυτές της Γεωγραφικής "Εταιρείας καί της "Εταιρείας προς διάδοση των αρχαίων δραμάτων.

Εξελέγη άκόμα Γενικός Γραμματέας της "Ιστορικής καί "Εθνολογικής "Εταιρείας. "Εγραψε: «Γενική "Ιστορία του Ναυτικού» (1896), «Τά καταδρομικά της Κρητικής "Επανάστασης του 1866 - 68» (1896), «Ναυτική τακτική των αρχαίων» (άπό χειρόγραφο της "Αμβρουσιανής βιβλιοθήκης 1898), «"Ιστορία των συγχρόνων πολεμικών στόλων» (1901), «Οί Βασιλείς της Ρωμανίας», «Τό "Ελληνικόν Ναυτικόν κατά τόν πόλεμον της "Ανεξαρτησίας» (στά Γαλλικά 1907). "Ν ναυμαχία της Σαλαμίνας (στά Γαλλικά 1913). Τά δύο αὐτά έργα τά έγραψε καί στα "Ελληνικά.

"Εγραψε σειράν άπό «Ναυτικά διηγήματα» καί στην καθαρεύουσα καί στη δημοτική: "Η «Ναὺς του Φάϊλλον» είναι γραμμένη στη καθαρεύουσα. «Οί πειραταί της Γραμβούσης», τά «Κακαδούλια», ή «Κόρη του Πετροκάραβου» καί πολλά άλλα στη δημοτική.

"Ο «Πιλότος του Δάρ Μπογάς» πού είναι ένα άπό τά καλύτερα του μεταφράστηκε στη Γαλλική.

"Ήθελε νά τρέξη μαζί. "Η κυρά - Ρήνη τόν έκλεινε μέσα:

— Βρέ άναθεματισμένε, σκύλε, πού θα πäs νά χάσης τη ζωή σου; Δέν λυπάσαι τά παιδιά; θα μου τρέξης τώρα μέ τούς Σαμιώτες τούς σπαντίδους;

Για νά ξεθυμάνη καί νά ξεντροπισθῇ στον κύριον Κλεάνθη καί τούς Σαμιώτες ό Φραγγιός, πάει στό γιαλό, μπαινει στο καΐκι του, την «"Αλεπού» καί πηγαίνει κι' άρπάζει τη νύχτα ένα κανόνι τουρκικο άπό την ντάπια της Καναπίτσας στις "Ασίας τό μέρος — οί τοππίδες ⁸ ροχαλίζανε στα καλύτεία τους — καί τό πάει στο Τηγάνι της Σάμου πού έχτιζαν τό φρούριο του Λυκούργου. "Αργότερα όταν ήρθαν τά "Υδρέικα, Σπεισιώτικα καί Ψαριανά καράδια, είχε καινούργιους ένθουσιασμούς. Παίρνει τό βόιδι του, τό «Μελιό» πού τώχε μανάρι καί μέ τά τώχε μανάρι καί μέ τά την ούρά, τό ρίχνουν μέσα στο καΐκι. Τό στέλνει στο (Συνέχεια στη σελίδα 606)

του καί ό «Τυρταῖος της Σάμου» βγήκαν στό 1871 στην "Αθήνα. ⁷ "Ο Λυκούργος Λογοθέτης είναι "Έλληνας στρατιωτικός καί πολιτικός της Σάμου (1772—1850). "Ήταν γραμματικός του ήγεμόνα της Βλαχίας Κωνσταντίνου "Υψηλάντου. "Ο "Αλέξανδρος Σούτσος τόν έκαμε Λογοθέτη ("Υπουργός, Λογοθέτης των δρόμων ήταν ό "Υπουργός των Ταχυδρομείων. Μεγάλος Λογοθέτης ήταν ό "Υπουργός των "Εσωτερικών). "Ήταν Αρχιστράτηγος της Σάμου στην "Επανάσταση. Μετά την άπολευθέρωση έγκαταστάθηκε στην "Αθήνα καί έγινε Σύμβουλος της "Επικρατείας καί Γερουσιαστής. ⁸ "Ο Κων. Λαχανάς (1769—1842) ήταν άγωνιστής της "Επανάστασης άπό την Σάμο. Παλέμησε λοχαγός του Ναπολέοντα στην Αίγυπτο. Στη Μακεδονία έσωσε τό Σάμα του Νικοτσάρα. Για τούτο καί τό χειρό πού βρισκεται στο σημείο πού έκαμε τό πολεμικό κατόρθωμα, πήρε τό όνομά του: Λαχανάς. "Εκίρυξε την επανάσταση στη Σάμο.

8 Οί φρουράι.

Τὰ παιδιὰ τοῦ
πρωτοάρχου Γκράντ

Η ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΒΙΚΤΩΡΙΑΣ

«Πανδοχεία του Στεμματός».
Εκεί δείπνησαν (όπως πάντα στην Αύ-
στραλία) με αβγάκι μαγειρεμένο με όλους

— Είναι σχεδόν ανατριχιαστικά! είπε
 αναριγώντας η λαίδη Έλενα. Είναι όλ'
 αυτά τα παράξενα της Αυστραλίας;
 — Φυσικά όχι κυρά μου. Είναι κι' άλ-
 λα. Έδω τὰ δέντρα τῶν δασῶν είναι πολ-

— Δὲν σὲ καταλαβαίνομε. Κάνε τὰ μας
λιανά.

—'Εδὼ τὸ κλίμα ἔχει μιὰ ἀπίστευτη ιδιότητα πού μπορῶ νὰ τὴν ὀνομάσω ἡθικοπλαστική.

—'Ηθικοπλαστική;

—Βεβαίως! 'Ηθικοπλαστική. Αὐτὸ τὸ καθαρό, στεγνὸ κλίμα, λευκκίνει τὰ ρούχα καὶ τὶς ψυχές. 'Εδὼ οἱ κακοὶ γίνονται καλοί. Οἱ καλοὶ, καλυτεροί. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ 'Αγγλοὶ ἐξόρισαν σ' αὐτὸν ἐδὼ τὸν τόπο, διακρίσεις χιλιάδες βαρυποινίτες καὶ πολιτικούς καταδίκους. 'Ολοὶ ἐγίναν ἄνθρωποι τίμιοι ἐδὼ.

—Μιλᾶς σοβαρὰ Παγανέλι;

—Ποτέ δὲν μίλησα σοβαρώτερα μυλόρδου! 'Εδὼ τὸ κλίμα ἔχει μιὰ περίφημη ἐπίδραση στὸν χαρακτῆρα τῶν ἀνθρώπων καί... τῶν ζώων!

—Καὶ τῶν ζώων;

—Αὐτὸ εἶναι εὐκολο νὰ τὸ διαπιστώσετε. Πουθενὰ ἄλλου τὰ βώδια, τὰ ὄλογα, τὰ σκυλιὰ δὲν εἶναι τόσο μαλακά, τόσο ὑπάκουα...

—Δὲν εἶναι δυνατόν!

—Καὶ ὅμως εἶναι! Δὲν σᾶς κάνει ἐντύπωση πὼς με τόσες μυριάδες ἐγκληματίες πού ἐξορίστηκαν στὴν Αὐστραλία, ὡστόσο δὲν γίνονται διόλου ἐδὼ ἐγκληματαί;

—Ναί, αὐτὸ εἶναι περίεργο!

—Μὰ τότε ἀγαπᾶτε μου Παγανέλι, εἶπε γελώντας ἡ λαῖδη 'Ελενα, ἐσεῖς πού εἰστε τόσο καλός, τί θὰ γίνετε ἐδὼ;

—Θὰ γίνω ἐξαιρετος μυλαῖδη μου. 'Εξαιρετος!

—'Ενας σωστὸς ἄγγελος, μὲ μακριὰ κανιά, εἶπε σοβαρὰ ὁ Μὰκ Νάμπ.

ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Τὴν ἄλλη μέρα — 24 Δεκεμβρίου — ξεκίνησαν χαράματα. 'Εκανε ζέστη πολλή. 'Ο Δεκεμβριος, αὐτὸς ὁ κρύος μῆνας τῶν Χριστουγέννων πού στὰ περισσότερα μέρη τῆς Εὐρώπης εἶναι γεμάτος χιόνια καὶ βορράδες, στὴν Αὐστραλία ἀντιστοιχεῖ μὲ τὸν δικὸ μας τὸν 'Ιούνιο.

Τὸ βράδυ, ἄραξαν στὶς ὄχθες τῆς Λευκῆς λίμνης πού τὰ νερά της δὲν εἶναι λευκά, ὅπως δὲν εἶναι μαύρα τὰ νερά τῆς Μαύρης θάλασσας, οὔτε κόκκινα τῆς 'Ερυθρᾶς, οὔτε γαλάζια ἢ κίτρινα τοῦ Γαλάζιου καὶ Κίτρινου ποταμοῦ.

Ὁ κ. 'Ολμπινετ εἰκοίμασε ἕνα πρόχειο δειπνῶν, καὶ σὲ λίγο κοιμόνταν ὅλοι βαθιά, οἱ μὲν στὸ κάρο κι' οἱ ἄλλοι στὴ σκηνή, ἐνῶ οἱ «δῖγκοι», τ' αὐστραλιανὰ κοκκινότοια τσακάλια ἔσκαζαν ὅλη νύχτα. Τὴν ἄλλη μέρα ὡστόσο, μπήκαν σὲ μιὰ περιοχή πού ἦταν παραμυθένια, ὄνειρευτή.

Καθὼς τὴν ποτίζαν ἕνα πλήθος ποταμῆκια καὶ χαρούμενα ρυάκια, ἦταν γεμάτη ἐξωτικά φυτὰ καὶ πανόμοια λουλούδια, τεράστια χρυσάνθεμα, ντάλιες καὶ κάθε λογῆς ἄνθος, ὥστε νόμιζε πὼς βρίσκασαι σὲ πανέμοιο περιβάλλον.

Ὁ Παγανέλι μὲ τὴν λατρεία πού εἶχε στὸν ἄνθρωπο, τοὺς βεβαίωσε ὅτι στὴν Αὐστραλία ὑπάρχουν τέσσερες χιλιάδες διαφορετικὰ εἶδη φυτῶν καὶ λουλουδιῶν.

'Αφοῦ περπάτησαν ἔτσι ὡς τὸ μεσημέρι, ἔφτασαν σ' ἕνα δασάκι ἀπὸ ἀνθισμένες ἀκακίες, μιμόζες, κι' ἄλλα ἐξωτικά δέντρα πανέμορφα.

Μὰ καὶ τὰ ζῶα ἦταν παράξενα. Εἶδαν ἀπὸ μακριὰ κάτι κακοῦρ (αὐστραλιανὲς στρουθοκαμήλες) νὰ τρέχουν μὲ καταπληκτικὴ ταχύτητα. 'Ὡστόσο ὁ ταγματάρχης εἶχε τὴν τύχη — ἢ μάλλον τὴν ἱκανότητα — νὰ πληγῶσι ἕνα ζῶο ἀρκετὰ σπάνιο πού χάνεται σιγὰ σιγὰ: ἦταν ἕνα «ζαμπιρό» ὁ τεράστιος γερανὸς τῶν ἀγγλῶν ἀποίκων. Αὐτὸ τὸ πουλὶ εἶναι πανύψηλο, (ἐνάμισι μέτρο) καὶ τὸ μαῦρο τοῦ ρύγχος, ἦταν μακρὸ ὡς ἐβδόμηντα πέντε πόντους. Τὸ χρώμα τοῦ πτερώματος στὸ κεφάλι του, ἦταν ἄλικο καὶ μῶβ, στὸ λαιμὸ του καταπράσινο, ὅλα τὰ ἄλλα φτερά του ἦταν κατὰλευκα σὰν τὸ χιόνι καὶ τὰ μακρύτατα λεπτὰ πόδια του εἶχαν ἕνα χρώμα κόκκινο ζωηρό.

'Αληθινὰ ἦταν ἕνα πολὺ ὁμοιοφυλὶ.

Τὸ θαύμασαν πολὺ κι' ὁ ταγματάρχης θὰ εἶχε τὶς τιμές τῆς ἡμέρας, ἂν ὁ Ροβέρτος δὲν σκότωνε λίγο πιο πέρα ἕνα παράξενο ζῶο μισὸ σκαντζόχοιρος μισὸ μυρμηγκοφάγος, μ' ἕνα παράξενο ρύγχος σὰν ράμφος πουλιοῦ. Μιὰ γλώσσα πολὺ μακριὰ καὶ γλοιώδης κρέμονταν ἐξω ἀπὸ τὸ χωρὶς δόντια ράμφος αὐτοῦ. Μ' αὐτὴν — τοὺς ἐξήγησε ὁ Παγανέλι — ἔπιανε τὰ μυρμηγκία πού εἶναι ἡ κυριώτερη τροφὴ του.

—Εἶναι μιὰ «ἐχιδνα» φώναξε ὁ σοφὸς ὅταν τὸ πρωτοεῖδε, ἕνας ἀκανθεχίνος ἀπ' αὐτοὺς πού σᾶς ἔλεγα. Ξανάδατε ποτέ σας τέτοιο ζῶο; Μόνον στὴν Αὐστραλία ὑπάρχει!

—Εἶναι ἀπαίσιο! εἶπε ὁ Γκλένερδαν.

—'Απαίσιο ἀλλὰ παράξενο! εἶπε ὁ Παγανέλι. Θὰ τὸ βαλσαμώσω καὶ θὰ τὸ πάρω μαζί μου!

Ὁ κύριος 'Ολμπινετ ὅμως πού κοιμόταν στὸ ἀμάξι στὸ διαμέρισμα μὲ τὶς ἀποσκευές, ἀρνήθηκε κατηγορηματικὰ τὴ συντροφιά τοῦ παράξενου αὐτοῦ καὶ σπᾶνιου ζώου. Καὶ μπροστὰ στὴν ἐπιμονὴ καὶ τὴ φρίκη τοῦ κυρίου 'Ολμπινετ ὁ Παγανέλι ἀναγκάστηκε νὰ ὑποχωρήσῃ.

Τὴν ἄλλη μέρα, εἶδαν ἕνα παράξενο θέαμα: ἕνα μεγάλο κοπάδι πού τὸ μετέφεραν οἱ βοσκοὶ ἀπὸ τὸ ἕνα βοσκοτόπι σὲ ἄλλο.

Κατὰ τὶς τέσσερες τὸ ἀπόγευμα, ὁ Τζὼν Μάγκλες εἶδε μιὰ μεγάλη στήλη κορνιαχτοῦ πού προχωροῦσε στὸ βάθος τοῦ ὀρίζοντα. Ὁ Παγανέλι ἔσπαζε τὸ κεφάλι του νὰ βρῇ μιὰ φυσικὴ ἐξήγηση τοῦ φαινομένου ὅταν ὁ 'Αυρτον τοῦ ἐξήγησε ἡσυχὰ πὼς αὐτὸς ὁ κορνιαχτὸς ἦταν ἀπὸ τὸ κοπάδι τῶν ζωντανῶν.

Ὁ λοστρόμος δὲν γελιόνταν.

Ὅταν τὸ σύννεφο πλησίασε ἀρκετὰ, ἄκουσαν μιὰ ὀλόκληρη συναυλία ἀπὸ μουγκανητὰ, βελάσματα καὶ χρεμετίσματα. Μέσα σ' ὅλα ξεχώριζαν οἱ ἀνθρώπινες φωνές, τὰ σφυοίγματα καὶ τὰ σαλαγίσματα τῶν βοσκῶν καὶ τὰ γαυγίσματα τῶν τσοπανόσκυλων.

'Ενας ἄνθρωπος βγήκε ἀπ' αὐτὸ τὸ θορυβώδες σύννεφο. Ἦταν ὁ ὀδηγὸς τοῦ τετραπόδου στρατοῦ. Ὁ Γκλένερδαν προχώρησε γιὰ νὰ τὸν συναντήσει, καὶ οἱ δυὸ ἄντρες χαιρετίστηκαν μὲ ἐγκαρδιότητα. Ὁ ὀδηγὸς ἦ ὁ στοκ-κῆπερ ὅπως τὸν λένε στὴν Αὐστραλία, ἦταν ἰδιοκτῆτης ἑνὸς μέρους τοῦ κοπαδιοῦ.

Τὸν ἔλεγον Σάμ Μάσελ καὶ πήγαινε μὲ τὸ κοπάδι του στὸν ὄρμιο τοῦ Πόρτλαντ.

Τὸ κοπάδι αὐτὸ ἦταν κάπου δωδεκάμιση χιλιάδες κεφάλια, ἔντεκα χιλιάδες πρόβατα χίλια βώδια καὶ πεντακόσια ὄλογα.

Μπορεῖ κανεὶς εὐκολο νὰ φανταστῇ τί τόπο ἔπιαναν ὅλα αὐτὰ τὰ ζῶα καὶ τί φασαρία ἔκαναν γιὰ νὰ προχωρήσουν.

Τὰ εἶχαν ἀγοράσει ὀκαμνὰ στὰ Κυανὰ ὄρη πῆγαιναν νὰ τὰ παχύνουν στὶς πεδιάδες τῆς Αὐστραλίας κι' ὕστερα θὰ τὰ μοσχοπουλοῦσαν.

Ὁ Σάμ Μάσελ θὰ ἔβγαζε πολλὰ χρήματα ἀπὸ αὐτὴ τὴ δουλειά. 'Αλλὰ τί κόπους τί ὑπομονὴ κι' προπαντὸς τί ἱκανότητα ἀπαιτοῦσε αὐτὸ τὸ τεράστιο κοπάδι!

Ἡ δουλειὰ τοῦ βοσκοῦ εἶναι ἀπὸ τὶς πιὸ δύσκολες στὴν Αὐστραλία, ἀκριβῶς λόγῳ τοῦ τεραστίου ἀριθμοῦ τῶν ζώων. Ὁ στοκ-κῆπερ ἐνῶ τὸ μικρὸ καραβάνι τῶν φίλων μας ἐξακολουθοῦσε νὰ προχωρῇ ἀνάμεσα στὶς ἀνθισμένες μιμόζες, τοὺς διηγόνταν τὴν ἱστορίαν τοῦ κοπαδιοῦ του.

Εἶχε φύγει ἐδὼ κι' ἔφτα μῆνες. 'Εκανε δέκα μίλια τὴν ἡμέρα καὶ τὸ μεγάλο ταξίδι του θὰ κρατοῦσε τρεῖς ἀκόμη μῆνες.

Εἶχε μαζί του γιὰ νὰ τὸν βοηθοῦν τοιάντα περίφημα τσοπανόσκυλα καὶ τριάντα καουμπόους. 'Απ' αὐτοὺς, οἱ πέντε ἦταν νέγροι ἐξαιρετικὰ ἀξιοὶ νὰ βρίσκουν τὰ ἴχνη τῶν ζώων πού χάνονταν.

Τὸ κοπάδι τὸ ἀκολουθοῦσαν ἑξὶ μεγάλα κάρα.

Οἱ καουμπόους ἐκτὸς ἀπὸ τὸ κλασσικὸ τοὺς «λάσσο» εἶχαν ἀπὸ ἕνα μαστίγιο μακρὸ ὡς τέσσερα μέτρα πού κρατοῦσε τὴν τάξη τὸ κοπάδι, ἐνῶ ἡ ταξιαρχία τῶν σκυλιῶν πλευροκοποῦσε τὰ ζῶα καὶ τὰ ξανάφερνε στὸν ἴσιο δρόμο.

Οἱ ταξιδιώτες θαύμασαν τὴν πειθαρχία πού ἐπικρατοῦσε στὸ κοπάδι. Τὰ διάφορα ζῶα προχωροῦσαν — μόνον τοὺς χωρῖστα. Γιατὶ βώδια κι' ἀγριοπρόβατα δὲν συννοοῦνταν εὐκολο καὶ δὲν χωνεύονταν.

Τὰ βώδια λ.χ. δὲν ἤθελαν νὰ βοσκήσουν σὲ τόπο ἀπ' ὅπου εἶχαν περάσει τὰ πρόβατα, γι' αὐτὸ ἦταν ἀπαραίτητο νὰ βαδίζουν μπροστὰ.

'Υστερα ἀκολουθοῦσαν πέντε... συντάγματα προβάτων πού τὰ ὀδηγοῦσαν εἰκοσιπέντε καουμπόους, καὶ τὰ ὄλογα σχημάτιζαν τὴν ὀπισθοφυλακή.

Δὲν ἄλλαζαν διόλου τὴν σειρά τους.

Ὁ Σάμ Μάσελ ἐξήγησε στοὺς φίλους μας πὼς πραγματικοὶ ὀδηγοὶ τοῦ κοπα-

Θαυμάσας, κυρία μου, ἀπλούστατα θαυμάσιος...

διοῦ δὲν ἦταν οὔτε οἱ σκύλοι οὔτε οἱ καουμπόους.

'Ηταν μερικὰ ἔξυπνα βώδια πού ὅλα τ' ἄλλα τὰ ἀναγνώριζαν σὰν ἀρχηγούς, καὶ ὑπάκουαν τυφλά.

Περπατοῦσαν μπροστὰ μὲ μεγάλη σοβαρότητα καὶ ἀξιοπρέπεια, κι' ἤξεραν ἀπὸ ἐνστικτο νὰ πάρουν τὸν ἴσιο δρόμο.

Εἶχαν ἀπόλυτη συναίσθηση τῆς ὑπεροχῆς τους, καὶ ἀπαιτοῦσαν νὰ τοὺς φέρονται ὅλοι μὲ σεβασμό, γιατί δὲν σήκωναν πολλὰ, ἀκόμη κι' ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους!

'Αν τοὺς κάπνιζε νὰ σταθοῦν, ὅλο τὸ κοπάδι σταματοῦσε. Καὶ δὲν ξεκινοῦσαν πάλι παρὰ ὅταν τοὺς ἔκανε κέφι.

Οἱ καουμπόους ἦταν λοιπὸν ὑποχρεωμένοι νὰ περιμένουν πάντα τὸ κέφι τους. Ἦταν ὅμως ἔξυπνα ζῶα, καὶ ὁμολογουμένως ἐκτελοῦσαν τὴν ἀποστολὴν τους πολὺ πιὸ σωστὰ ἀπὸ πολλοὺς ἀνθρώπους.

Μερικὲς λεπτομέρειες πού τοὺς εἶπε ὁ στοκ-κῆπερ ἔδειχνε πὼς αὐτὴν τὴν πορεία πρὸς τὴ θάλασσα θ' ἀξίζε νὰ τὴν περιγρᾶψῃ κι' ὁ μέγας ἔξυπνος. Ὅταν τὰ ζῶα βαδίζαν σὲ πεδιάδα, ὅλα πῆγαιναν καλά. Εὐρίσκαν ἄφθονη βοσκή, ἔπιαναν νερὸ στὰ ρυάκια, κοιμόνταν τὴ νύχτα καὶ τὴν ἡμέρα προχωροῦσαν κανονικά.

Οἱ δυσκολίες ἔρχιζαν στὰ δάση. 'Εκεῖ οἱ... τάξεις ὑπερδεύονταν, τὰ ζῶα χάνονταν, καὶ χρειάζονταν πολλὰς ὥρες γιὰ νὰ συγκεντρωθοῦν ξανά.

'Αν κατὰ κακὴ τύχη κανένα βώδι - ἀρχηγὸς ἔχανε τὸ δρόμο, ἔπρεπε νὰ τὸ ξανάβρουν γιὰτὶ τὸ κοπάδι θὰ μπορούσε νὰ διαλυθῇ. Οἱ μαῦροι πολλὰς φορὲς ἔψαχναν ὀλόκληρες μέρες ὡς νὰ ξανάβρουν τὸ χαμένο ζῶο. Στὶς βροχὲς τὰ ζῶα ἀρνιόταν νὰ προχωρήσουν. Καὶ στὶς καταιγίδες τὰ ξετρελλαμένα ἀπὸ τὸν φόβο σκορπίζονταν στὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντα.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἐπόμενο)

«Ο. Α.»

Στο περασμένο μας σημείωμα αρχίσαμε λέγοντας τί μπορούμε να κάνουμε μέσα στο σχολείο, οικοδομώντας την Βασιλεία του Θεού.

Πριν διακόψουμε τη σειρά, με το σημείωμα για το πνεύμα της 28 'Οκτωβρίου, είχαμε φθάσει στο σημείο, που λέγαμε, ότι σιγά - σιγά θα έχη σχηματισθή ένα μικρό προζύμι ανάμεσα στα παιδιά του σχολείου μας, δηλαδή μια ομάδα παιδιών, που έχουν αρχίσει να καλλιεργούν την ψυχή τους και έχουν βαλθή κάτι να κάμουν μέσα στο σχολείο τους για την υπόθεση της Βασιλείας του Θεού.

Μια και θα έχη σχηματισθή μια τέτοια ομάδα, μπορεί ν' αρχίση γερό χτίσιμο. Αφού στην αρχή ένας μόνος, μπόρεσε να φέρη αυτό το αποτέλεσμα, πόσο περισσότερο όταν είναι πιά πολλοί. Φθάνει μόνο να μη εισχωρήσουν μέσα προσωπικές φιλοδοξίες, αλλά να μέσα προσωπικό θέλημα του Θεού, να είναι πραγματικά Βασιλεία του Θεού. Τότε, ούτε τσακώματα για πρωτοκαθε-

δρίες θα υπάρχουν, ούτε ανταγωνισμοί, ούτε ζηλίες, ούτε κακογλωσσίες, ούτε τίποτε απ' αυτά. "Όλοι θα εργάζονται σαν ένας άνθρωπος, με το ίδιο πνεύμα, το πνεύμα του Θεού. Εκείνος θα κυβερνά, εμείς θα υπηρέτουμε. "Ας το προσέξουμε: Θα υπηρέτουμε. "Αν αυτό δεν συμβαίνει, τότε σημαίνει πως δεν εργαζόμαστε για την Βασιλεία του Θεού, αλλά εργαζόμαστε για την δόξα και την ευχαρίστηση την δική μας.

Τί θα μπορούσε να κάνη μια τέτοια ομάδα μέσα στο σχολείο; Πολλά και ωραία πράγματα, που δεν μπορεί βέβαια η στήλη μας να τα αναριθμήση ένα προς ένα. Αυτά, επί τόπου, θα μπορήτε σεις καλύτερα να τα βρήτε. "Ετσι, όμως, σαν παράδειγμα, θ' αναφέρουμε μερικά.

Να φτιάχνετε μια Ο.Α.: Τί είναι πάλι αυτή η Ο.Α.; θ' πητέ. Η «ομάς της αγάπης». Ναι, ομάδα της αγάπης. Μέσα σε κάθε τάξη, ή Ο.Α. θα έχη τόν πωρήνα της και θα φροντίζη για όλα τα ζητήματα, που θα χρειάζονται την αγάπη όλων των παιδιών της τάξεως ή και του σχολείου. Εκτός απ' τις επισκέψεις και την φροντίδα για τα παιδιά που αρρώστησαν, και μάλιστα εκείνα που έχουν ανάγκη από άμεση ενίσχυση, ή Ο.Α. θα μπορούσε να κάνη ένα σωρό άλλα πράγματα. Παρατηρεί, π.χ. πως ένα παιδί δεν έχει να πάρη τα βιβλία του ή να πληρώση την έγγραφη του. Από το ταμείο της ή Ο.Α. τρέχει και βοηθεί. Βλέπει πως ένα άλλο παιδί, με νερά και με χιόνια, φορεί ένα μόνο τριμμένο σακκάκι πάνω απ' το πουκάμισο; Φροντίζει τότε να βρεθή και κάποιο πουλόβερ ή κάποιο παλτουδάκι. Μπορεί να προχωρήση ακόμη περισσότερο. Από τις επισκέψεις που έκαμαν στον άρρωστο συμμαθητή του,

που ή οικογένειά του δεν είχε χρήματα να φέρουν το γιατρό και ν' αγοράσουν τα φάρμακα, κατάλαβαν πως ή ανέχεια τους όφειλεται στο γεγονός, πως ό πατέρας τα χρήματά του τα ξοδεύει στο κρασί. Με συνεργασία καθηγητών τους, μερικών γονέων και ίσως και με του έφημεριού της ένορίας τους, αρχίζουν τότε μια μεγάλη προσπάθεια: Να αποσπάσουν τόν πατέρα του παιδιού απ' το πάθος του και να τόν ξαναχαρίσουν στην οικογένειά του. Προσπαθούν επί μήνες όλόκληρους, με όδηγο και με δ-πλο την πολυμήχανη αγάπη τους, και στο τέλος το πετυχαίνουν. "Ο πατέρας ξαναγυρίζει στην οικογένειά του και ή οικογένεια παίρνει μια βοήθεια που καμμία ύλική συνδρομή δεν μπορεί να την ίσοφορήση. Ξαναβρήκε τόν φυσικό της προστάτη και την στήριξη του. Ταυτοχρόνως σώθηκε μια ψυχή και κοντά σ' αυτήν ή ψυχή και ή υγεία της συζύγου και τών παιδιών τους.

Η Ο.Α. έχει άναριθμητες ευκαιρίες. Θέλετε μια άλλη; Έμαθαν πως ό μεγαλύτερος αδελφός του τάδε συμμαθητού των ήταν εκείνος που καλλιεργούσε το χωράφι της οικογένειας. Τώρα αυτός πήγε στρατιώτης και ή οικογένεια κινδυνεύει να μείνη χωρίς κανένα πόρο ζωής. Δεν άρκούνται να δώσουν μίαν ένίσχυση στον συμμαθητή τους. "Αλλ' ή αγάπη τους μηχανεύεται τρόπους για να λύση μονιμότερα το πρόβλημα του συμμαθητού των και της οικογένειας του. Με διάφορους συνδυασμούς, βοηθώντας και οι ίδιοι ξεσηκώνουν και άλλους μεγαλύτερους και το χωράφι καλλιεργείται. Η αγάπη τους φέρνει μεγαλύτερη την εύλογία του Θεού κι έτσι και ή καρποφορία αυτή τη χρονιά είναι ακόμα μεγαλύτερη.

Ο πατήρ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Ο πιλότος του Δάρ - Μπογάζ

(Συνέχεια από τη σελίδα 603)

ναύαρχο Σαχτούρη με το έξης γράμμα:

«Έξοχώτατε ναύαρχε καπτάν Γιωργάκη, σε προσκινώ, με το παρόν λαβένις κέ το βόδι να το φάνε άνθρωποι της φλότας εις ίγίαν της Πατρίδας και νίκας κατά βαρβάρων δωρούμενος.

Ο καπο - πιλότος

Καπτάν Νικόλας Φραγγιός Κουσαντασιανός

Η κακομοίρα ή κυρά Ρήνη εξακολουθούσε να φωνάζη.

— Αυτά θα μάς φέρουνε τα Ταγκαλάκια 9 και τα Ζειμπέκια να μάς σφάξουν μέσ' στα σπίτια μας, ως καθώς στη Χιό!

Και πραγματικά αυτή τη φορά ό κίνδυνος ήταν κοντά. Τα πράγματα δυσκολέψαν. Οι Σαμιώτες υποχώρησαν στο νησί τους! Τα τουρκικά στρατεύματα άρχισαν να έρχονται μυρμηγκιά από όλα τα μέρη, ό 'Ελιζ 'Ογλου έγύρισε στα Σώκια. Η Τουρκία ήθελε να πιάση τη Σάμο, να χαλάση τα σχέδια του Λυκούργου. Ο καπτάν Φραγγιός συλλογίζεταν:

— Να μπορούσα να πούλαγα το σπίτι, να πέρναγα τη φαμίλια στη Σάμο και να πήγαινα με τα πολεμικά! Να φύγουν ήταν σύμφωνη ή κυρά Ρήνη. Άλλά ποιός αγοράζε τώρα; Φόβος και τρόμος κρατούσε όλην την πόστα, πέρα και πέρα από το 'Αϊβαλί ως το Μπουδρούμι.

Τέλος πάντων. Τώδωσε σ' ένα Τούρκο για ένα κομμάτι ψωμί! Ήτανε καιρός. Οι Ζειμπέκοι και οι Μπασιμποζούκοι 10 ήταν πιά κοντά! Οι φωτιές τους έφαινοντο επάνω στις Ραχούλες. Αύριο θάτανε στο γιάλο.

Ρίξαν ό τι είχανε και δεν είχανε, ρούχα, κρεβάτια, σοφάδες, τεντζερέδες, κόττες, τη γίδα, δίχτυα, κοφίνια, τούς βασιλικούς και τις γαιρουφαλιές μέσα στο καϊκι και κάνανε πανιά.

Η κυρά Ρήνη έλεγε:

— Πάμε στα Βουρλά, πάμε στις Φώκιες, πάμε στα 'Αλάτσατα. Μά όχι στη Σάμο! Μέσα στη φωτιά, να κλειστούμε σαν τα ποντίκια. Νά, αύριο θα την πάρουν κι' αυτήν οι Τούρκοι, τί νομίζεις;

— Κατάπιε, λοιπόν, τη γλώσσα σου γυναίκα που θα μου πής πως θα πάρουν τη Σάμο! Να από δώ θα την πάρουν! Έλεγε ό Φραγγιός και χτυπούσε τόν ζερβόν άγκώνα του με την παλάμη του δεξιού του χεριού. Έβαλε πλώρη κατά το βαθύ της Σάμου! Ο άνεμος λεπτός και καθαρός! Όλο το άπομεσημερο άρμένιζαν. Το μεγάλο κόκκινο πανι του καπετάν Νικόλα είχε γίνει σαν μπαλόνι. Άλλά ό πονέντις δεν τούς άφηνε να πηγαίνουν όλο βόλτες. Το Δάρ - Μπογάζ έδειχνε ρέμα δυνατό. Οι γουαρδακόστες 11 του 'Ελληνικού στόλου που σε περίστασι θα γλυτώνανε τόν καπτάν Νικόλα δεν μπορούσαν να περάσουν άπάνω. Κι' όλο ένα έδράδυαζε!

Ο τουρκικός στόλος μοιρασμένος σε δύο, προσπαθούσε να μπλοκάρη στη Σάμο κι' έπειτα να κάνη πλάτη στο στρατό να περάση το Δάρ - Μπογάζ με τις φελούκες και να κάμη ντισμπάρκο 12 άπάνω στο νησί. Ο μισός λοιπόν ήτανε προς ώρα άραγμένος άποκάτω από τόν κάβο της Καναπίτσας, στο πλευρό της 'Ασίας κάτω από το Δάρ Μπογάζ, σόττο - βέντο 13 του 'Ελληνικού. Ο άλλος μισός είχε κατέβη από τα Δαρδανέλλια. Ήτανε απ' έξω από το Κάστρο της Χίου, στην 'Αγκυρα που μελετούσε να πέση με περίσταση στο Δάρ - Μπογάζ από πάνω. Πρώτη είχε σαλπάρει ή φεργάδα 'Εσμε 14 για κατασκόπηση. Κι' ήρθε στους Φούρνους, έπειτα στο Καρλόβασι και τραβούσε στο Κουσάντασι πρίμα.

(Η συνέχεια στο άλλο φύλλο)

11 Γουαρδακόστες: 'Ανιχνευτικά του 'Ελληνικού στόλου της 'Επαναστάσεως.

12 'Απόβαση.

13 Σόττο - βέντο = ύπνήμενος.

9 Ταγκαλάκια: Τούρκοι στρατιώτες.

10 Βασιμποζούκοι: Άτακτοι στρατιώτες του τουρκικού στρατού.

ΤΟ ΣΚΑΚΙ

21ον.

Μιλήσαμε στο προηγούμενο για τις τρεις γενικές κατηγορίες στις οποίες ταξινομούνται τα διάφορα άνοιγματα ή ντεμπούτα.

Ίδου τώρα με τις χαρακτηριστικές ονομασίες τους τα κυριώτερα άνοιγματα της καθεμιάς από τις τρεις αυτές κατηγορίες.

ΠΡΩΤΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (1 ε2 - ε4)

Άνοικτα ντεμπούτα (1... ε7 - ε5)

- α) 2 Ιη1 - ζ3 Παρτίδα του Ι του Ρ.
β) 2 Ι61 - γ3 Παρτίδα του Ι της Β ή Βιεννέζικη παρτίδα.
γ) 2 Αζ1 - γ4 Παρτίδα του Α του Ρ.
δ) 2 δ2 - δ4 Γκαμπι ή Παρτίδα του κέντρου.
ε) 2 ζ2 - ζ4 Γκαμπι του Ρ.

Ήμιανοικτα ντεμπούτα (διαφορετικά από 1... ε7 - ε5).

- α) 1... ε7 - ε6 Γαλλική παρτίδα.
β) 1... γ7 - γ6 Άμυνα Κάρο - Κάν.
γ) 1... γ7 - γ5 Σικελική παρτίδα.
δ) 1... δ7 - δ5 Σκανδιναβική παρτίδα.
ε) 1... β7 - β6 Φιανκέτο της Β.
στ) 1... η7 - η6 Φιανκέτο του Ρ.
ζ) 1... Ιη8 - ζ6 Άμυνα του Αλέκιν.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (1 δ2 - δ4)

Κλειστά ντεμπούτα

- α) 1... δ7 - δ5 Παρτίδα των πιονιών της Β.
β) 1... ζ7 - ζ5 Όλλανδική παρτίδα.
γ) 1... β7 - β6 Φιανκέτο της Β.
δ) 1... η7 - η6 Φιανκέτο του Ρ.
ε) 1... Ιη8 - ζ6 Ίνδικη παρτίδα.

ΤΡΙΤΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Άκανόνιστα ντεμπούτα

- α) 1 γ2 - γ4 Άγγλική παρτίδα.
β) 1 ζ2 - ζ4 Άνοιγμα Μπέρντ.
γ) 1 Ιη1 - ζ3 Άνοιγμα Τσούκερτορ - Ρέτι.

Ύστερα απ' αυτόν τον γενικό πίνακα θα πούμε δυο σύντομα λόγια για το καθένα από τ' άνοιγματα και θα σάς δώσω για τα κυριώτερα απ' αυτά σαν παράδειγμα μια παρτίδα παιγμένη από παλιούς ή νεώτερους ισχυρούς παίκτες. Μερικά έπισης σύντομα σχόλια κάπου - κάπου (γιατί ο χώρος δεν έπιτρέπει μεγάλη επέκταση) θα σάς δώσουν μια ιδέα για το σκοπό ώρισμένων βασικών κινήσεων, για τα κόλπα και τις παγίδες που μεταχειρίζονται οι παίκτες σε κάθε άνοιγμα καθώς και τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να σκεπτόμαστε για να «βλέπουμε» τους σκοπούς του αντίπαλου και να βρίσκουμε κάθε φορά την «σωστή» κίνηση.

Άς πάρουμε πρώτα από τα άνοικτα ντεμπούτα την παρτίδα του Ι του Ρ που αρχίζει με τις κινήσεις: 1 ε2 - ε4, ε7 - ε5. 2 Ιη1 - ζ3. Έδώ τα λευκά με την έξοδο του Ιππου του Βασιλέως παίξουν μια πολύ καλή κίνηση γιατί: 1) αναπτύσσουν μια φιγούρα και βοηθούν την γρήγορη προετοιμασία του ροκ άδειάζοντας το τετραγωνάκι η1 και 2) ασκούν μια άμεση επίθεση κατά τον πιονιού ε5 του αντιπάλου. Εκτός αυτού η θέση του Ι στο ζ3 είναι η καλύτερη γιατί έλέγχει μέρος του κέντρου και έκδηλώνει τη μεγαλύτερη του δύναμη. Τί πρέπει ν' απαντήσουν τα μαύρα στην έξοδο αυτή του Ι; Η σωστή σκέψη είναι να υποστηρίξουν το άπειλούμενο πόνι προσπαθώντας συγχρόνως να αναπτύξουν μια φιγούρα τους με τέτοιο όμως τρόπο που να μη έμποδίσουν την κατόπι ανάπτυξη στις υπόλοιπες φιγούρες.

Έτσι σαν πιο σωστή και πιο λογική απάντηση των μαύρων έρχεται η κίνηση 2... 168 - γ6.

Από δώ και κάτω ανάλογα με την συνέχεια που θα δώσουν τα λευκά στην λογική αυτή άμυνα των μαύρων η παρτίδα παίρνει διάφορες ονομασίες. Έτσι με 3 Αζ1 - γ4 έχουμε την Ιταλική παρτίδα, με 3 Αζ1 - β5 έχουμε την Ισπανική παρτίδα, με 3 δ2 - δ4 έχουμε την Σκωτική παρτίδα κ.ο.κ.

Ίδου απ' όλες αυτές ένα παράδειγμα Ισπανικής παρτίδας παιγμένης στη Νίκαια το 1930:

Λευκά Barnett	Μαύρα Keeble
1 ε2 - ε4	ε7 - ε5
2 Ιη1 - ζ3	168 - γ6
3 Αζ1 - β5	α7 - α6
4 Αδ5 - α4	δ7 - δ6
5 δ2 - δ4	Αγ8 - δ7
6 Ο - Ο	β7 - β5
7 Αα4 - β3	Ιγ6 Χ δ4
8 Ιζ3 Χ δ4	ε5 Χ δ4
9 Γζ1 - ε1.	Έδώ ο λευκός δεν έπεσε στην παγίδα να πάρη το πόνι δ4 με την Β δηλ. με 9 Βδ1 Χ δ4, γιατί τότε θα έχανε μια φιγούρα (τον Αδ3) με την έξης συνέχεια 9... γ7 - γ5, 10 Βδ4 - δ5 (άπειλώντας μάτ στο ζ7 και τον Πα8), Αγ8 - ε6! (άποτρέποντας τον διπλό κίνδυνο), 11 Βδ5 - γ6+, Αε6 - δ7, 12 Βγ6 - δ5, γ5 - γ4. Έτσι τα λευκά θα έχαναν τον Α και ασφαλώς και την παρτίδα.
10 Αδ3 - δ5	γ7 - γ5
11 ε4 - ε5!	Πα8 - β8
12 Αδ5 - γ6+	Ρε8 - ε7
13 Αγ1 - η5+	ζ7 - ζ6
14 ε5 Χ ζ6+	η7 Χ ζ6
15 Βδ1 - ε2	Βδ8 - γ8
16 Αγ6 - δ5	Βγ8 - γ7
17 Βε2 Χ ε6+	Ρε7 - δ8
18 Βε6 - ε8 μάτ.	

Στο έρχόμενο θα συνεχίσουμε.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Έλαβα από τον κ. Άρχισυντάκτη μερικά γράμματα με άποριες φίλων της στήλης μας και τους απαντώ έδω.

Δ η μ ή τ ρ ι ο ν Ά γ γ ε λ ι σ ό π ο υ λ ο ν : α) Λεπτομέρειες για το μάτ έγραψα στην 7η και 8η συνέχεια (τεύχη 79 - 80). Έκει θα βρής και αρκετές ασκήσεις. Να τα διαβάσης προσεκτικά κι' έλπίζω πως δεν θα σου μείνη καμμία άπορία. β) Όταν με μια κίνηση που κάμαμε προσβάλουμε την Βασίλισσα του αντιπάλου δεν υπάρχει καμμία υποχρέωση από τον κανονισμό να ειδοποιήσουμε γι' αυτό τον αντίπαλο. Μερικοί παίκται, έπειδή η Β είναι το ισχυρότερο κομμάτι, «αναγγέλλουν» στον αντίπαλο την άπειλή της (με τη λέξη συνήθως «ρεν») χάριν αδρότητας. Αυτό όμως είναι κακώς έννοουμένη αδρότης και μπορεί να δημιουργή άνωμαλίες, άνισότητες, παραπειστικά κλπ. Γι' αυτό το σωστό είναι να μη «αναγγέλλομε» την Β. Άλλωστε έξέρουμε πως πολύ συχνά ο παίκτης την θυσιάζει, την αφήνει σκοπίμως να παρθη, για να πετύχη κάποιο σκοπό. Αυτή μπορεί να παρθη όπως όλα τα κομμάτια. Μονάχα ο Βασιλιάς δεν παίρνεται κι' αυτός είναι ο μόνος που αναγγέλλεται.

Ά γ γ ε λ ο ν Δ ό ξ α ν : Βεβαίως μπορεί να παίζη κανείς σκάκι από μνήμης, δηλαδή χωρίς να βλέπη την σκακιέρα. Αυτό είναι το λεγόμενο «τυφλό» παίξιμο (μπλάιντ) και γίνεται έτσι: Ο ένας παίκτης κάθεται στην σκακιέρα και κάνει τις κινήσεις και των δύο πλευρών (τις δικές του και του αντιπάλου). Ο αντίπαλος (αυτός που παίζει το τυφλό παιχνίδι) γυρισμένος προς την άλλη πλευρά του δωματίου, χωρίς να βλέπη την σκακιέρα, έκφωνεί τις κινήσεις του (με τα σύμβολα που γνωρίζουμε) και άκούει με τον ίδιο τρόπο τις απαντήσεις του άλλου. Με τον ίδιο τρόπο μπορεί να παίζη ένας παίκτης τυφλό παιχνίδι με πολλούς αντιπάλους συγχρόνως. Τότε έχουμε το λεγόμενο μπλάιν-σιμουλτανέ. Πολλοί από τους ισχυρούς σκακιστάς υπήρξαν ειδικοί στο είδος αυτό. Σήμερα το ρεκόρ έχει ο γνωστός Βέλγος παίκτης Κολτανόδσκυ, ο οποίος μπορεί να παίζη τυφλό παιχνίδι με 35 αντιπάλους συγχρόνως! Όταν λέμε με 35 συγχρόνως αντιπάλους, αυτό σημαίνει ότι παίζει συγχρόνως χωρίς να βλέπη 35 διαφορετικές παρτίδες, έναντιον 35 αντιπάλων, ο καθένας από τους οποίους κάθεται σε δική του σκακιέρα.

Νίκον Βερέτην, Κυπαρισσία: α) Η άναγγελία της έπιθέσεως κατά του αντιπάλου Βασιλέως γίνεται συνήθως με τις λέξεις σάχ ή έσέκ ή ρουά ή και άλλως, ανάλογα με τη γλώσσα. Δεν έχει σημασία άρκει ν' άναγγελθώ. β) Για την άναγγελία της Βασιλίσης γράφω παραπάνω. Στα υπόλοιπα έρωτήματά σου θ' απαντήσω στο έρχόμενο.

ΤΟ ΠΙΟΝΙ

ΑΓΡΟΤΟΣΠΙΤΟ

ΘΡΗΝΟΣ

(Σκίτσα του Δ. Κ. ΣΦΥΡΗ)

Άρρώστειες του κρασιού

“Αν κάνωμε προσεκτικά αυτά που έχουμε πη στα προηγούμενα φύλλα για το κρασί, δεν υπάρχει φόβος να μας χαλάση.

Γι’ αυτό το κρασί είναι κι’ αυτό ένα φυσικό προϊόν όπως τὸ γάλα, τὸ τυρί κλπ. κι’ έτσι μπορεί νὰ προσβληθῇ κι’ αὐτὸ ἀπὸ μικρόβια καὶ νὰ πάθῃ. Οἱ ἀρρώστειες τοῦ κρασιοῦ εἶναι πολλές. Μερικὲς τὸ βλάπτουν, ἀπλῶς. Ἀλλες ὅμως τὸ χαλοῦν ἐντελῶς. Τὰ μικρόβια κάνουν τὶς ἀρρώστειες.

Πῶς ὅμως προκόβουν τὰ μικρόβια στὸ κρασί; Ἀπὸ τὴν ζάχαρη τοῦ μούστου.

Ὅταν ὁ μούστος δηλαδὴ δὲν ζυμωθῇ ἐντελῶς καὶ μείνῃ ζάχαρη ἀζύμωτη, αὐτὴ ἡ ζάχαρη εἶναι πρώτης τάξεως τροφή γιὰ τὰ μικρόβια μόλις ἀρχίσουν οἱ ζέστες, γιὰτὶ τὰ μικρόβια γιὰ νὰ... πιάσουν δουλειά, θέλουν ζέστα, πάνω ἀπὸ 32 βαθμούς. Γι’ αὐτὸ πρέπει νὰ προσέξωμε νὰ εἶναι ἡ ζύμωση τέλεια.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ ζάχαρη, ἄλλος παράγων ποὺ βοηθεῖ τὰ μικρόβια ν’ ἀναπτυχθῶν, εἶναι ἡ λάσπη τοῦ κρασιοῦ. Γι’ αὐτὸ καὶ δίνωμε τόση σημασία στὴν μετάγγιση, γιὰτὶ καθὼς ξέρωμε, ἡ λάσπη εἶναι γεμάτη μικρόβια. Ἡ λάσπη εἶναι τὸ ζεστό κι’ εὐχάριστο σπίτι τους, καὶ ἡ ζάχαρη τοῦ ἀζύμωτου μούστου τὸ φαί τους.

Ἄλλη συνθήκη εὐνοϊκὴ, εἶναι νὰ μὴν ἔχῃ τὸ κρασί ἀρκετὰ ξυνά. Δηλαδὴ ἂν δὲν ρίξαμε σὲ δυνατό μούστο λίγο ξυνό, κινδυνεύει τὸ κρασί νὰ πάθῃ ἀρρώστεια. Καὶ τελευταία αἰτία εἶναι ἂν δὲν ἀπογοιμίζωμε καλά τὰ βαρέλια μὲ κρασί, καὶ ὑπάρχει μέσα σ’ αὐτὰ κενὸ γεμάτο ἀέρα.

Τὰ μικρόβια ποὺ κάνουν τὶς ἀρρώστειες τοῦ κρασιοῦ, εἶναι δυὸ λογίων: ἄναερόβια μικρόβια, ἐκεῖνα δηλαδὴ ποὺ ζοῦν χωρὶς ἀέρα, καὶ τὰ ἀερόβια, ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀέρα γιὰ νὰ προκόβουν.

Τὰ ἀναερόβια μικρόβια, προκαλοῦν δυὸ πολὺ σοβαρὲς ἀρρώστειες στὸ κρασί: τὸ συννέφιασμα τοῦ κρασιοῦ (ποὺ ἐπιστημονικὰ λέγεται ἐκτροπίαση) καὶ τὸ νικὰ λέγεται ἐκτροπίαση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Τὰ ἀερόβια μικρόβια, ἐκεῖνα δηλαδὴ ποὺ ζοῦν χωρὶς ἀέρα, καὶ τὰ ἀερόβια, ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀέρα γιὰ νὰ προκόβουν.

Τὰ ἀναερόβια μικρόβια, προκαλοῦν δυὸ πολὺ σοβαρὲς ἀρρώστειες στὸ κρασί: τὸ συννέφιασμα τοῦ κρασιοῦ (ποὺ ἐπιστημονικὰ λέγεται ἐκτροπίαση) καὶ τὸ νικὰ λέγεται ἐκτροπίαση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Τὰ ἀερόβια μικρόβια, ἐκεῖνα δηλαδὴ ποὺ ζοῦν χωρὶς ἀέρα, καὶ τὰ ἀερόβια, ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀέρα γιὰ νὰ προκόβουν.

Τὰ ἀναερόβια μικρόβια, προκαλοῦν δυὸ πολὺ σοβαρὲς ἀρρώστειες στὸ κρασί: τὸ συννέφιασμα τοῦ κρασιοῦ (ποὺ ἐπιστημονικὰ λέγεται ἐκτροπίαση) καὶ τὸ νικὰ λέγεται ἐκτροπίαση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Τὰ ἀερόβια μικρόβια, ἐκεῖνα δηλαδὴ ποὺ ζοῦν χωρὶς ἀέρα, καὶ τὰ ἀερόβια, ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀέρα γιὰ νὰ προκόβουν.

Τὰ ἀναερόβια μικρόβια, προκαλοῦν δυὸ πολὺ σοβαρὲς ἀρρώστειες στὸ κρασί: τὸ συννέφιασμα τοῦ κρασιοῦ (ποὺ ἐπιστημονικὰ λέγεται ἐκτροπίαση) καὶ τὸ νικὰ λέγεται ἐκτροπίαση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Τὰ ἀερόβια μικρόβια, ἐκεῖνα δηλαδὴ ποὺ ζοῦν χωρὶς ἀέρα, καὶ τὰ ἀερόβια, ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀέρα γιὰ νὰ προκόβουν.

Τὰ ἀναερόβια μικρόβια, προκαλοῦν δυὸ πολὺ σοβαρὲς ἀρρώστειες στὸ κρασί: τὸ συννέφιασμα τοῦ κρασιοῦ (ποὺ ἐπιστημονικὰ λέγεται ἐκτροπίαση) καὶ τὸ νικὰ λέγεται ἐκτροπίαση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Τὰ ἀερόβια μικρόβια, ἐκεῖνα δηλαδὴ ποὺ ζοῦν χωρὶς ἀέρα, καὶ τὰ ἀερόβια, ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀέρα γιὰ νὰ προκόβουν.

Τὰ ἀναερόβια μικρόβια, προκαλοῦν δυὸ πολὺ σοβαρὲς ἀρρώστειες στὸ κρασί: τὸ συννέφιασμα τοῦ κρασιοῦ (ποὺ ἐπιστημονικὰ λέγεται ἐκτροπίαση) καὶ τὸ νικὰ λέγεται ἐκτροπίαση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Τὰ ἀερόβια μικρόβια, ἐκεῖνα δηλαδὴ ποὺ ζοῦν χωρὶς ἀέρα, καὶ τὰ ἀερόβια, ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀέρα γιὰ νὰ προκόβουν.

Τὰ ἀναερόβια μικρόβια, προκαλοῦν δυὸ πολὺ σοβαρὲς ἀρρώστειες στὸ κρασί: τὸ συννέφιασμα τοῦ κρασιοῦ (ποὺ ἐπιστημονικὰ λέγεται ἐκτροπίαση) καὶ τὸ νικὰ λέγεται ἐκτροπίαση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Τὰ ἀερόβια μικρόβια, ἐκεῖνα δηλαδὴ ποὺ ζοῦν χωρὶς ἀέρα, καὶ τὰ ἀερόβια, ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀέρα γιὰ νὰ προκόβουν.

Τὰ ἀναερόβια μικρόβια, προκαλοῦν δυὸ πολὺ σοβαρὲς ἀρρώστειες στὸ κρασί: τὸ συννέφιασμα τοῦ κρασιοῦ (ποὺ ἐπιστημονικὰ λέγεται ἐκτροπίαση) καὶ τὸ νικὰ λέγεται ἐκτροπίαση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Τὰ ἀερόβια μικρόβια, ἐκεῖνα δηλαδὴ ποὺ ζοῦν χωρὶς ἀέρα, καὶ τὰ ἀερόβια, ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀέρα γιὰ νὰ προκόβουν.

Τὰ ἀναερόβια μικρόβια, προκαλοῦν δυὸ πολὺ σοβαρὲς ἀρρώστειες στὸ κρασί: τὸ συννέφιασμα τοῦ κρασιοῦ (ποὺ ἐπιστημονικὰ λέγεται ἐκτροπίαση) καὶ τὸ νικὰ λέγεται ἐκτροπίαση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Τὰ ἀερόβια μικρόβια, ἐκεῖνα δηλαδὴ ποὺ ζοῦν χωρὶς ἀέρα, καὶ τὰ ἀερόβια, ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀέρα γιὰ νὰ προκόβουν.

Τὰ ἀναερόβια μικρόβια, προκαλοῦν δυὸ πολὺ σοβαρὲς ἀρρώστειες στὸ κρασί: τὸ συννέφιασμα τοῦ κρασιοῦ (ποὺ ἐπιστημονικὰ λέγεται ἐκτροπίαση) καὶ τὸ νικὰ λέγεται ἐκτροπίαση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Τὰ ἀερόβια μικρόβια, ἐκεῖνα δηλαδὴ ποὺ ζοῦν χωρὶς ἀέρα, καὶ τὰ ἀερόβια, ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀέρα γιὰ νὰ προκόβουν.

Τὰ ἀναερόβια μικρόβια, προκαλοῦν δυὸ πολὺ σοβαρὲς ἀρρώστειες στὸ κρασί: τὸ συννέφιασμα τοῦ κρασιοῦ (ποὺ ἐπιστημονικὰ λέγεται ἐκτροπίαση) καὶ τὸ νικὰ λέγεται ἐκτροπίαση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Τὰ ἀερόβια μικρόβια, ἐκεῖνα δηλαδὴ ποὺ ζοῦν χωρὶς ἀέρα, καὶ τὰ ἀερόβια, ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀέρα γιὰ νὰ προκόβουν.

Τὰ ἀναερόβια μικρόβια, προκαλοῦν δυὸ πολὺ σοβαρὲς ἀρρώστειες στὸ κρασί: τὸ συννέφιασμα τοῦ κρασιοῦ (ποὺ ἐπιστημονικὰ λέγεται ἐκτροπίαση) καὶ τὸ νικὰ λέγεται ἐκτροπίαση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Τὰ ἀερόβια μικρόβια, ἐκεῖνα δηλαδὴ ποὺ ζοῦν χωρὶς ἀέρα, καὶ τὰ ἀερόβια, ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀέρα γιὰ νὰ προκόβουν.

Τὰ ἀναερόβια μικρόβια, προκαλοῦν δυὸ πολὺ σοβαρὲς ἀρρώστειες στὸ κρασί: τὸ συννέφιασμα τοῦ κρασιοῦ (ποὺ ἐπιστημονικὰ λέγεται ἐκτροπίαση) καὶ τὸ νικὰ λέγεται ἐκτροπίαση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Τὰ ἀερόβια μικρόβια, ἐκεῖνα δηλαδὴ ποὺ ζοῦν χωρὶς ἀέρα, καὶ τὰ ἀερόβια, ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀέρα γιὰ νὰ προκόβουν.

Τὰ ἀναερόβια μικρόβια, προκαλοῦν δυὸ πολὺ σοβαρὲς ἀρρώστειες στὸ κρασί: τὸ συννέφιασμα τοῦ κρασιοῦ (ποὺ ἐπιστημονικὰ λέγεται ἐκτροπίαση) καὶ τὸ νικὰ λέγεται ἐκτροπίαση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Ἀλλὰ προκαλοῦν καὶ ἄλλες, πρὶν τὸ ἐπιστημονικὸ του ὀνόματος εἶναι πᾶχυνηση). Τὰ ἀερόβια μικρόβια, ἐκεῖνα δηλαδὴ ποὺ ζοῦν χωρὶς ἀέρα, καὶ τὰ ἀερόβια, ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἀέρα γιὰ νὰ προκόβουν.

ἔμεινε τὸ κρασί ἀζύμωτο ἢ ἔχει λίγα ὀξέα, ἐπιτίθεται καὶ τρώει τὴν ζάχαρη καὶ τὸ τρυγικὸ. Ἐκτὸς ἀπ’ αὐτὰ, τὸ μικρόβιο παράγει κι’ ἄλλα προϊόντα ποὺ δίνουν κακὴ γεύση στὸ κρασί καὶ τέλος τὸ θολώνουν.

Συνήθως ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀρρώστεια προσβάλλονται τὰ ἄσπρα κρασιά, ἀλλὰ καὶ τὰ μαύρα μποροῦν νὰ πάθουν.

Καλὸ βέβαια εἶναι νὰ προλαβαίνῃ κανεὶς τὴν ἀρρώστεια κι’ ὅχι νὰ τὴν θεραπεύῃ, καὶ τὴν προλαβαίνει κάνοντας αὐτὰ ποὺ εἶπαμε. Ἀν ὅμως συννεφιάσῃ τὸ κρασί, νὰ πῶς τὸ θεραπεύουμε:

Πρώτα, σκοτώνουμε τὰ μικρόβια μὲ μεταμπισουλφίτ. Πέντε δράμιτ γιὰ κάθε 100 ὀκάδες κρασί φτάνουν. Βάζουμε τὸ φάρμακο σ’ ἓνα κομμάτι παστρικό τουλπάνι, τὸ δένουμε μὲ σπάγγο καὶ τὸ κρεμάμε μέσα στὸ βαρέλι μὲ τὸ κρασί.

Ἰσχυρὰ ἀπὸ δυὸ μέρες, κάνωμε μετάγγιση σὲ καθαρὸ βαρέλι ποὺ τὸ ἔχωμε θερμοσταθεύσει καλὰ, καὶ τραβάμε καὶ χύνωμε σ’ αὐτὸ τὸ καθαρὸ μέρος τοῦ κρασιοῦ, ὅχι τὸ πολὺ θολό.

Ἀφήνω τὸ κρασί νὰ ἡσυχάσῃ στὸ νέο βαρέλι 2-3 μέρες κι’ ὕστερα ρίχνωμε μέσα γιὰ κάθε 100 ὀκάδες 5 δράμια τανίνη καὶ 10-15 δράμια ξυνό. Ὅταν καλυτερέψῃ, κοιτάζωμε νὰ ξεοδεύῃ τὸ γρηγορότερο.

Σαλέπιασμα (πᾶχυνησις). Κι’ αὐτοῦ τοῦ μικρόβιο εἶναι στὴν λάσπη τοῦ κρασιοῦ. Κι’ αὐτὸ προκόβει σὲ θερμοκρασία πάνω ἀπὸ 32 βαθμούς.

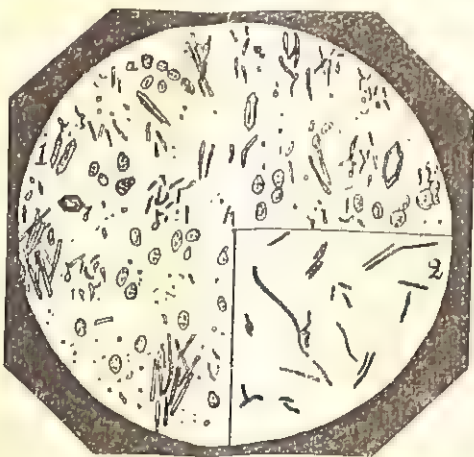
Αὐτὸ ὅμως τρέφεται μὲ ἄλλην οὐσία τοῦ κρασιοῦ: τὴν τανίνη. Κι’ αὐτὸ προσβάλλει τὰ ἄσπρα κρασιά καὶ σπάνια τὰ μαύρα. Καὶ τὰ κρασιά ποὺ δὲν ζυμώθηκαν καλὰ, δὲν εἶχαν ἀρκετὸ ξυνό καὶ δὲν εἶναι σὲ καθαρὰ βαρέλια.

Τὸ κρασί ποὺ ἔπαθε σαλέπιασμα, ἐνῶ πρὶν ἦταν ρευστὸ σὰν τὸ νερό, ὅταν ἀρρωστήσῃ γίνεται σὰν τὸ λάδι καὶ θυμίζει τὸ σαλέπι.

Εἶναι πολὺ ἄνοστο καὶ δὲν ἔχει γεύση κρασιοῦ. Σὲ τέτοια κρασιά, σκοτώνωμε πρώτα τὸ μικρόβιο μὲ μεταμπισουλφίτ (5-7 δράμια σὲ 100 ὀκ. κρασί) ποὺ τὸ κρεμάμε στὸ βαρέλι ὅπως καὶ στὴν προηγούμενη ἀρρώστεια. Κατόπι ὕστερα ἀπὸ 2-3 μέρες, θειαφίζωμε ἄλλο βαρέλι, καθαρό, καὶ μεταγγίζωμε τὸ κρασί, ἀλλὰ ὅχι ἀμέσως.

Πρώτα ἐτοιμάζωμε ἓνα μισοβάρελο (τὸ πλένωμε καὶ τὸ θειαφίζωμε), βούτα ἢ καζάνι.

Μὲ κουβάδες παίρνωμε τὸ κρασί ἀπὸ τὸ παλιὸ βαρέλι καὶ τὸ χύνωμε ἀπὸ ψηλὰ στὴν βούτα ἢ τὸ καζάνι. Πρέπει δηλαδὴ τὸ κρασί νὰ χτυπηθῇ καλὰ, πολλὴ ὥρα. Κι’ ἀφοῦ χτυπηθῇ καλὰ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο.

Ὡς φαίνεται τὸ μικρόβιο τοῦ συννέφιασματος μὲ τὸ μικροσκόπιο. 1) Στὸ κρασί. 2) Μονάχο του.

πο, τότε τὸ χύνωμε στὸ νέο βαρέλι. Τότε προσθέτωμε τρυγικὸ ὀξύ (10-15 δράμια) καὶ λίγη τανίνη (7-8 δράμια) γιὰ κάθε 100 ὀκ. Τὸ τρυγικὸ ὀξύ καὶ τὴν τανίνη τὴ λυώνωμε πρώτα σὲ λίγο ζεστὸ νερό μέσα σὲ πῆλινο δοχεῖο κι’ ὅταν τὰ ρίξωμε

στὸ βαρέλι, ἀνακατεύωμε καλὰ μὲ ἓνα ξύλο. Ὑστερα ἀπογεμίζωμε τὸ βαρέλι καὶ τὸ ταπώνωμε.

Ὅταν καθάρισῃ, φροντίζωμε νὰ ξεοδεύῃ γρήγορα.

Τὸ κακὸ μὲ τὰ μικρόβια, εἶναι ὅτι δὲν φαίνονται. Ἀν φαίνονταν, τότε σὰν βλέπαμε τὴν λάσπη γεμάτη ἀπὸ δαῦτα ἢ τὸ κρασί γεμάτο κι’ αὐτὰ ἀπὸ μικρόβια, θὰ καταλαβαίναμε καλότερα πόσο ἀπαραίτητὴ εἶναι ἡ καθαριότητα καὶ τὸ μετάγγισμα.

Στὸ ἐρχόμενο, θὰ μιλήσωμε γιὰ τὸ ἄνθος καὶ τὸ ξύνισμα.

ΟΙ ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ (ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ)

Στὰ χωράφια. Γενικεύωμε τὴν σπορά. Λιπαίνωμε μὲ βαθεῖα ὀργάματα. Ἀρχίζωμε στὰ πρώιμα στάρια τὴν ἐπιφανική λίπανση.

Σπέρνωμε φακὴ, κουκιά, λούπινα καθὼς καὶ κτηνοτροφικὰ φυτὰ (βίκου, μηδικὴ κλπ.).

Στὸ ἀμπέλι. Συνεχίζεται ὁ καθαρός. Ξελακκνῶμε τὰ κλήματα καὶ λιπαίνωμε.

Στὸν ἐλαιῶνα. Ἐξακολουθοῦμε νὰ

Τὸ μικρόβιο τοῦ σαλέπιασματος 1) Στὸ κρασί. 2) Μονάχο του.

καταπολεμοῦμε τὸν δάκο ποὺ θεριεύει μὲ τὶς βροχές. Συμπληρώνωμε τὴν λίπανση. Τὸ μάζεμα τῆς ἐλιάς συνεχίζεται. Προσέχωμε πῶς θ’ ἀποθηκεύωμε τὶς ἐλίες καθαρά γιὰ νὰ μὴν σαπίσουν.

Στὰ καρποφόρα. Καθαρίζωμε τὰ δέντρα ἀπὸ τὰ ξερά ἀπὸ τὰ βλαμμένα. Λιπαίνωμε, ὅπως ἔχωμε ἐξηγήσει στὰ προηγούμενα. Ἀρχίζωμε τὰ πρώτα κλαδέματα. Ψεκάζωμε μὲ βορδιγάλειο πολτὸ γιὰ τὶς διάφορες ἀρρώστειες. Ξελακκνῶμε.

Τοὺς κορμούς τῶν δέντρων τοὺς ἀλείβομε μὲ βορδιγάλειο σ’ αὐτὴν τὴν ἀνalogia: μιά ὀκά θειικὸς καλκός, 2 ὀκάδες ἀσβέστης, 10 ὀκάδες νερό.

Φυτεύωμε καινούργια ξυνόδεντρα.

Δὲν πρέπει νὰ παραλείπωμε — ὅπου ἔχωμε ξυνόδεντρα — νὰ φυτεύωμε μιά σειρά ἐλαιόδεντρα στὴν βορεινὴ πλευρά, ποὺ σταματοῦν τὸν ἀέρα. Πρέπει ὥστόσο ν’ ἀπέχουν ἀπὸ τὰ ξυνὰ δέντρα μας 4 μέτρα.

Πατάτα. Μαζεύωμε τὶς ὄψεις. Ἐξακολουθοῦμε νὰ καταπολεμοῦμε τὸ σκουλήκι. (Οἱ πατάτες δὲν πρέπει νὰ βραχοῦν πολὺ. Ἀν δείχνουν τὰ φύλλα ἐξάντληση, καιρὸς νὰ βγοῦν).

Καπνοτόπια. Ἀρχίζωμε τὰ ὀργάματα ἐτοιμάζοντας τὸν τόπο.

Μπαμπάκι. Κάνωμε τὸ ἴδιο. Δηλαδὴ ἐτοιμαστικά ὀργάματα.

Λαχανόκηπος. Μαζεύωμε τὰ πρώιμα χειμωνιάτικα. Φυτεύωμε καὶ σπέρνωμε τὰ χειμωνιάτικα σαλατικά: παντζάρια, σέσκουλα, ραδίκια, σινάπια, ἀντίδια, ραπανάκια, μαρούλια.

Τὰ φύλλα τῶν κρεμμυδιῶν ποὺ ζαρώνουν πρέπει νὰ ραντιστοῦν μὲ ΔΔΤ ἢ ὀχταχλῶρ.

Ὁ Μπαρμπά ΜΗΤΡΟΣ

Τί πρέπει να κάνουμε

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

ΕΠΙΔΕΣΜΟΙ

Το να κάνη κανείς καλούς επιδέσμους, είναι κάτι αρκετά δύσκολο που χρειάζεται εξάσκηση αλλά και κάποια φυσική επιτηδειότητα.

Νομίζω πως θα ήταν καλό τόσο τ' αγόρια όσο και τ' κορίτσια, κοντά στα παιχνίδια τους να προσπαθήσουν να

1. Πώς τοποθετείται η αποστειρωμένη γάζα στον επίδεσμό.

εξασκηθούν λίγο σ' αυτή την τέχνη που τόσες υπηρεσίες μπορεί να προσφέρει σ' έναν τραυματισμένο που πρέπει να του δώσουμε τις πρώτες βοήθειες, αλλά και τόσο κακό μπορεί να κάνη όταν γίνη αδέξια κι' αντίθετα προς τους κανόνες της υγιεινής.

Πριν απ' όλα, πρέπει να έχομε υπ' όψει ότι πάνω στην πληγή μόνο αποστειρωμένη γάζα μπορούμε να βάλωμε. Δηλαδή γάζα μόλις βγαλμένη από το αδιάβροχο χάρτινο περιτύλιγμά της.

"Αν είναι δύσκολο να έχομε τέτοιον αποστειρωμένη γάζα, χρησιμοποιούμε γάζα φρεσκοπλυμένη που την σιδερώνομε **έ κ ε ί ν η τ η ν σ τ ι γ μ ή** με καυτό σίδερο (ίσια ίσια να μὴ καή) πολλές φορές.

Σε πολύ επείγουσα περίπτωση, χρησιμοποιούμε παστρικό μαντήλι ή οποιοδήποτε παστρικό πανί, που το περνάμε όσο πιό κοντά είναι δυνατό σε μιὰ φωτιά ή φλόγα ακόμη και κεριού, λάμπας κ.λ.π.

Οί μικρές πληγές, αφού ακουμπήσει απάνω τους ή αποστειρωμένη γάζα, δέονται ή με άλλη γάζα παστρική, τυλιγμένη κυλινδρικά (ρόλο) που τις κό-

2. "Ισιος επίδεσμος.

δομε τις τέσσαρες άκρες και την δένομε ή την στερεώνομε με παραμάνι (Σχ. 2).

Γιά πιό μεγάλης επιφάνειας πληγές, πολύ πρακτικός είναι ο τριγωνικός επίδεσμος που τον διπλώνομε όπως θέλομε ανάλογα με τις ανάγκες μας (Σχέδιο 3).

"Αν στερεώσωμε έναν επίδεσμο με λευκοπλάστη πρέπει νάχωμε υπ' όψει μας ότι σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει ο λευκοπλάστης ν' αγκίζη άπευθείας την πληγή. Ο κυριώτερος λόγος είναι, ότι κλείνει ασφυκτικά την πληγή και δεν αφήνει τον αέρα να την φτάση. Και μερικά από τὰ πιό επικίνδυνα μικρόβια, (όπως λ.χ. ο τέτανος) αναπτύσσονται γρηγορώτερα όταν λείπη το οξυγόνο.

Ο τριγωνικός επίδεσμος είναι πολύ πρακτικός. Σχηματίζεται από οποιοδήποτε τετράγωνο πανί, αρκετά μεγάλο που το κόβομε στη μέση. Ακόμη κι' από ένα μεγάλο μαντήλι που το διπλώνομε στα δύο.

Γενική άρχη πάντως όταν κάνωμε έ-

ναν επίδεσμο, είναι ότι δεν πρέπει να τον σφίγγωμε ποτέ πολύ.

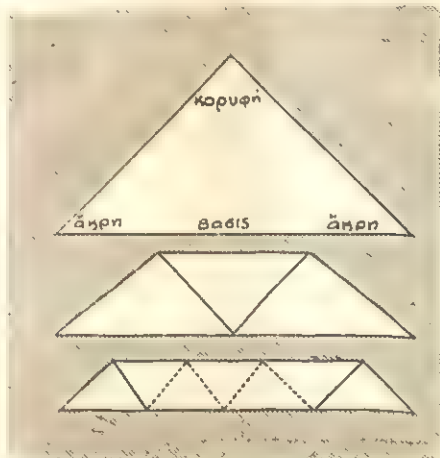
"Αν σφίξωμε δυνατά τον επίδεσμο, κινδυνεύομε να εμποδίσωμε την κυκλοφορία του αίματος και να προκαλέσωμε γάγγραινα.

Πρέπει να είναι αρκετά σφιχτός γιά να κρατή την γάζα πάνω στην πληγή και να μὴν παίξη, όχι όμως και σφιχτότερος.

Το βρεμμένα βαμβάκι, φουσκώνει όταν στεγνώση, γι' αυτό ένας ναλαρός επίδεσμος μπορεί να γίνη σφιχτός όταν στεγνώση το αίμα της πληγής.

Κάθε τόσο πρέπει λοιπόν να επιθεωρούμε τον επίδεσμο.

Όταν δένομε χέρια ή πόδ.α, αφήνομε πάντα τὰ δάχτυλα έξω. Αυτά μας δείχνουν περίφημα αν είναι σφιχτός ο

3. Τριγωνικός επίδεσμος.

επίδεσμος, γιατί πρίζονται κι' αλλάζουν χρώμα αν είναι σφιχτός.

Στο έρχόμενο θ' αρχίσω να σάς δίνω οδηγίες που θα συνοδεύονται με εικόνες γιά το πώς να κάνετε καλούς επίδεσμους.

Γιατρός Κ.

Για να γελάτε

ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗΣ

Δάσκαλος: Γιάννη, πές μου ένα παράδειγμα συτολής και διαστολής των σωματιών.

Γιαννάκης: Άπλούστατα, κύριε. Νά, τον χειμώνα που κάνει κρύο, οι μέρες είναι μικρές, το καλοκαίρι που κάνει ζεστή, είναι μεγάλες.

ΚΩΝΣΤ. ΔΙΑΚΟΜΑΝΩΛΗΣ
(Γυμνάσιον Καρπάθου)

ΤΙ ΘΑ ΤΡΑΒΟΥΣΕ!

— Μπαμπά ρωτάει ο Κωστάκης. Τί θα πη φαινόμενο;

Κι' ο πατέρας του άπαντά:

— Φαινόμενο θα πη, παιδί μου, ένα παιδί της ηλικίας σου που δεν ένοχλει κανένα!

ΕΞΗΓΗΣΗ

Δασκάλα: Γιά ποίό λόγο άλλα σύννεφα είναι άσπρα και άλλα μαύρα;

Γιαννάκης: Γιατί τ' άσπρα σύννεφα γίνονται άπ' τὰ νερά που είναι καθαρά και τὰ μαύρα από τὰ βρώμικα.

ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

— Ξέρεις, Μαρία, πώς το λένε αυτό το κουλούρι που τρώγω;

— Όχι, πώς το λένε;

— Το λένε προϊστορικό.

— Μπα! και γιατί;

— Γιατί τὸ τρώγω πριν άπ' τὸ μάθημα της 'Ιστορίας!...

Κ. Κ. ΔΙΑΒΑΤΗΣ

Με έρωτούν και άπαντῶ:

(Συνέχεια από τὴ σελίδα 590)

Ο Νικόλαος Βλάχος με έρωτά: Ο Κολοσσός της Ρόδου υπάρχει;

Απάντηση: "Όχι. Δεν υπάρχει. Ο Κολοσσός της Ρόδου καταστράφηκε στα 224 π.Χ. από σεισμό. Τα συντρίμια του έμειναν εκεί επί χίλια χρόνια, όταν οι Σαρακηνοί τὰ έπώλησαν εις Έβραίους.

Ο Κώστας Μπρινιάνης με έρωτά: Κατ' ούσιν ύλη δεν υπάρχει αλλά είναι συμπύκνωσις ένεργείας;

Απάντηση: Η άτομική έπιστήμη αυτό άπεκάλυψε. Ότι δηλαδή τὸ άτομον δεν είναι παρὰ συμπύκνωση ένεργείας. Και ότι διασπώμενον παράγει ένεργειαν.

Ο Λάμπρος Σ. Ντόσιος με έρωτά: Από πού πήρε τὸ όνομά της η Θεσσαλία;

Απάντηση: Η έτυμολογία της λέξεως, αρχαιοτάτης άλλωστε δεν είναι καθορισμένη πάντως τὸ όνομά της όφείλει εις τὸν ήρωα Θεσσαλὸν υἱὸν τοῦ Αἰμῶνος.

Ο Σπύρος Π. Κακαδούλης με έρωτά: Ποίος ήτο ο Λευκάδιος Χέρν;

Απάντηση: Ο Λευκάδιος Χέρν ήτο άγγλος συγγραφέας που γεννήθηκε στη Λευκάδα στα 1850 από μητέρα έλληνίδα. Πέθανε στα 1904. Στο 1891 πήγε στην Ιαπωνία, διωρίστηκε δε εκεί καθηγητής της Άγγλικής στο Πανεπιστήμιο τοῦ Τόκιο. Ασχάστηκε τὸ Βουδδισμό, πήρε την Ιαπωνική ιθαγένεια και ο Λευκάδιος Χέρν τὰ έμπνεύστηκε από τὴ θετή του πατρίδα Ιαπωνία και τὰ ήθη και τὰ έθιμά της. Τὰ κυριώτερα έργα του είναι «Βλέμμα στην άγνωστη Ιαπωνία», «Από την Άνατολή», «Κοκορό», «Συγκομιδή εις τις πεδιάδες τοῦ Βούδδα», «στην Ιαπωνία τὸν πνευμάτων», «Σκιές», «Ιαπωνικά ανάμικτα».

Ο Φώτης Γουλμής με έρωτά: Πού όφείλεται η κίνηση της Κουνόπετρας (όπως λέγεται) που βρίσκεται μέσα στον κόλπο του Λειβαδιού Κεφαλληνίας;

Απάντηση: Η Κουνόπετρα δεν βρίσκεται στον κόλπο του Λειβαδιού, αλλά στα νότια άκρα της Χερσονήσου της Πάλλης. Οι έπιστήμονες που έξετασαν τὸ φαινόμενο δεν μπόρεσαν να δώσουν μιὰ σωστή και πειστική εξήγηση. Πάντως φαίνεται πώς σπηρίζεται πάνω σε δυο άλλους βράχους και κινείται από τὰ ρεύματα.

Σκίτσα άναγνωστών

(Σκίτσο τοῦ Ζ. Ρενουάρ)

ΤΑ ΣΠΙΤΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΟΠΟΛΗΣ «ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ» ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Προσοχή! Προσοχή! Προκηρύσσουμε διαγωνισμό ελευθέρου θέματος (πεζό, ποίημα, σκίτσο). Όλος ο κόσμος του περιοδικού εν δράσει. Οι νικηταί του αγώνος θα βραβευθούν γενναία! Αποστείλατε συμμετοχές. Προθεσμία 30ήμερη από σήμερα. Οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν:

1) Να γράφουν καθαρά και στη μιά όψη του χαρτιού.

2) Να έχουν τα στοιχεία τους και την διεύθυνσή τους.

3) Να αποστείλουν 2000 ή 1500 δραχμές έσω κλείστως.

Θα βραβευθούν οι τρεις πρώτοι. (Β.βλία αξίας 20-35 δρχ.). Για τους δεύτερους και τρίτους άλλες εκπληξεις (en όλω 9 βραβεία). Θα έπαινεθούν επίσης άλλοι 6.

Εμπρός για τον αγώνα! Οι ποιηταί, οι καλλιτέχναι και οι διηγηματογράφοι θα είναι καλοδεχούμενοι στην Παιδόπολή μας!

Αποστολαί συμμετοχών στον 'Ιωάννη Τσιρογιάννη, Παιδόπολις «Άγιος Δημήτριος» Θεσσαλονίκης.

ΤΟ «ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ» ΠΑΓΗΝΩΝ - ΕΒΡΟΥ

Ανορίθμητες είναι οι ωφέλειες που προσφέρει το «Σπίτι του Παιδιού» στο χωριό μου. 'Ιδιαίτερος πολύ μεγάλη υπήρξε η συμβολή του στη γεωργία. Έγιναν στα παιδιά διάφορα γεωργικά μαθήματα υπό τον γεωργοτεχνίτη που τους ήσαν τελείως άγνωστα. Έμαθαν να μολιάζουν τα δέντρα και γύρισαν απ' άκρη σ' άκρη όλο το

δόσιτον. Πιστεύομεν ότι ο Θεός θα σ' ανταποδώσει τα καλά τα όποια προσφέρετε. Ευχαριστούμεν και την 'Αρχηγόν Ν. Συμεωνίδου η όποια προσέφερε πολλά εις τους κατοίκους και ίδιως παρέχει Ιατρικήν περίθαλψιν εις τους κατοίκους.

Άνδρέας Παπαλαζάρου
και άλλα πολλά μέλη του «Σπιτιού»

ΤΟ «ΣΠΙΤΙ ΠΑΙΔΙΟΥ» ΚΥΠΡΙΝΟΥ

Η Ποδοσφαιρική όμάς του Σ. Π. Κυπρίνου μετά της 'Αρχηγού Σ. Π. Δος Ξαθοπούλου, ώργάνωσε έκδρομή εις χωρίον Κόμορα όπου και συναντήθηκε μετά της ποδοσφαιρικής όμάδος του χωριού, επίβληθείσα με τέρματα 5 έναντι 0.

Ο Διοικητής Μονάδος
Έλ. Δάλης

ΤΟ «ΣΠΙΤΙ» ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Τα παιδιά του 'Αγίου Γεωργίου εργάζονται άκούραστα για το καλό του «Σπιτιού» τους. Έκαμαν άργαλειούς στο ξυλουργείο. Έκαλλιέργησαν και περιποιούνται τον άγρο του «Σπιτιού». Καθαρίζουν τακτικά τις βρύσες του χωριού. Τα κορίτσια ράβουν φορέματα πτωχών χωρικών. Στον άργαλειό ύφαινον κουρτίνες και τραπεζομάνηλα για το «Σπίτι».

Κ. Κ.

ΤΟ «ΣΠΙΤΙ» ΒΑΤΟΛΑΚΚΟΥ

Το Σπίτι Παιδιού Βατολάκκου σημείωσε έξαιρετική πρόοδο κατά το τελευταίο έξάμηνο. Τα παιδιά μαζί με τον Γεωργοτεχνίτη και με

τών Σπιτιών του Χειμάρρου, Πορρωίων, Άχλαδοχωρίου και Άγγιστρου, για το κύπελλο της μονάδος. Το κύπελλο της μονάδος το κέρδισε το «Σπίτι» Χειμάρρου, νικώντας τα Κάτω Πορρωία με 1—0, το Άγγιστρο με 4—0 και το Άχλαδοχώρι με 5—1. Επίσης με φιλικούς αγώνες νίκησε την 'Ηρόκλεια με 3—0 Σκοτούσα με 3—0, την Τριάδα με 1—0, Ζευγολατιό 6—2 και Καρπερή 3—1.

Ο 'Αρχηγός Ποδοσφαίρου «Σπιτιού» Χειμάρρου
Άριστοτέλης Βασιλειάδης

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΟΣ ΜΙΜΗΣΗ

Προδευτικά και έργατικά τα παιδιά Κωνσταντίας, θέλοντας να αποκτήσουν ραδιόφωνο στο έμμορφο «Σπίτι» τους, ζήτησαν από την Κοινότητα ένα στρίμμα γης, το ώργωσαν και φύτεψαν καπνό.

Κάθε Κυριακή πρωί, αγόρια και κορίτσια, με την 'Αρχηγό και τον Γεωργοτεχνίτη δούλααν στον άγρο τους.

Σήμερα, 14-9-53 τελείωσε η δουλειά του καπνού. Τα παιδιά μέτρησαν πόσα σανδάλια έγινε ο καπνός τους. Τώρα θα περιμένουν τον έμπορο νάρθη για να τον πάρη. Έτσι το «Σπίτι» μας θα αποκτήση το ραδιόφωνο χωρίς να επιδορύνωμε την Μοάδα μας.

Χριστάκης Μπουραχταρίδης

Η ΟΔΟΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗΣ

ΣΤΟ ΧΟΥΜΝΙΚΟ

—Τί γράφει εκεί, παιδί μου; ρωτούν οι γερόντοι ενώ ένα παιδί προσπαθεί να καρφώσει μία ταμπέλα στον τοίχο της εκκλησίας.

—Οδός Βασιλίσσης Φρειδερίκης, άπαντούν με

Ποδοσφαιρίζαι του «Σπ. Παιδιού» Κυπρίνου και Καμάρων

Τα παιδιά του «Σπιτιού» Κάτω Πορρωίων με τους άκρίτες μας, στο Μπέλλες.

χωριό και μπόλιασαν τα άγρια δέντρα. 'Εδιδάχθησαν μαθήματα κηπουρικής και άμπελουργίας και άρχισαν να καλλιεργούν τους κήπους και τα άμπελια έπιστημονικά. Με βάση το χοιροστάσιο του «Σπιτιού» έχουν γίνει διάφορα μαθήματα από τον γεωργοτεχνίτη: πώς να τρέφουν τα χοιρίδια και προπάντων πώς να τα έχουν καθαρά.

Το «Σπίτι του Παιδιού» δέν ύστερεί και σ' έργα κοινωφελή. Τα παιδιά του «Σπιτιού» με ένθουσιασμό και όρεξη για δουλειά μαζί με τον άκούραστο γεωργοτεχνίτη Θεόδωρον Λογαρέ μέτέβησαν στην πλατεία του χωριού, όπου βρίσκεται η βρύση και την καθάρισαν από τις άκαθαρσίες. Έφτιαξαν τον άγυγό κι έτσι τα νερά της βρύσης δέν σταματούν δημιουργούντα τέλματα όπως άλλοτε.

Γιατσούδης Βαΐτας ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΟΥ «ΣΠΙΤΙΟΥ» ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΣ

Τα παιδιά του «Σπιτιού» Κωνσταντίας, που χάρη στο ζήλο του Γεωργοτεχνίτη τους έσημείωσαν έξαιρετική πρόοδο στις γεωργικές εργασίες, του έστειλαν το παρακάτω γράμμα:

«Σεβαστέ μας κύριε Α. Όικον,

Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ δια την αγάπην την όποιαν τρέφετε προς τα μέλη του 'Ιδρύματος. Έάν βεβαίως άπαντες οι Γεωργοτεχνίται και Διευθύντραι έδεικνουν την προσάθειαν την όποιαν δεικνύετε και έσεί, νομίζομεν έμεις οι μικροί μαθηταί ότι το 'Ελληνικόν 'Εθνος βαδίζει δια την καλλιτέρευσιν. Διότι τί δέν προσφέρατε εις το ένταύθα 'Ιδρυμα. Άκόμη και το καλοκαίρι εργάζεσθε με το να καλλιεργήτε καπνόν και άρα-

την καθοδήγηση του άκούραστου Διοικητού της μονάδος κ. Ν. Μαγιόκου, έκτισαν το όρνιθοτροφείο. Τα παιδιά πολύ πρόθυμα παρακολούθησαν την έκκόλαψη των πρώτων νεοσσών. Τα πουλάκια μόλις μεγάλωσαν πουλήθηκαν σ' χαμηλή τιμή στους κατοίκους που ζήτησαν από τον Γεωργοτεχνίτη την έκκόλαψη πεντακοσίων άκόμη αυγών. Τα παιδιά έκτισαν επίσης και χοιροστάσιο, αλλά από πλίθες, γιατί δέν υπήρχε το ποσό που χρειαζόταν για να χτιστή πέτρινο. Έν συνεχεία έγινε η ίσοπέδωση του άθλητικού γηπέδου και ο καθάρισμός της βρύσης.

Στο τμήμα ξυλουργικής του «Σπιτιού» κατασκευάσθησαν ένας άργαλειός, Νορβηγικού τύπου και μία κλωσσομηχανή που έστάλησαν στην Έκθεση Καστοριάς - Θεσσαλονίκης. Κατασκευάσθησαν επίσης τα κουφώματα του όρνιθοτροφείου και άρκετά κουφώματα και γεωργικά εργαλεία των χωρικών.

Και τα κορίτσια του «Σπιτιού» εργάζονται με μεγάλο ζήλο, άν και έχουν άρκετες δουλειές στα χωράφια και τις ελεύθερες ώρες τους με τραούδια ράβουν τα προικία τους. Όλο το χωριό ράβει στην μηχανή του «Σπιτιού».

Το τμήμα ραπτικής εργάζεται άρκετά καλά. Άκούραστες οι κοπέλλες ύφαναν κουρτίνες και τραπεζομάνηλα του «Σπιτιού» που ανέλαβαν να τις κεντήσουν στο μάθημα Οικοκυρικής.

Σ. Μ.

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ «ΣΠΙΤΙΟΥ» ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ

Πριν από καιρό, στο «Σπίτι Παιδιού» Χειμάρρου διεξήχθησαν ποδοσφαιρικοί αγώνες μεταξύ

καμάρι τα άλλα παιδιά, που είναι συγκεντρωμένα εκεί γύρω.

Τα μάτια των γερόντων σακρύζουν και φέρνουν στη σκέψη τους μια γλυκειά μορφή, τη μορφή της αγαπημένης μας Βασιλίσσας.

Τα παιδιά του «Σπιτιού» έδωσαν σήμερα ένα μικρό δείγμα ευγνωμοσύνης προς την Μητέρα Βασιλίσσα, δίνοντας το όνομά της στο δρόμο όπου οδηγεί προς το «Σπίτι του Παιδιού».

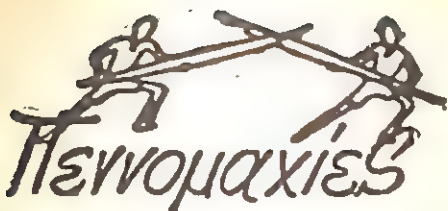
Τα παιδιά του «Σπιτιού» Χούμνικου

ΚΑΤΩ ΠΟΡΡΟ·ΙΑ

Στις 23 Αυγούστου τα αγόρια του «Σπιτιού» έκαναν έκδρομή στην κορυφή «Καλαμπάκας» του Μπέλλες. Λίγα λόγια, μερικά σκέτες και ποιήματα και άρκετα τσιγάρα μά πιδ πολύ η χαρά των παιδιών συγκίνησε τους ήρωικούς μας άκρίτες και τους έδωσε καινούργιο κουράγιο για να φυλάξουν τα σύνορα της πατρίδας μας στις συννεφοσκεπασμένες κορυφές του Μπέλλες. Και οι δύο στρατοί δ' ένας του παλέμου κι' ο άλλος της ειρήνης τελείωσαν την όμορφη αυτή μέρα με τραούδια και χορό.

Το «Σπίτι» μας εγκαινιάζοντας μια καινούργια περίοδο δράσεως έκανε άγιασμό για την εύδοχη του έργου. Παρευρέθησαν οι άρχες του χωριού και πολλοί κάτοικοι που έμειναν ευχαριστημένοι τόσο από τα θερμά λόγια της άκούραστης 'Αρχηγού, όσο κι' από την έπίσκεψη της Έκθεσεως των παιδιών και γενικά απ' όλη την εργασία που γίνεται μέσα στο «Σπίτι» που ίδρυσε η Μητέρα των Παιδιών η Βασιλίσσα Φρειδερίκη.

Θ. ΒΛΑΧΟΣ

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμές 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιών 100 δραχμές ή λέξη).

1777. (70—19) Κε Ἀνδρέα Ἰωαννίδη, ὁ Νίκος Ξανθός συνεχίζει νὰ ἐφαρμόζῃ ἀκόμη τὸ σύστημα Βατράχου; Ἀγριοπεριότερο

1778* Α. Λειβαδιώτη, πότε θὰ βγάλῃς τὸ χακί, βρε παιδί μου; Ἀδελφάκια = κουταδόκια. Τσιάρας = ὁ ἐκπέμπων πομφόλυγας.

Ἀγριο περιότερι

1779. Εἰς συνουσίαν ποιώνῃ: Ὁ αἰδὸς Παλιούρας ἔγκοψε τὸν κόσμον καὶ τὸν πήραν στὰ γιούκα. Τὰ ἴδια ἔπρεπε καὶ ὁ Β. ὁ Μαστροδῆμος.

1780. (70—20) Μετὰ δολιχόμην ἀποσύσας ἀπὸ τὴν στήλη, ἐπανέρχου καὶ γεμῶς ζῶ καὶ δράσθαι. Μούρος Πειρατῆς

1781. Χαιρετῶ ὅσους με ἐχαιρέτησαν: Μ. Ἀγνωστη, Θρακιώτη, Τροβαδούρο κλπ.

Μούρος Πειρατῆς
1782. Ζορό, σὲ χαιρετῶ καὶ χαιρούμαι πού βρίσκεται ἕνας ἀκόμη συμπατριώτης. Ποῖος εἶσαι; Δὲν σὲ θυμάμαι. Μαύρος Πειρατῆς

1783. (70—21) Ζητῶ ἀλληλογραφία με Γενναίους — ἴσως διὰ μέσου τῆς στήλης τούτης. Περιμένω. Θέλωνας

1784. (XX) Ρουμλιώτικο Ἀνδόνι, τυνώνος γνώστης. Βυζαντινῆς Μουσικῆς. Διεύθυνσις (1314). Γράφε. Ἀλληλογραφῶ.

1785. Νίκο Σαλονικιέ, ἀλληλογραφεῖτε; Ὀλυμπιτάκι

1786. Κρίμα! ἡ Εὐλυνπούλα μὰς τῆσκασε, Νίκο Σαλονικιέ γὰρ σπουδές! Ὀλυμπιτάκι

1787. (70—22) Στὸν Α. Ντὰ Βίντσι: Μῆσα στὰ ψώνια τῆς στήλης τὰ μεγάλα — Σιμούν, Βασίλειο Χ καὶ ἄλλα — σὺ δὲ πελάτη τῆς σοφίας — μισοὶδ κοικοῦσι στὸ κεφάλι σου ὑπερνεῖς — Κόθε πεινομαχία σου εἶναι πάντα δὲν ἐνεῖς — θαύμα πὼς δὲν σὲ κλείσανε ἐκὼς στὸ σπουδῆν — θάνατος πὼς ἦσαν ἐστὶν τοσάλλες καὶ Ἀσπὶν — δὲν ἔφτανε πού ἦσαν ἐστὶν τοσάλλες καὶ φάσκας — πῆρε καὶ ἄλλους στὸν λαϊμὸ, στήν... συντροφιά τῆς Πλάκας.

Κουκουναροθερμενός

1788. Στ' Ἀδελφάκια: Βοὲ νιάνισρα τολῆσσε τε ἐμένα νὰ χτυπᾶτε — μὰ μὴ σὰς νοιάξῃ καὶ γονὰ ἔλεος θὰ ζητήσετε. — Τὴν πένητα μου θὰ γλύψετε με τὴν μαρούα σας νλώσσα — θὲ νὰ σὰς μάθω στὰ αὐτὰ πὼς κόθεται ἡ κλώσσα.

Κουκουναροθερμενός

1789. Στὸν Δὸν Ζουάν: Πηλὸ μυστήριον ἐνθρῶπε, εἶναι ἡ πεινομαχία σου (1433) — γι' αὐτὸ λοιπὸν σου ἀποστῶ, ὡ μυστηριώδες ἐν — ἀντὶ νὰ ψῶνῃ κατὰ τὴν πὼ γιὰ τὸ ἀστεία σου — πὶ' δυσφορᾶ ὅταν νὰ στὸ πῇ ὁ στοργηδός... Βρᾶστο!

Κουκουναροθερμενός

1790. (ΕΧΑΠ) Ψηφίζω σκεπασμένον Ἰον: Α. Ντὰ Βίντσι. 2ον: Ψὺν ὁ τῆς Δουδῆς. Σπινουανόν Ἰον: Ἰάκωβον Ψαρρῶν, 2ον: Κώσταν Κουκουναροθερμενός

1791. (XX) Ὁ Σύλλογος «Ἐλικῶν» ποικιλοῦσαι Πανῆλησιον διαγωνισμὸν τετράθλου. Ποικιλοῦσαι ὅλους τοὺς πεινομαχίους καὶ λᾶδον μέρος στὸ δισκωνισμὸν, ἀντιποστίτως τοῦ Σύλλογου εἰς τὸν ὅποιον ἀνήκουν. Τὰ βραβεία εἶναι μεγάλα καὶ θὰ ἀποσταλοῦν χωρὶς καμμιὰ ἐπιδύρνησιν αὐτοῦς «Ἐλικῶν» νικητὰς.

1792. Ὁ Σύλλογός μας πρώτος σὲ κάθε προσπάθεια, ἐξορμᾷ κατὰ τὴν νέαν περίοδον με διαγωνισμούς, διαλέξεις, ἐπισκέψεις σὲ διάφορα ἱδρύματα, ἐκδρομὲς κλπ. Ἡ δρᾶς μας θὰ ἀνακοινοῦται διὰ τοῦ Περιοδικοῦ «Σπίτι» τοῦ Παιδίου καθὼς καὶ δι' ὅλων τῶν καθημερινῶν Ἀθηναίων ἐφημερίδων, καθὼς καὶ τὴν ἐφημερίδων τῆς Κύπρου ὅπου δροῦν παραρτήματά μας, ὥστε νὰ μπορῇ κάθε νέος τῆς πρωτεύουσας καὶ τῆς ἐπαρχίας νὰ λάβῃ μέρος ἀναλόγως τῆς δυνάμεώς του καὶ τοῦ μέρους πού κατοικεῖ στήν δρᾶς μας.

Σύλλογος Νέων «Ἐλικῶν»

1793. Καλοῦμε κάθε νέον νὰ ἐγγραφῇ στὸν Σύλλογόν μας, προσχωρῶντας ἔτι στὴ στρατιὰ τῶν νέων, πού βαδίζει γιὰ τὸν νέο Περνασσό.

«Ἐλικῶν», Σύλλογος Νέων

1794. Γιὰ τοὺς Καλλιτέχνες προκηρύσσεται ὁ μεγάλος δισκωνισμὸς Γραμμῶν! «Ἐλικῶν»

1795. Καλὸ φίλους καὶ ἐνθροῦς νὰ λᾶδον μέρος στὸν μεγάλον διαγωνισμὸν τοῦ τετράθλου πού προκηρύσσει ὁ μοναδικὸς Σύλλογος νέων ὁ «Ἐλικῶν». Οἱ πεινομαχοὶ πρέπει νὰ δώσουν τὸ παράδειγμα σὲ κάθε νέον, πού διψᾷ γιὰ μάθησιν καὶ

γιὰ γόνιμη δρᾶς. Οἱ πεινομαχοὶ πρώτοι πρέπει νὰ δώσουν τὸ παρὸν στὸν μεγάλο μας διαγωνισμό. Βοηθήστε τὸν «Ἐλικῶν» στέλλοντάς μονὴν τῆς συνεργασίας σας γιὰ νὰ ἐκπολυθῇ πιστὰ τὸν δρόμον του. Ἀετιδέας, «Ἐλικῶν»

1796. Ἀγαπητοὶ — ἐς Δάφνη τοῦ Εὐρώτα, Μ. Ποιήτρια, Ντολорές, Ἐξάψαλμο, Σαλονικιέ, Τροβαδούρο, Θ. Ἀθάσπε, Ἰππ. Ἀγ. Μαύρος, Αἰγιάωτη, Τ. Ροδολίνος, Ἰππ. Θεσσαλέ, Γ. Κρητικῶν, Πρ. Τεμπέλη, Ν. Αὐγινέ, Παιδί τῆς Μακεδονίας, Ἰ. Ἐμμ. Ψαρρᾶ, Θ. Σινιτῆ καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι πεινομαχοὶ καὶ συνεργᾶτες τοῦ περιοδικοῦ μας, λάβετε μέρος στὸν μεγάλον μας διαγωνισμό, δινόντας του δύναμιν νὰ περυσιάξῃ πάντα τὸ καλλίτερον. Ἀετιδέας, «Ἐλικῶν»

1797. Ἀντικαιρετῶ, Γ. Κρητικῶν, Ἀετιδέας

1798. (70—33) Ἐνα θερμὸ γειά στὴν Ἐδουασιπούλα καὶ Τσιγγανοπούλα. Ἀλληλογραφεῖτε; Μείγας Ἀλέξανδρος

1799. Θᾶνε Ἀθᾶντε, εἰμὶ σύμμαχός σου. Περιμένω γράμμα σου. Ἐδουασιπούλα, γιατί ἔχεις χαθῇ τώρα τελευταία; Μείγας Ἀλέξανδρος

1800. (70—34) Χαιρετῶ ὅλους τοὺς μαθητὰς. Καλὴ πρόδο. Γειά, ἀγαπητοὶ Λαμινῶτες. Ἐλάτε, ἀλληλογραφεῖτε; Γενναῖο Ρουμελιωτῶντο

1801. (70—35) Γράφω, Ρ. Ἀνδόνι. Ἀντικαιρετῶ Πρασινοῦ Ραχούλα. Ὅχι καὶ συγχαρητήρια, Τσιγγανοπούλα (1613). Ὡς τότε θὰ πάθης τοδογλωσσόστραμπούλιγμα κατημουλὴ Σελῆν ἦρσα. Χαιρετῶ Λούνα Παρκ, Σαρλᾶ. Τροβαδούρος

1802. Σιμούν: Θάθελα νάμουν κασιτίβελος νὰ σ' ἔκανα ἀρκούδα! Ἀντικαιρετῶ καλὴ μου Τσιγγανοπούλα καὶ σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ τραγουδάκι (1549). Τροβαδούρος

1803. Γλυκεῖα Μαντόνα, θερμὸς ἀντικαιρετῶ. Χαιρετῶ Ὀμορφὴ Νεράϊδα. ἔξερετε ἐξορμᾶτε 1610; Πού τὴν μάθετε; Μήπως ὅταν παίζετε τὰ στρατιωτικά; Χαιρετῶ: Πεισματάραι, Ἀναπλιωτοῦλας, Φροῦλᾶν Χ. Τροβαδούρος

1804. (XX) Σουλτανικὸν Διάταγμα ὑπ' ἀριθ. 2: Κατόπιν ἡμετέρας ἀποφάσεως ἐγκρίνεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1556 ἀγγελία τοῦ ταπεινοῦ μου ὑπὸ ἡκού Σπαγγαραμῆνου, ἡ ἀναφερομένη εἰς τὰ ἀνοῦσαι ψευδῶνυμα. Ἐπίσης δ' ἀτσάσω νὰ τεθῶν παρᾶστο ὑπὸ ψυχιατρικὴν ἐπιτήρησιν οἱ: Πάνθηρ καὶ Τροβαδούρος (1569).

Σατανᾶς, Σουλτάνος Πεινομαχίων

1805. Προκομμένε Τεμπέλη (1584) μάζεψε τὰ λουριά σου καὶ στρίβε. Λάκη Μιχαηλίδη (1515) καλὲ ὄντες. Σατανᾶς

1806. (70—36) Προσχωρῶ εἰς τὸν νεοδρυθέντα σύλλογον «Ροδαυῆ» Καρδίτης, μετὰ τὸ ὑπερυρὸ μέλλον. Ἀδραῖμ Λίνγκολν

1807. Προσεχῶς. Ἀναμείνεται ἐκπλήξεις. Λίνγκολν (Ὁ ἐλευθερωτὴς σκλάβων)

1808. (Ο—ΜΣΤ) Τῆς στήλης τὰ παράξενα. Ὁ Τρικαλινιὸς εἶναι Καρδίσιωτης. Ρ. Κατσάνος

1809. Λούνα Παρκ, ἀλληλογραφεῖς; Ἀπάντησε. Ρολάνδος Κ.

1810. (71—37) Γειά, Πεινομαχοῦκοι! Ἡμερὰ στὸ Περιοδικό! Ἀγριοπεριότερο, εἰμαστε συγγενεῖς! Ἐν δρᾶς! Φοῖβε, ἐπίσης. Περιμένω γράμμα σας συντόμως. Γράψατε: Ἀρίστος Σουλκιδῆς, Βασίλ. Γεωργίου 73, Νεάπολις — Θεσσαλονίκη.

1811. (Ε.Δ.Ε.) Προσσχῇ, ἀπώλεσθ τὸ... πνεῦμα τῆς Ζηλιάρας. Πάλεται πάγος εἰς τὸ Πρατήριον τοῦ Α. Ν. Βίντσι. Ἀπώλεσθ σκυλίσσα σὲ περικύα ἀκούουσα στὸ ὄνομα... Ντολорές. Ὁ εὐρὸν ἀμειφθῆσεται. (Συνεχίζονται).

Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς
1812. Βίντσι, μοῦ εἶπες ἀρκετὰ — καὶ με χτυπᾶς στὸ μάτι, — τὸ πνεῦμα σου ὅπως φαίνεται — δὲν περιέχει ὁλῆτι. Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1813. (71—38) Ἰππότη τῆς Ζούγκλας, εὐχαριστῶ θερμῶς. Βαρώνος Χ

1814. Μυστηριώδης Ἀγνώστη: Στραβὸς δὲν ΕΙΣΑΙ ἀλλὰ ἀπὸ σύγχισιν. Τρίπλεξ ὁ ἀόρατος

1815. Εὐχαριστῶ θερμῶς τὸ Σαρλᾶ γιὰ τὸν χαιρετισμόν. Βαρώνος Χ

1816. Σαρλέ, ἀλληλογραφεῖτε; Γράψε πρώτος. Βαρώνος Χ (Β. Σ.)

1817. Φροῦλᾶν Χ, σ' εὐχαριστῶ. Ἀλληλογραφεῖτε; Γράφε: Βίκτωρας Σαμπᾶ, ἔμπροσθεν (κατὼς Δημαρχίας), Ἀρτα. Βαρώνος Χ

1818. Εὐχομαι με ὅλην μου τὴν καρδίαν στὸν ἀγαπητὸ μου φίλον Βίκτωρα Σαμπᾶ, χρονὴ πολλά. Ἀγρίμι τῆς Πάμπας

1819. (71—39) Πεινομαχοὶ! Πρέπει νὰ τὰ πάρουμε ἀπόφαση ὅτι αὐτὰ πού γράφουμε πρέπει νὰ εἶναι μέσα στὸ πλᾶισιόν τοῦ καλῶς ἐννοουμένου πειράγματος. Ροῦμ. Ἀνδόνι

1820. Πεινομαχοὶ! Ὅσοι ἀγαποῦμε τὸ Περιοδικό μας ἂς μὴν ἀνεχθῶμε μερικὸς νὰ κάνουν τὴν στήλην μας παγοπαλιν, ἐπειδὴ ἔχουν τὸ ταλῆντο νὰ γράφουν σχολιασμούς. Ροῦμ. Ἀνδόνι

1821. Ὅλοι οἱ προσευκτικοὶ μετὰ τὸ μέρος μου

γιὰ τὴν πραγματικὴ ἀναγέννησιν τῆς Πεινομαχοστήλης!

1822. Πολλὰ εὐχαριστῶ, Τσιγγανοπούλα. Σοῦ ἔγραψα μέσῳ Περιοδικοῦ. Ροῦμ. Ἀνδόνι

1823. Πεινομαχοὶ! Μὴν ξεχνᾶτε τὸ μουσικὸν διαγωνισμό. Ἡ προεδρία λήγει τὴν 1η Νοεμβρίου. Ροῦμ. Ἀνδόνι

1824. (70—40) Στὸς Πάνθηρα — Τροβαδούρο: (1569) Φίλοι μου πολὺ φοβοῦμαι πὼς θάχετε τὰ παθήματα τῶν περσινῶν αὐτοκρατόρων τῆς Πάρλας. Γι' αὐτὸ σας στέλνω προκαταβολικῶς συλλυπητήρια. Κατσάνο ὁ Ρολάνδος

1824α. Προσσχῇ! Προσσχῇ! Ὁ Ἰππότης Κατσάνος ὁ Ρολάνδος προσχωρεῖ στὸν νεοδρυθέντα σύλλογον Καρδίτης «Ροδαυῆ». Ρολάνδος Κ.

1825. Προσεχῶς προκηρύσσω διαγωνισμόν. Ρ. Κατσάνος (δ... Θεσσαλός)

1826. (70—41) Καρδίσιωτικὴ τραγούδια: Ὁ Τ. Ροδολίνος τραγουδεῖ τό: Ὁ Ἰππότης ὁ Θεσσαλός ὄνειρο ἔχει πλάσει — πού ὁ Θεὸς νὰ τὸν κᾶψῃ — τ' ἄστα γιὰ νὰ φτάσῃ... Μὰ κατὰ τὴν πτῆσιν ἐλῶσαν τὰ φτερά του. — Καὶ εὐρέθῃ ἀθελὰ του — με σπασμένο τὸ κεφάλι — στὴν Καρδίτσα μας καὶ πάλι. Ὁ δὲ Κοκοβιὸς τραγουδεῖ τό: Ὁ Πάνθηρ εἶναι στὴς κακὲς του — γιατί ἰδρῶθῃ ὁ «Ροδαυῆ» — καὶ τὸ στομαχὶ του ἀφρίζει! — Πῶ! πῶ! πῶ! κατὰ ἀφροῖ!

Τρικαλινιὸς (ὁ Καρδίσιωτης)

1827. Πυρσὲ (1562—3), μάθε νὰ γράφῃς, παιδί μου τίποτα τὸ καλὸ κι' ἄσε τίς σχολιασμούς! Κατσάλαδες; Τρικαλινιὸς

1828. Φαντομά (1581), εὐχαριστῶ! Θεσσαλέ, ἢ ἂν θές, ἔλατε, φυλάξου ἀπὸ τὸν... Τρικαλινιὸς

1829. Μ. Ἀγνωστη, Α. Χαβανέζα, Τρεῖς Σωματοφύλακες, Μ. Ἡρώα, τί θὰ λέγατε γιὰ ἀλληλογραφία; Τρικαλινιὸς

1830. (70—42) Πρωτομπαίνοντας στὸ δελανθιστο καὶ μυρμένο κηπάκι τῶν πεινομαχιῶν, θερμὸς χαιρετῶ ὅλους καὶ ἰδιαίτερως Γλυκεῖα Σπανιόλα, Τσιγγανοπούλα, Ριν-τίν-τίν, Θαλασσοπόρο καὶ Ντολорές. Σπινθηροδόλα

1831. Τροβαδούρε, σὲ γνωρίζω προσωπικῶς καθὼς καὶ ἐμένα Γλυκεῖα Σπανιόλα. Λοιπὸν προσσχῇ! Σπινθηροδόλα

1832. Γλυκοσπανιόλα, νὰ περιμένω ἕνα γραμματάκι σου; Καὶ ἀπὸ σέ, Θαλασσοπόρο, δυὸ λογάκια σου; (Μέσω περιοδικοῦ); Σπινθηροδόλα

1833. (70—43) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίησιν, χαιρετῶ ὅλους — ἐς καὶ ὑπόσχομαι δρᾶς. Σοῦζη

1834. Ντολорές, Πινόκιο, Ἐ. Ἐλπίδα, Α. Ἐλ-ληνίδα, Τροβαδούρε, ἕνα γειά. Αἰγιάωτη, καλὰ τὰ σκίτσα σου στὸ τεῦχος 92 ἀλλὰ τὰ... Τσιγγανοπούλα, ἀντιγραφῇ. Σοῦζη

1835. Μάικα, μήπως ἦσαν καὶ στὸ «Ἐλληνοπούλο»; Ἄν εἶναι ἔτσι γνωρίζομαι. Σοῦζη

1836. (70—41) Μποῦμ! πάλι. Ἐκπλήξη. Κάτι πού δὲν περιμένατε. Ἡ μεγαλύτερη συμπαχία πού τὰ παράξῃ τὰ πάντα. Πεινομαχοί, παιδιὰ τῆς Π. Α.Δ.Θ., τὸ καλὸ πού σας θέλουμε σταματήστε νὰ μιλάτε γιὰ μᾶς. Παδουαδῆς — Γενναῖος

1837. Συνέχεια ἐκπλήξεις! Βρε Μ. Βασιλάκη — πάρε μιά μαγκούρα — καὶ κτύπησε σὰ φανταράκι — ὅσον σὲ λὲν κομπούρα! Μητάκο: Τ' ὄνομα ἀπ' τὴ μύτη — τῶς εἶπε: πάρε — πού μοιάζει τὸν Ψηλορείτη — κι' ἔχει χάρη! (συνεχίζονται). Γενναῖος — Παδουαδῆς

1838. Χρ... καρ., Κον... μπουλοῦκε, Γκ... καντηλοναφτή, Σμαρ... μυγοκάφτη, Τσ... ψιφίνα, Μουχλοῦλη μου χλιασμένη, ὅλοι τὸ νου σας! Παδουαδῆς — Γενναῖος

1839. Γειά χαρά σου Λειβαδιώτη — γειά Θεανῆ — μετὰ τὸ πῶς τὸ καζάνι; — Πρόσεχε γιατί θὰ μπλέξῃς ἀσχημα — μετὰ τὸ σοφὸ Παδουαδῆ —

Γενναῖος — Παδουαδῆς (ἀκλόνητην συμπαχίαν)

1840. Εἰμαστε ἀσπονδοὶ ἐχθροὶ τῶν τρελλῶν πεινομαχῶν. Θὰ κτυπήσουμε τὴν βλακείαν καὶ τὴν μέγα τετραστάχην τῶν Π. Τεμπέλη, Ριν-τίν-τίν, κλπ. πού δὲν ξέρουν νὰ γράφουν τίποτε ἄλλο ἀπὸ αὐτοὺς θὰ τακίσουν καὶ... κρινώμεν! Ἐ! Παδουαδῆς — Γενναῖος

1841. (70—46) Χαιρετῶ ἐγκαρδῶς Ντολорές, Ἐξάψαλμον, Α. Ντὰ Βίντσι. Φοῖβος

1842. Κινηματογράφος. Ἔργα Α' προβολῆς: Ν. Σαλονικιὸς = Φραγκεστάιν. Τσιάρας Κ. = Τσαλαπετεινός. Κάρκος Κ. = ἀμπλακμπλάς. Γκούμας Ε. = Κατέβα νὰ φάμε. Ζάχος Γ. = ὁ ἀνθρώπος βουνό. Καρράς Β. = Σπαγγαραμῆνος. Κατσαντώνης = ὁ ἄντρας. Β. προβολῆς: Ἀργυρίου Α. = Σαλιάρης. Παλιωτῆρας Α. = ὁ λέγων ὀλίγα. Τσιραγιάννης — Χριστιανός = Χονδρός — Λιγνός. Μαστροδῆμος Β. = Νεοσύλλεκτος στρατιώτης. Μπουμπουτίνης ΑΒ. = Δραπέτης τοῦ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'ΑΠΑΝΤΑ':

• Δεν υπάρχει αμφιβολία, ΚΩΣ-ΠΑΠ ότι ο συγγραφέας του μυθιστορήματος της απογευματινής εφημερίδας που μου λές, λεηλατεί την Πηνελόπη Δέλτα. 'Ισως οι κληρονόμοι της μεγάλης 'Ελληνίδος συγγραφέως δεν πήραν χαμπάρι την κλοπή αυτή της πνευματικής ιδιοκτησίας.

• Σ' ευχαριστώ ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΡΤΙΚΙΩΤΗ για τα καλά σου λόγια. 'Η έξιμήνη συνδρομή για τους άπορους είναι 10.000 δραχμές.

• Με μεγάλη μου χαρά ΚΩΝ. ΔΙΑΚΟΜΑΝΩΛΗ πληροφόρησα από το γράμμα σου για την ίδρυση του συλλόγου. Συμμερίζομαι τις απόψεις σου και σ'ας συγχαίρω για την ανάλυση της δράσεως. Σ'ας εύχομαι καλή επιτυχία.

• Διάβασα με προσοχή το γράμμα σου Ν. ΗΛΙΑ και χάρηκα ιδιαίτερα που επληροφόρησα την επιτυχία των κατασκευών σου, των καθηγητικών σχολείων που ιδρύθηκαν από τον Σεβασμιότατον Μητροπολίτη σου της Σιατίστης. Νομίζω ότι καλλίτερα θα είναι να μη επανέλθουμε στο ζήτημα που μου γράφεις. Είναι το καλλίτερο και το χριστιανικότερο να το ξεχάσουμε.

• Σ' ευχαριστώ που με θυμήθηκες ΖΗΝΩΝ ΣΓΟΥΡΑΚΗ και χάρηκα που πέρασε τόσο καλά στις κατασκευές σου. Την ίδρυση του συλλόγου σου την εύχομαι.

• ΒΙΚΤΟΡΑ ΣΑΜΠΑ, πιστεύω πως το καλλίτερο που έχουμε να κάμουμε είναι να μην επανέλθουμε στο ζήτημα. Ξέρεις και συ πως εύκολα γίνονται οι παρεξηγήσεις, και στις περιστάσεις αυτές η 'σιωπή είναι χρυσάφι'. Σκίτσα έχω πολλά ακόμα από τυπογραφείο και αρκετά στα χέρια μου.

• Συνέστησα και στο ΛΑΜΠΡΟ ΝΤΟΤΣΙΑ, ομοιάω τώρα και σε σένα και σε όλους σας ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΚΩΝ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ: όμοια, φιλικές και αδελφικές σχέσεις και συνεργασία. Αφήστε τα πατροπαράδοτα έλαττώματα των καυγών και των διαιρέσεων. 'Εσείς, η νέα γενιά, να δείχθετε ανώτεροι από εκείνους που πέρασαν, που με τις διχονοίες τους χώρισαν τον τόπο. 'Αξιώ από όλους σας να δώσετε τα χέρια!

• Μα γιατί μου τα στέλνεις τα γραμματόσημα αυτά Κ. ΚΑΛΦΙΩΤΗ; Νά τα κάμω τί; Δεν μου ξηγιάς. Περιμένω απάντησή σου!

• 'Ηλθες, λοιπόν, ΔΗΜΗΤΡΗ ΓΚΙΖΑΝΗ, στην Αθήνα και δεν πέρασες από δώ;

• Κράτησα υπό σημείωση όσα μου γράφετε για το σύλλογο «Χαρουυγή», ΡΟΛΑΝΔΟ ΚΑΤΣΑΝΟ-ΑΒΡΑΑΜ ΛΙΝΚΟΛΝ. 'Η γνώμη μου είναι να συνηνοθητέ.

• Ν. ΜΠΑΝΑ: Πωλείται εις όλα τα βιβλιοπωλεία η «'Ηρώς της 'Ελληνικής 'Επαναστάσεως». Δεν την έχουν στη Χίο;

• ΜΙΧ. ΠΑΝ. ΚΟΙΛΑΡΑ: Δεν βγήκαν ακόμα τα αποτελέσματα του διαγωνισμού «Σ'ας άρσους».

• ΛΟΥΛΑ ΓΙΑΝΝΙΑ: Δεν τον προκήρυξα εγώ το Διαγωνισμό.

• Τα ίδια λέγω και για σένα ΛΙΤΣΑ ΚΑΛΑΪΝΤΖΗ.

• ΙΩΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΕ: Σ' ευχαριστώ θερμά για τα καλά σου λόγια. 'Η Μεταλλική δραχμή δεν έχει σταθερά τιμή. Για κάθε θέμα όρίζεται και η τιμή της. Π.χ. Για τα Δικαστήρια είναι, νομίζω, 150 δραχμές. Στο Τελωνείο σχεδόν κάθε κατηγορία εμπορεύματος έχει και ιδιαίτερη τιμή μεταλλικής δραχμής.

• 'ΟΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΠΟΖΑΪΤΗΣ μου κατήγγειλλε ότι όλα σχεδόν τα «Για να γελάτε» που δημοσιεύθηκαν στα διάφορα φύλλα, είναι αντιγραφές. Λυπάμαι πολύ!

• 'Ελαβα υπό σημείωση ΒΑΣ. ΣΙΦΝΙΩΤΗ τα όσα μου γράφεις για τους δύο συλλόγους. Συνεργασθήτε!

• Με χαρά μου πήρα γράμμα σου ΙΩΑΝΝΗ Ι. ΑΜΟΙΡΙΔΗ.

χαιρετώ και ζητώ την συμμαχία σας.

Πυρρός της Δόξης

1902. 'Αγαπητά 'Αδελφάκια τί γίνεται θα συνεργαστούμε;

Πυρρός της Δόξης

1903. Για χαρά σου αγαπητέ Χάρη Τσιπότη.

Με ξέρεις, έτσι δεν είναι; Πυρρός της Δόξης

1904 (70—104). Καλώς ήλθες 'Ανδρέο Κρητικόπουλο, τί θα έλεγες για δυο λογάκια; 'Εάν ναι, γράψε μέσω του περιοδικού.

Γ. Κρητικόπουλο

1905. Τί σχολασμός λές όμορφη Νεράϊδα στην 1559, δεν το ξέρεις ότι τον Σαλονίκη δεν τον γκρεμίζει κανείς διότι τον υποστηρίζει το

Γ. Κρητικόπουλο

• Περιμένω τη δράση σου ΚΩΣΤΗ ΦΩΤΕΙΝΕ. Δοκίμαζω ιδιαίτερη ικανοποίηση όταν παίρνω τις αγαπημένες αυτές επιστολές των φίλων μου.

• Σ' ευχαριστώ ΠΙΠΗ ΚΑΡΕΛΛΑ για τα καλά σου λόγια.

• Με ευχαρίστηση σ'εδεχόμεθα στην κίνησή μας ΖΩΗ ΔΗΜ. ΚΟΡΜΠΑΚΗ.

• Θα διορθωθεί ΛΕΩΝΙΔΑ ΚΟΝΤΟΝΑΣΗ.

• Διαβάζω πάντα με ευχαρίστηση τις συνεργασίες σου ΑΘ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ. Είμαι εύτυχης που έχω ένα τόσο άφρωσιμένο φίλο.

• Πολύ καλά ΝΙΚΟ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗ. Πιστεύω πως έτσι είναι το ζήτημα του λεξιγρίου.

• Θα διορθωθούν όλα ΑΣΤΕΡΙΕ ΧΑΤΖΟΥΔΑΪ. Σ' ευχαριστώ για τις παρατηρήσεις σου.

• Διάβασα τις συστάσεις σου, φίλε μου Ι. ΒΟΥΚΕΛΑΤΕ και τις αποφάσεις σου.

• Σε συγχαίρω, φίλε μου ΚΩΝ. ΚΟΣΜΑ για τα καλά σου λόγια.

• 'Επιμένω πάντα ΛΑΜΠΡΟ ΝΤΟΤΣΙΑ στη γνώμη της συνεργασίας, της συμφιλίωσης. Τι θέλετε τους καυγούς; Αυτό ποτέ δεν οδηγούν στο καλό!

• ΧΡΥΣΑΕΤΕ: Σε χρώσα με 2000 δρχ. για το φυδώνυμο σου.

• ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΩΝΟ: Πρέπει να κάμεις τη σχετική προκήρυξη σου στις 'Αγγελίες (Πεννομαχίες).

• ΑΘ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ: Τί να σου πω κι' εγώ. Παρακολούθησε τη δράση των Συλλόγων και γράφω όπου νομίζεις καλλίτερα.

ΜΑΡΚΟ ΜΕΣΚΟ: Τί να σου πω, φίλε μου: 'Εγώ απαντώ εις όλα τα γράμματα που παίρνω. 'Αν χάνονται στα ταχυδρομεία τί θέλεις να κάμω; Τί χρωστάς; 'Εσύ πρέπει να το ξέρεις καλλίτερα από μένα!

• Σε ευχαριστώ ΠΑΝΟ ΜΑΘΙΩΤΗ για το τόσο ευγενικό γράμμα σου. 'Όσο για το ζήτημα της τιμής των λογοτεχνικών περιοδικών έχεις απόλυτο δικιο. Μα τί θέλεις να γίνω; Και με τίς τιμές αυτές ζημιές έχουν!

• Σε ευχαριστώ ΘΑΝΟ ΠΑΣΧΟ για τα καλά σου λόγια.

• Τί να σου πω, ΔΙΑΒΑΘΗ Κ. Κ.; Περιμένετε εκπλήξεις για τους αντιγραφείς.

• ΜΕΓΑΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ: Εις το Κέντρον 'Εκπαιδεύσεως Τεχνιτών Στρατού (και όχι Κ.Υ.Ε.Τ.) γίνηκε διαγωνισμός για την κατάταξη 150 έθελοντών τεχνιτών στις 12 'Οκτωβρίου. Εις τους διαγωνισμούς αυτούς παρόν να μετέσχουν ιδιώται που έξεπληρώσαν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ή διατελούν νομίμως εκτός του στρατεύματος. Γραμματικές γνώσεις: 'Ενδεικτικόν Γ' τάξεως όκτατάξιον Γυμνασίου και πρακτικές τεχνικές γνώσεις. 'Εστίς όμως δεν μπορείτε να μετράτε στο διαγωνισμό αυτόν γιατί έχει ήδη παρέλθει η ταχθείσα προθεσμία και ακόμη επειδή δεν έχετε εκπληρώσει τις στρατιωτικές σας υποχρεώσεις.

• ΑΝΔΡΕΙΟ ΚΡΗΤΙΚΟΠΟΥΛΟ: Σε χρώσα με το αντίτιμο των πεννομαχιών.

• ΑΙΓΑΙΩΤΗ: Σε χρώνω 5000 για τις πεννομαχίες σου. Την μία την παρέλειψα. Δεν μπορούσα να διορθώσω το «κάτι σκύλοι» ούτε το «άπασιςια μυρίζεις» κλπ.

• Ευχαριστώ, ΕΙΡΗΝΗ ΠΑΠΑΤΣΑΡΟΥΧΑ, για τα τόσο καλά σου λόγια.

• Νομίζω ΘΕΟΔ. ΣΩΝΙΤΗ πως σημείωσε ότι τρέφεις ιδιαίτερη εκτίμηση στα ποιήματα του Γιάννη Σελλούντου. Συμβαίνει να τρέφω κι' εγώ τα ίδια αισθήματα. Την εφημερίδα θα στην στείλω.

• 'Όποτε λοιπόν και ο παπούς σου ΔΗΜ. Γ. ΜΕΡΙΑΝΕ, διαβάζει το περιοδικό;

• Φώτη ΚΟΜΠΟΡΟΖΟ: Για τα τεύχη σε παρακαλώ να μου ξαναγράψης.

• Χαίρω ιδιαίτερος Ε. ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΕ που παραδέχτηκες τη γνώμη μου.

• Ευχαριστώ ΕΜΜ. ΦΑΜΕΛΙΑΔΗ. Πήρα την όφειλήν σου.

• Βέβαια ΦΩΤΗ ΚΟΜΠΟΡΟΖΟ. Και η ποίηση ύφισταται εξελίξεις. 'Αν υποθέτω ότι ο 'Όμηρος βρισκόταν στην εποχή μας, δεν θα έγραφε την 'Οδύσσεια. Και ο Βηλλοράς και ο Χριστόπουλος και ο Βιζυρβός, αν ζούσαν σήμερα θα έγραφαν ποιήματα άλλα από εκείνα που έγραφαν. Και η ποίηση, και η γλώσσα, και οι τεχνотροπίες εξελίσσονται.

• ΛΑΜΠΡΟ ΧΑΛΜΟΥΚΗ: Χαίρω πολύ που έλαβα γράμμα σου. Σού εύχομαι καλή επιτυχία.

• Ευχαριστώ Γ. ΜΠΟΤΗ.

• Σ'ας συγχαίρω, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ για την ίδρυση του Συλλόγου σας.

• Σε ευχαριστώ για τα καλά σου λόγια ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΚΟΝΤΟΥΛΑΚΗ.

• ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΨΑΛΗ: Σ'ας έχω πη τη γνώμη μου για το σύλλογο. Θέλω συνεργασία και όχι μαλώματα.

• Πήρα τις αλληλικές πληροφορίες που έστ'αλυσαν από τους φίλους μου: 'Α'Ολυμπιόνικα' και 'Α'Αδα. Τσομίδης, Δημ. Ράπτη, Ψύν ο της Δρύος, 'Αθ. Γραμματική, Σάββα Πουλιά, Α. Ν., Βασιλείου Μπακατσή, Φοίβου 'Ιωλυσού, Ι. Τσουτσουλιάνη, Χρ. Κίτσιου, 'Ελευθερίου Θεοδώρου, Θεοδ. Τσιχαλίδη (τα άλλα γραμμένα στο ίδιο χαρτί δεν ελήφθησαν υπό όψη), Χ. Π., Φώτη Ε. Γουλιμή.

• Πήρα τις επιταγές των φίλων μου: Μεκαρόνη, Βονή, Βασίλ. Ρουσάκη, Νίτσα Πασαού, Δημ. Κοσμίδη, Σχολ. 'Εφορείας Δημοτικού Σχολείου 'Εδέσσης, Δημ. Σχολ. Κουμαριάς, 'Αθανασίου Σταμφή, 'Ιωάννη 'Αντουσμή, Θεοδ. Μαυρίδη, Κ. Ζαρή, Στεφ. Μπίμπας, Α. Δημ. Σχολείου Γαλατίστης, Σχολ. 'Εφορ. Ροδικήτων, 'Αλεξ. Ζαφειριάδης, Σχολ. 'Εφορείας Δημ. Σχολείου Χρυσόκαστρου, Δημ. Σχολείου Περιστασέως Περίας, 'Ιωάννη Μαυρίδη, Δημ. Σχολείου Μεσοχωρίου.

• Πήρα τις «Σταδιοκραλίες» των φίλων μου: Γλυκείας Μαντόνας, Κων. Ι. Χατζή, Νικόλαου 'Ηλίου, Δημητρίου Αρτικιώτη, Δημ. Λαζινού, Δ. Γκιζάνη, 'Αθ. Γραμματική, Χρ. Ζαμπάκου, 'Ιωάννη Νασούλα, Κων. Κοσμά, Γ. Φωτιάδη, Γεωργίου Παπαδοπούλου, Κων. Γίτσα, 'Αθ. Γραμματική, Νικ. Σηφάκη, 'Ιωάννη Λιόντου, 'Ελευθερίου Θεοδώρου, Σαράντη 'Ανδρεοπούλου, Κλεάνθη Δροσίνη, Γεωργίου Αρμυονίτη, Γεωργίου Παραπεγκίδη, Κ. Δεμερτζίδη.

• Πήρα τα σκίτσα των φίλων μου: Σαλονικίου (καλά), Ρολάνδου Κατσάνου (Έτσι κι' έτσι), Δημ. Ράπτη (καλούτσικο), Θεοδ. Σιδηροπούλου (Έτσι κι' έτσι), Γιάννη Παν. Βουκελάτου (καλούτσικο), 'Αθ. Παπαθανασοπούλου (καλούτσικο), Μ. Μέσκου (καλά), Αιγαίωτη (καλά), Π. Πουρνάρα (καλά), Πάνου Μαθιώτη (καλά), Φουλίδη (καλά), Νικόλαου Σηφάκη (όχι καλό), Σιμούν (καλά), Τάκη Ροδολίνου (πρόσθετε τη γραμμή σου!), Παν. Καψάλη (τό ίδιο), Λεωνόδου Ντά Βίντσι (πολύ καλό), Ζαχ. Σημαντήρα (καλή ως αντιγραφή), Δ. Οικονόμου (πολύ καλά), Γιάννη Βουκελάτου (καλούτσικο).

• Πήρα τις συνεργασίες των φίλων μου: Κώστα Χρ. Μπισρινάκη, Πασχάλη Γκουνιτάκα, Κ. Προσκυνητή, Κων. Ι. Χατζή, Στεφ. Δερβενάγα, Κουκουναροδρεμμένου, Δημ. Παναγιωτίδη, Λεωνίδα Γκοτσόροστο, Κ. Ι. Χατζή, Γιώργη Τσάλιου, Ψύν της Δρύος, Παύλου Κατέλη, Θεοδ. Σιδηροπούλου, Στυλ. Παύλου Τσιόκα, 'Αχιλλέα Βασιλιάτη, 'Ιωάννη Παν. Γεωργιοπούλου, 'Ηλ. Αρμαρίδη, Κωστή Φωτεινό, Κώστα Φασούλη, Ζώη Δημ. Κορμπάκη, Μίμη Ροδή, Γεωργίου Ζαχού, Λεωνίδα Κοντανάση, 'Αλεξ. Μπακατσή (το έγγραφο σωστά αυτή τη φορά; Σε παρακαλώ να μου ξαναγράψης καθαρά το όνομά σου), Χρ. Ζαμπάκου, Ναπ. Σαΐνη, Στ. Τσιμή, Τιμήν Δωρή, 'Ιωάννη Νασούλη, Γιάννη Π. Βουκελάτου, Γλυκείας Μαντόνας, 'Αθ. Παπαμόνου, Ι. Φ. Χατζοπούλου, Θεοδόση Μοσχοπούλου, Βασ. Σ. 'Αγγελοπούλου, Θάνου Πάσχου, 'Αρχιπεννομάχου, Πάνου Μαθιώτη, Πέτρου Εγγενικού, Παν. Σ. Πουρνάρα, Δ. Βαϊτσάκη, Πέπης Καρέλλα, Κων. Φουλίδη, Θ. Σωνίτη, 'Ελένης Μαυροματίδου, Δημ. Φέτα, Βασ. 'Ιωσηφίδη, Δημητρίου Γ. Μερριάνου, Βασιλικής Τσιροπούλου, Βασιλικής Ρώνη, Θεοπίστης Καρακοουρίδου, 'Ανδρομάχης 'Ηλιάδου, 'Ολγας Μητροσταύου, Φώτη Κομπορόζου, Παναγιώτη Καψάλη, Ι. Φ. Χατζοπούλου, Τάκη Ροδολίνου, Χρήστου Μαυραρίδου, Δ. Παναγιωτίδη, Θαν. Δημ. Παλιούρα, Κλεάνθη Δροσίνη, Θεοδ. Γ. Πετράτου.

• Πήρα τα «Για να γελάτε» των: Γλυκείας Μαντόνας και Πασχάλη Γκουνιτάκα, Δημ. Λαζινού και Ψύν της Δρύος, Κ. Φασούλη, Δημ. Γραμματική, Γλυκείας Μαντόνας, Βασιλείου Μπακατσή, Κ. Κ., Βασ. Μπακατσή, Φώτη Γουλιμή, Βασιλικής Τσιροπούλου, Κλεάνθη Δροσίνη.

• Πήρα και διαδίδω εις την Δικεπεραιώση τις επιστολές των φίλων μου: Ευαγγέλου Ζαρκωφιά (Α), Ευριπίδη Τσάτσα (στέλνεις τις συνεργασίες σου στο Περιοδικό και όχι στον υπεύθυνο του τυπογραφείου. 'Ετσι δεν θα δημιουργήματα δεν ελήφθησαν), Δημ. Ψυχουγιού (* εύχαλεσίου, Δημ. Κοσμίδη, Μίν. 'Ανδρουλάκη (*), Δημ. Πατρένη (*), Νικ. Κιοσσέ (άκριβώς ή έλκνίδα και Γεωργίου Μανταλά, Θωμά 'Αντωνιάδη (*), Νικόλαου Λιούμη, 'Ιωάννη Στεργίου Μόσχου (*), Βασ. Εύαγ. Ρουσάκη, Εύδοξιας Κιαχίδου (*), 'Αδαμ. Τσομίδη (*), Κων. Τσομιογιελή, 'Αν. Οικονόμου (* εύχαριστώ θερμά), Ευστ. Καρκαλέα (*), Εύθυμιο Τσιόμη (*), 'Α. ναστάσιος Τσαγιλάτου, Παν. Καλαϊτίδης, Β. Συγγέλα, Γεωργίου Λαμπρού, Γεωργίου Σταυροπούλου, Πέτρου Μαριότου (χάρηκα πολύ που πήρα γράμμα σου. Είχα μάθει για σ'ας και τη διάσωσή σου από τους σεισμούς), Χρ. Πλακίτη, 'Αθ. Γραμματική, Κων. Φασούλη (* εύχαριστώ), Κων. Μητσοπούλου (*), Σάββα Πουλιά (* εύχαριστώ θερμά), Γεωργίου Μοσχάκη, Θωμά Σαμάρα (*), Πέτρου Μπαλμάνου (*), Νίκου Σαμάρα (*), περί 'Αμερικού Βοστανίου είναι σωστά όπως τα έγγραφα), 'Ολγας Μπασιτάτου (χάρηκα που σω-

Περναίτε ευχάριστα την ώρα σας

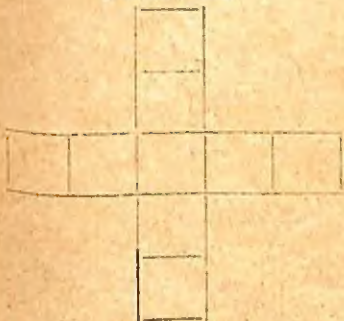
1) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Ν' αντικατασταθούν οι παύλες με φωνήεντα και οι τελείες με σύμφωνα. Τ' αρχικά των λέξεων που θα βρούμε σχηματίζουν αρχαίο ποιητή.

- 1) — . — . — . — .
- 2) — . — . — . — .
- 3) — . — . — . — .
- 4) — . — . — . — .
- 5) — . — . — . — .
- 6) — . — . — . — .
- 1) Βουνό της Ελλάδος.
- 2) Νησί του Αιγαίου.
- 3) Αρχαία θεά.
- 4) Μεγάλος ποταμός της Ευρώπης.
- 5) Υπομονητικό ζώο.
- 6) Μεγάλος θόρυβος.

Β. Γαζής, Βουκερή Λευκάδος

2) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Να τοποθετηθούν στα κενά τετράγωνα οι αριθμοί: 20, 20, 20, 20, 40, 40, 40, 60, 60, ώστε οριζόντια και κάθετα να δίνουν άθροισμα 200.

Π. Παραμερίτης

3) ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ ΤΑ ΚΕΝΑ

Μόνον οριζόντια: 1) Αρχαία θεά. 2) Είδος γλυκίσματος. 3) Κατεστράφη απ' τους σεισμούς. 4) Έγινε άφορμή του Τρωικού πολέμου. 5) Νοστιμίζει.

Κ. Μπαρμπής, Παιδόπολις Ζηρού

4) ΡΩΜΒΟΣ

1) Σύμφωνον. 2) Αρχαίος θεός. 3) Ακρωτήριο. 4) ... ουτ. 5) Σύμφωνον.

Δ. Παναγιωτίδης, Σέρραϊ

5) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Ν' αντικατασταθούν οι τελείες με φωνήεντα και οι παύλες με σύμφωνα. "Αν ή λύση είναι σωστή, τα αρχικά γράμματα των λέξεων που θα βρούμε, σχηματίζουν το επίθετο ενός ξένου ποδοσφαιριστού διεθνούς φήμης.

- 1) — . — . — . — .
- 2) — . — . — . — .
- 3) — . — . — . — .
- 4) — . — . — . — .
- 5) — . — . — . — .
- 6) — . — . — . — .
- 7) — . — . — . — .
- 8) — . — . — . — .

- 1) Νησί του Ιονίου.
- 2) Ευρωπαϊκό Κράτος.
- 3) Βαθμός στο ναυτικό.
- 4) Ζεί στη Σιβηρία.
- 5) Πιστός δούλος του Αδραάμ.
- 6) Έπολέμησε την Καθολική Έκκλησία.
- 7) Ποταμός της Αμερικής.
- 8) Παλινός θερματοφύλαξ της Α. Ε. Κ.

Χρ. Μπαρμπής, Θεσσαλονίκη

6) ΑΣΤΕΡΙ

Οριζόντια: Έλληνική χώρα. Κάθετα: Κατεστράφη απ' τους σεισμούς. Διαγώνια: Διασημικό παιχνίδι. Τό βλέπουμε.

Γ. Κάππος, Αίγιον

7) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

Οι σταυροί κάθετα: Ευρωπαϊκό Κράτος. 1) Σύμφωνον. 2) Αρχαίος θεός. 3) Πόλις της Γαλλίας. 4) Προάστειον των Αθηνών. 5) Πόλις της Αλβανίας.

Γ. Κάππος, Αίγιον

8) ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΟ

Ποιάς αρχαίος λαός... τρώγεται;

Χρ. Σαμανίδης, Γιαννιτσά

9) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Την κραυγή του κόρακα με νότα άν ένώσης ποτό είς την δημοτική εύθς θα φανερώσης.

Ι. Σ. Μίαρης, Περίδολι Κερκύρας

ΛΥΣΕΙΣ 93ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΤΑ ΤΕΤΡΑΓΩΝΑΚΙΑ

Κάλλιο πέντε και στο χέρι παρά δέκα και καρτέρι.

2) ΟΙ 8 ΠΟΛΕΙΣ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ — ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ — ΒΕΡΝΗ — ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ — ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ — ΛΕΙΨΙΑ — ΜΙΛΑΝΟΝ — ΒΑΡΣΟΒΙΑ.

3) ΤΡΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Π Ι Ν ας
Α Ρ Ι στος
Γ Α Α ρος
Α Ν Α γραίνα
Ι Δ Ρ προς
Ο Ι Α ύματα
Ν Α Σ ος

4) ΑΣΤΕΡΙ

Θ Η Γ Υ Λ Ε
Ε Υ Σ Θ Β Α
Ι Τ Ρ Π Η
Α Ι Ο Ν Ο Ν

5) ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ

Κανάρης, Σούνιον, Νίγηρ, Ριδιέρα

6) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΓΑ — ΛΑ = ΓΑΛΑ.

7) ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

Μή γνώτω ή άριστερά τι ποιεί ή δεξιά σου.

8) ΤΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

1) Άννα ή Άγία. 2) Ιουλιανός ο Παραβάτης. 3) Γεώργιος ο Τροπαιοφόρος. 4) Μάρκος ο Ευαγγελιστής. 5) Κωνσταντίνος ο Μέγας. 6) Ρωμανός ο Μελωδός. 7) Ιωάννης ο Χρυσόστομος. 8) Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης.

9) ΑΠΡΟΟΡΠΑ

1) ΛΙΜΑ. 2) ΓΑΖΑ. 3) ΤΑΥΡΟΣ. 4) ΑΓΚΥΡΑ.

10) ΚΥΒΟΛΕΞΟ

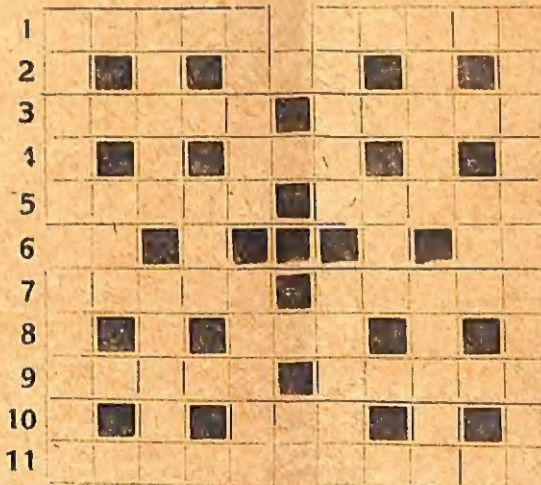
Σ Ο Φ Ι Α
Σ Α Ρ Ρ Α
Σ Κ Α Ρ Α
Σ Α Υ Ρ Α

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 93

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΜΩΒ — ΧΑΜ. 2) ΒΕΡΝ — ΣΟΠΟΤΑΜΙΑ. 4) ΑΓΑΝ. 3) ΠΑΣΙ — ΟΔΟΣ. 4) ΑΓΑΣ. 6) ΤΡΑΤΑ. 5) ΚΑΠΑ — ΑΤΟΜΑ — ΓΑΡ. 7) ΜΑΤΣ — ΑΓΑΣ. 6) ΚΑΚΑ — ΑΡΚΑΣ. 9) ΣΚΙ. 8) ΑΤΑΝΑ. 10) ΝΙΚΗ — ΦΟΡΑ. 11) ΑΙΣ — ΘΕΤΑ. 1) ΠΑΚ — ΜΑΣ. 2) ΒΑΤΑ — ΑΚΩΝ. 3) ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ. 4) ΟΡΙΜΑ — ΣΚΑΚΙ. 5) ΒΝ — ΗΣ. 6) ΕΑΡ. 7) ΧΑ — ΦΙ. 8) ΑΓΟΡΑ — ΑΡΤΟΣ. 9) ΜΑΔΑΓΑΣΚΑΡΗ. 10) ΝΟΤΑ — ΚΑΝΑ. 11) ΣΑΣ — ΙΣΑ.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 94

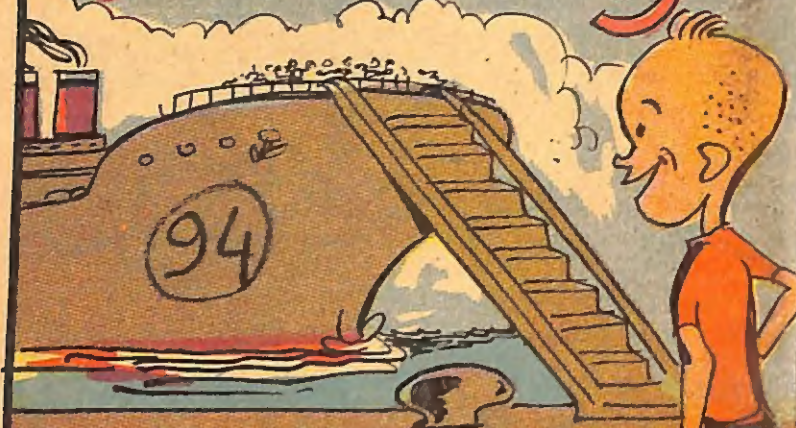
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Έχουν όλα τα δένδρα. — Εύωδιάζουν. 2) Συμπερασματικός σύνδεσμος. 3) Ό Δημοσθένης ήταν μέγας. — Μία τρομερή αρρώστεια. 4) Με την ευχάριστη συντροφιά περνά χωρίς να την καταλάβουμε. 5) ... Κύριε τον λαόν σου. — Ξέρει τα πάντα. 7) Γυναικείον υποκοριστικόν όνομα. — Ζών στόν πληθυντικό. 8) Αρχαίος σύνδεσμος. 9) Είναι και ή Γή. — Τό τέλος. 10) Τό κρατούν στους ψαλτάδες. 11) Άφθονα. — Η άγία των Καθολικών.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Πληρώνεται στο Κράτος. — Σύνεργο του ψαρά αλλά και έλληνικός χορός. 2) Θα τα βρήτε στο κεφάλι. 3) Λουλούδι. — Μία από τις προσωινίες του Χριστού. 4) Σύνδεσμος. 5) Ό μεγαλύτερος αδελφός του Μωϋσή. — Δεν έχουν έξημερωθή. 7) Τας πράξεις αυτές έγκρίνει ό Θεός. — Βασική τροφή. 8) Τό είπαμε στους έπίδρομείς. 9) Γυιός του Ιακώβ. — Αυτός βρίσκεται στο τέρμα της ζωής. 10) Χρονικός σύνδεσμος. 11) Δεν ξέρει τίποτε. — Έλαχίστη ποσότης ύγρου. Δ. ΜΕΜΑΣ και Χ. ΜΠΑΜΠΗΣ, Κεφαλληνία

Ο Γιαννάκης... ΣΕΙΣΜΟΠΛΗΚΤΟΣ

Ο Γιαννάκης στους προσιόπους
είναι στέλεχος λαμπρό
ἀψηφάει και τους κόπους
ἀγνοεί το «δέν μπορώ».
Τότε δέ με τους σεισμούς
χωρίς φόβο κι ἀγωνία
και καθόλου διαταγμούς
πήγε στην Κεφαλληνία...

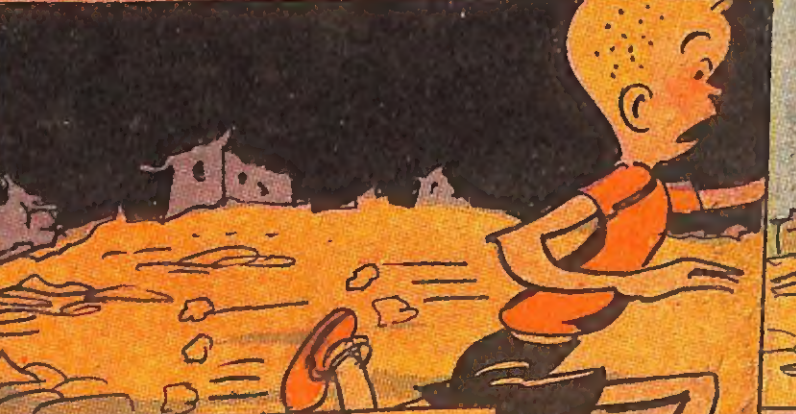
Και ἐρίστηκ' εἶν' ἀλήθεια
στὴ δουλειά με πολὺ κέφι
δίνει ὅπου μπορεῖ βοήθεια
φίλος εἶν' και με τὰ βρέφῃ.
Ἡ βροχή δὲν τὸν τρομάζει
τρέχ' ἐδῶ και τρέχ' ἐκεῖ
ὁ καθένας τὸν δαυμάζει
και τότε χειροκροτεῖ.

Και ἐπῆγε πρὸς τὸ θράδυ
-πρὶν πλάκωσῃ τὸ σκοτάδι-
σ' ἐνα σπίτι πρὸς τὴ λᾶσῃ
ποῦταν μισογκρεμισμένο,
-κι εἶχε θησαυρὸ θαμμένο-
κάτι πέτρες γὰ μερίσῃ.
Μὰ σὲ μιά στιγμή σαστίζει
τί κακό! τί χαλασμός!
τὸ γησί τὸ συγκλονίζει
γέος φοβερός σεισμός.

Κι ὁ Γιαννάκης μας τὰ χάνει
-εὐτυχῶς ἦταν καιρός-
τρέχει τρέχει και δὲ φτάνει
και φωνάζει γοερῶς.
Κι ὁ κακοκοῖρος δακρύων
ἀντικρύζει και θωρεῖ
πῶς τὸ σπίτι ἐκ θεμελίων
ἔχει τώρα γκρεμιστῇ...

Πανικός τουέ κατέχει..
Ἡ καρδιά του πρὸς χτυπᾷ-
τρέχει και ἀκόμα τρέχει
και ὀπίσω δὲν κοιτᾷ.
Οὔτε ἴσχει ποῦ πηγαίνει
-κι ἐν τῷ μέλαξυ νυχτίνει-
Κι ἀγνώστος, σὲ χώρα ἴσση
τρέχει τρέχει και δὲν σώνει..

Και ἀνήσυχαι οἱ δικοί του
στὰ ἐρεμνία ἐρευνσοῦν
και θανάτου ἀδοκῆτου
θῶμα τώρα τὸν θρηνοῦν.
Και ὁ Τῆνις που ἀνυπρίζει
και τὰ ἀδελφὰ του τὰ ἄλλα
βρίσκει τὸν να ροχαλίζει
Ἰσθμοιστὸς σὲ μιά κουφάλα..